

**PROGRAMMABEGROTING
2026-2029**

Begroting 2026 - 2029

september 2025

Voorwoord

Aan de raad

Voor u ligt de programmabegroting 2026 – 2029 die is opgesteld in overeenstemming met de uitgangspunten van de kadernota 2026, zoals die in de raad van 3 juli 2025 is vastgesteld. In de programmabegroting 2026 – 2029 zijn de besluiten verwerkt die de raad heeft genomen.

Toch is er sinds de vaststelling van de kadernota begroting 2026, waarin de besluiten van de Voorjaarnota van het Rijk zijn verwerkt, het nodige gebeurd wat onzekerheid met zich meebrengt voor het komende jaar. Het kabinet is gevallen en demissionair en moet voor Prinsjesdag een Rijksbegroting opstellen. De verwachting is dat daar weinig nieuw beleid in wordt opgenomen, omdat er voor 29 oktober 2025 nieuwe verkiezingen zijn uitgeschreven voor de Tweede Kamer. De nieuwe regering zal wellicht andere accenten opnemen wat tot een wijziging van de Rijksbegroting leidt.

Het beeld dat uit deze programmabegroting naar voren komt is dat het begrotingsresultaat iets hoger uitkomt dan voorzien bij de kadernota. We zien dat het solvabiliteitspercentage in meerjarenperspectief boven het gewenst niveau van 30 blijft. Dat zijn positieve ontwikkelingen die ook nodig zijn om een buffer op te bouwen voor de toekomst. We moeten wel de vinger aan de pols blijven houden om dit resultaat ook daadwerkelijk te realiseren. In deze begroting zijn een aantal stelposten verwerkt die nog wel gerealiseerd moeten worden. In de kadernota is besloten voorlopig geen verdere bezuinigingen door te voeren. Die zijn als het ware gepauzeerd, maar kunnen weer in beeld komen als de situatie daar aanleiding toe geeft.

In de kadernota zijn in hoofdstuk vier de majeure projecten genoemd die op ons afkomen en financiële ruimte vragen in de begroting. In een unaniem door de raad aangenomen motie is aan het college verzocht om op hoofdlijnen de financiële impact van de majeure projecten in beeld te brengen voor zover daar financiële consequenties aan te verbinden zijn en de uitkomst hiervan met de raad te delen voor de behandeling van de meerjarenbegroting 2026 – 2029. In een afzonderlijke memo aan de raad is dat verder uitgewerkt. Gelet op de uitkomst ziet het college geen ruimte om de extra verhoging van de OZB te pauzeren.

In de raad van september is de Toekomstvisie Bunschoten 2040 besproken. De hoofdthema's van deze toekomstvisie zijn: Identiteit, Bestuur, Organisatie en Dienstverlening. De daaruit voortvloeiende besluiten konden niet meer in deze begroting worden verwerkt, maar zullen ongetwijfeld input zijn voor de politieke partijen in aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van 18 maart 2026 en het op te stellen collegeprogramma.

Tenslotte

Het is gelukt een sluitende meerjarenbegroting 2026-2029 aan de raad aan te bieden. Uitgangspunt blijft het voorzieningenniveau voor de burgers op peil te houden en een gezonde financiële basis om de zelfstandigheid van de gemeente te borgen.

Burgemeester en wethouders,

secretaris,

burgemeester,

Drs. J.F.H. Jennekens

J.L. Geurts

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Samenvatting en besluitvorming	7
Leeswijzer	9
1. FINANCIËLE POSITIE	11
1.1 Financiële beschouwing	13
1.2 Totaaloverzicht 2026 – 2029	18
2. PROGRAMMAPLAN	21
2.0 Bestuur en ondersteuning	23
2.1 Veiligheid	31
2.2 Verkeer, vervoer en waterstaat	35
2.3 Economie	41
2.4 Onderwijs	47
2.5 Sport, cultuur en recreatie	51
2.6 Sociaal domein	61
2.7 Volksgezondheid en milieu	73
2.8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	81
3. PARAGRAFEN	89
3.1 Lokale heffingen	91
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	101
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen	109
3.4 Financiering	115
3.5 Bedrijfsvoering	123
3.6 Verbonden partijen	127
3.7 Grondbeleid	133
3.8 Openbaarheid	139
4. BIJLAGEN	141
4.1 Overhead	143
4.2 Kerngegevens	145
4.3 Overzicht directe en indirecte subsidies	147
4.4 Totaaloverzicht per taakveld 2026	150
4.5 Afkortingenlijst	153

Samenvatting en besluitvorming

De raad van de gemeente Bunschoten, gelezen de inhoud van de programmabegroting 2026

Besluit:

- I tot het vaststellen van de programmabegroting 2026 - 2029
- II akkoord te gaan met de tariefaanpassingen, zoals opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen, waarvan de belangrijkste hieronder nog even worden genoemd:
Onroerendezaakbelastingen (niet-woningen)	2,9% + 5% *
Onroerendezaakbelastingen (woningen - eigenaren)	2,9% + 5% *
Afvalstoffenheffing	2,9% *
Vast tarief voor meerpersoonshuishouden van € 363,- (inclusief inflatie)	
Vast tarief voor eenpersoonshuishouden van € 329,- (inclusief inflatie)	
Rioolrechten	2,9% *
Marktgelden	2,9%
Begraafrechten	2,9%
Bouwleges	2,9%
Overige belastingen, leges en rechten	2,9%
- III akkoord te gaan met het beschikbaar stellen van middelen voor de uitvoering van de noodzakelijke investeringen in 2026
- IV kennis te nemen van de ontwikkeling van het begrotingsresultaat in meerjarenperspectief, blijkend uit het overzicht op pagina 18
- V het budget onvoorzien vast te stellen op € 50.000,-
- VI het resultaat van de begroting voorlopig toe te voegen aan de algemene reserve

* Zie pagina 99 voor de ontwikkeling van de lokale lastendruk

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 30 oktober 2025

de griffier,

de voorzitter,

Drs. E. Hoogstraten

J.L. Geurts

Leeswijzer

In deze leeswijzer wordt in grote lijnen aangegeven hoe de programmabegroting is opgebouwd en welke informatie op welke plek is te vinden.

Algemeen

De digitale versie van deze programmabegroting werkt met automatische verwijzingen. Door te klikken op tekst met een oranje onderstreping, gaat het document automatisch naar de verwijzing toe. De inhoudsopgave werkt ook op deze wijze. In deze programmabegroting staan veel afkortingen. Om dit inzichtelijk te maken is een afkortingenlijst als bijlage toegevoegd. De afkortingen zijn oranje onderstreept en verwijzen automatisch naar de afkortingenlijst.

Financiële positie

Het eerste hoofdstuk van de programmabegroting staat in het teken van de financiële positie van de gemeente. Er wordt een financiële beschouwing gegeven, inclusief de begroting in één oogopslag en er is een totaaloverzicht van de programmabegroting te vinden op programmaniveau.

Programmaplan

Hoofdstuk twee staat in het teken van de programma's. De programma's bestaan uit verschillende taakvelden. De programma's worden aan de hand van de drie W-vragen toegelicht:

- Wat willen we bereiken?
Bij dit onderdeel worden de belangrijkste doelstellingen van het betreffende beleidsonderdeel opgesomd. De doelstellingen komen uit de beleidsnota's.
- Wat gaan we er voor doen?
De acties van het betreffende beleidsonderdeel worden hier genoemd. Deze acties vloeien voort uit de doelstellingen die bij de eerste vraag zijn opgesomd.
- Wat mag het kosten?
Deze vraag wordt beantwoord door middel van een tabel met de lasten en baten per taakveld, met een toelichting op hoofdlijnen. Ook worden de investeringen voor dat programma vermeld.

Indicatoren

Bij elk programma worden verplichte indicatoren, vanuit het BBV, opgenomen. Deze indicatoren zijn ook te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl onder *Lokaal bestuur en veiligheid* en dan *Besluit Begroting en Verantwoording*. Daar is het mogelijk om de resultaten te vergelijken met andere gemeenten of provincies.

Op www.waarstaatjegemeente.nl zijn veel meer gegevens te vinden over de gemeente dan alleen de verplichte indicatoren. Het is mogelijk om per thema gegevens te raadplegen en te vergelijken. Alle gegevens op deze website wijzigen, zodra er nieuwe informatie beschikbaar is. Zo is er altijd een actuele stand van zaken.

Naast de verplichte indicatoren zijn er per programma ook indicatoren opgenomen die uit de beleidsnota's zijn ontstaan.

Paragrafen

De paragrafen in hoofdstuk drie geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting, gezien vanuit een bepaald perspectief. De paragrafen staan op volgorde volgens het BBV.

Bijlagen

In het vierde hoofdstuk zijn diverse bijlagen opgenomen. Een overzicht van de overheadkosten, de kerngegevens van de gemeente, een overzicht van verschillende subsidies, een totaaloverzicht van alle taakvelden en een afkortingenlijst.

Meerjarenprognose grondexploitatie

Het MPG wordt als afzonderlijk document door de raad vastgesteld en is geen onderdeel van de programmarekening of programmabegroting. Een toelichting wordt gegeven in de paragraaf Grondbeleid.

1. FINANCIËLE POSITIE

1.1 Financiële beschouwing

In dit hoofdstuk wordt een beschouwing gegeven van de financiële positie van de gemeente voor de periode 2026 – 2029.

Basis vastgestelde kadernota 2026 – 2029

Basis voor de opgestelde programmabegroting is de in de raad van 3 juli 2025 vastgestelde kadernota 2026 – 2029.

Perspectief op sluitende meerjarenbegroting

In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van het begrotingsresultaat op een rij gezet. Voor de leesbaarheid is de tabel van de kadernota na amendering overgenomen en aangevuld met de effecten vanuit de programmabegroting 2026 - 2029. De uitwerking van de programmabegroting 2026 - 2029 is in lijn met het resultaat van de vastgestelde kadernota. Het gaat om marginale afrondingsverschillen.

In het voorwoord aan de raad is aangegeven dat we de komende jaren voor grote uitdagingen staan met financiële impact waarvan de omvang nog niet duidelijk is.

Omschrijving (Bedragen x € 1.000,-)	2026	2027	2028	2029
Begrotingsresultaat 2026 - 2029 basis	56	236	752	752
Nog te realiseren bezuinigingen	-61	-273	-536	-536
Onttrekking aan reserve	-350	-	-	-
Gecorrigeerd begrotingsresultaat	-355	-37	216	216
Algemene uitkering (hoofdstuk twee)	1.312	1.293	826	828
Bestaand beleid (hoofdstuk drie)	-324	-294	-299	-298
Majeure projecten (hoofdstuk vier)	-200	-200	-239	-200
Ontwikkeling lokale lasten (hoofdstuk vijf)	-	-	-	-
Totaal noodzakelijke investeringen bestaand beleid	789	800	289	331
Begrotingsresultaat 2026 - 2029 na noodzakelijke aanpassingen	434	763	505	547
Afrondingen programmabegroting	47	23	37	43
Begrotingsresultaat 2026-2029	481	786	542	590

Ontwikkeling financiële kengetallen

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de Financiële kengetallen opgenomen, hieronder staat ook een korte toelichting op diverse kengetallen.

Kengetal	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Solvabiliteitsratio	34,4%	37,1%	35,5%	31,6%	33,6%	33,1%
Netto schuldquote	47,7%	71,1%	56,9%	72,2%	74,5%	74,1%
Kengetal grondexploitatie	10,7%	14,1%	10,6%	19,1%	14,4%	9,1%

Solvabiliteit

Op basis van de jaarrekening 2024 komt de solvabiliteit uit op 34,4%. In meerjarenperspectief zien we dat dit percentage iets lager uitkomt in 2029, maar nog wel boven de minimale norm van 30% blijft.

Netto schuldquote

De netto schuldquote loopt in 2027 fors op, omdat rekening is gehouden met het aantrekken van een langlopende lening van totaal € 22,5 miljoen op basis van de financieringsplanning. De gemeente blijft wat de netto schuldquote overigens wel ruim binnen de normen van de VNG (een ratio van 130% is te hoog).

Kengetal grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie stijgt tot en met 2027, door de ontwikkeling van bedrijventerrein De Kronkels-Zuid en Rengerswetering (eiland 5 en 6). De verkopen van De Kronkels-Zuid en eiland 6 worden met ingang van 2027/2029 verwacht wat een positieve invloed heeft op dit kengetal.

Structurele begrotingsruimte

De structurele begrotingsruimte is nog steeds positief namelijk 0,4%, en loopt in meerjarenperspectief op naar een percentage van 0,9%.

Meerjarenprognose grondexploitatie

De meerjarenprognose grondexploitatie is geactualiseerd ten opzichte van de jaarrekening 2024. De belangrijkste ontwikkelingen zijn de ontwikkeling van bedrijventerrein De Kronkels-Zuid en de eilanden 5 en 6 van Rengerswetering. De uitdaging voor de komende jaren is of we kunnen blijven bouwen voor de verschillende doelgroepen en nog steeds sluitende grondexploitaties kunnen opstellen.

De boekwaarde van de voorraad gronden stijgt van € 7,8 miljoen per 1 januari 2025 naar € 14,9 miljoen ultimo 2027 en daalt daarna tot een boekwaarde per ultimo 2029 van € 6,6 miljoen. In het MPG wordt zo goed mogelijk aangegeven wat de effecten zijn voor de VPB. Dit is vooral van belang als er sprake is van complexen die met een positief resultaat (winst) worden afgesloten.

Reservepositie

Weerstandvermogen - risicoanalyse

De risicoanalyse is op hoofdlijnen nagenoeg hetzelfde gebleven en is opgenomen in de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing. Op basis van die analyse is een weerstandvermogen nodig van minimaal € 8,0 miljoen (excl. de risico's binnen de grondexploitatie). Kijkend naar de stand van de algemene reserve dan is er een weerstandsratio van 3,2 in 2026. Een weerstandsratio groter dan 1,4 wordt als gezond en robuust gezien.

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de reservepositie (ultimo van het jaar) weergegeven.

Bedragen x € 1.000,-	2026	2027	2028	2029
Algemene reserve	25.243	25.994	26.485	27.019
Begrotingsresultaat	47	88	125	167
Algemene reserve grondexploitatie	3.850	3.790	3.790	3.790
Totaal weerstandvermogen	29.140	29.872	30.400	30.976
Bestemmingsreserves	2.150	2.096	2.041	1.986
Egalisatiereserves				
Bovenplanse voorzieningen	1.155	1.300	1.446	1.591
Totaal	32.446	33.268	33.887	34.554

Te zien is dat de reservepositie in meerjarenperspectief groeit. Op basis van de voorliggende programmabegroting zien we wel dat het begrotingsresultaat zich positief ontwikkelt. Dit is in lijn met de uitkomst van de kadernota begroting 2026.

De stand van de algemene reserve heeft meer dan voldoende buffer voor het opvangen van de risico's, zoals genoemd in de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen worden ingezet ter dekking van de uitgaven binnen de programma's die niet door inkomsten worden gedekt die binnen het programma geraamd worden. De belangrijkste onderdelen zijn de ontwikkeling van de algemene uitkering en de belastingopbrengsten. Er wordt kort ingegaan op een aantal ontwikkelingen.

Algemene uitkering

De algemene uitkering is een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente, in 2026 50% van de totale inkomsten. De algemene uitkering is geraamd op basis van de meicirculaire 2025. Met ingang van 2028 is een korting voorzien in verband met de uitvoering van de hervormingsagenda Jeugd. Een verschuiving van het ravijnjaar. Een korting van € 0,8 miljoen die moet worden opgevangen door een eigen bijdrage jeugd (0,26 miljoen) een korting van € 0,5 miljoen op basis van al genomen besluiten. In de risicoparagraaf is benoemd dat het een risico is of deze dekking te realiseren is.

Belastingen en rechten

De belastingopbrengsten zijn in lijn met de uitgangspunten van de kadernota. De belangrijkste opbrengst is de opbrengst onroerendezaakbelasting. De opbrengst is geraamd op ruim € 6,2 miljoen. De tarieven zijn aangepast met het inflatiepercentage. Voor de jaren tot en met 2028 is een extra stijging met 5% boven inflatie in de meerjarenbegroting verwerkt.

De kostendekking van de marktgelden, afvalstoffenheffing en begraafrechten staat onder druk. Voor de afvalstoffenheffing en begraafrechten zijn de egalisatievoorzieningen nog voldoende. Voor de marktgelden zien we dat de dekking van de marktgelden structureel te laag is. Wij stellen voor daar het komende jaar verder onderzoek naar te doen om te komen tot structureel kostendekkende tarieven.

Treasury

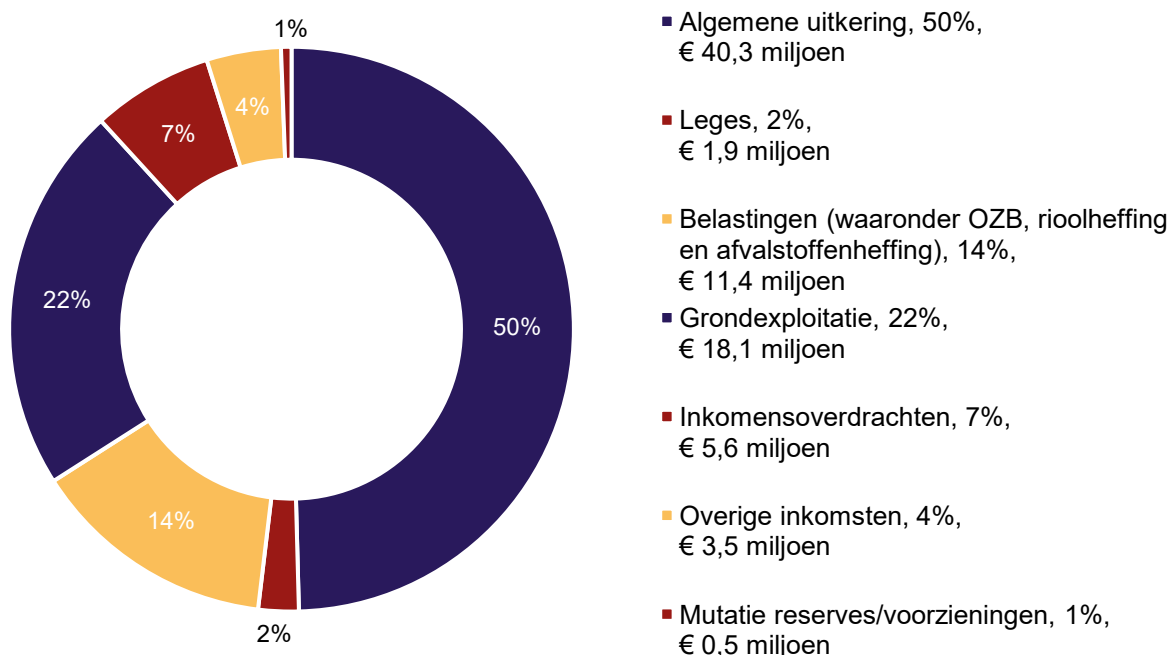
Op basis van een actualisatie van de financieringsplanning is de verwachting dat de komende jaren nog aanvullende financiering nodig is. Voor 2027 is een het aantrekken van een langlopende lening van € 15 miljoen geraamd. Bij de ontwikkeling van het kengetal netto schuldquote is dat nader toegelicht.

Rente

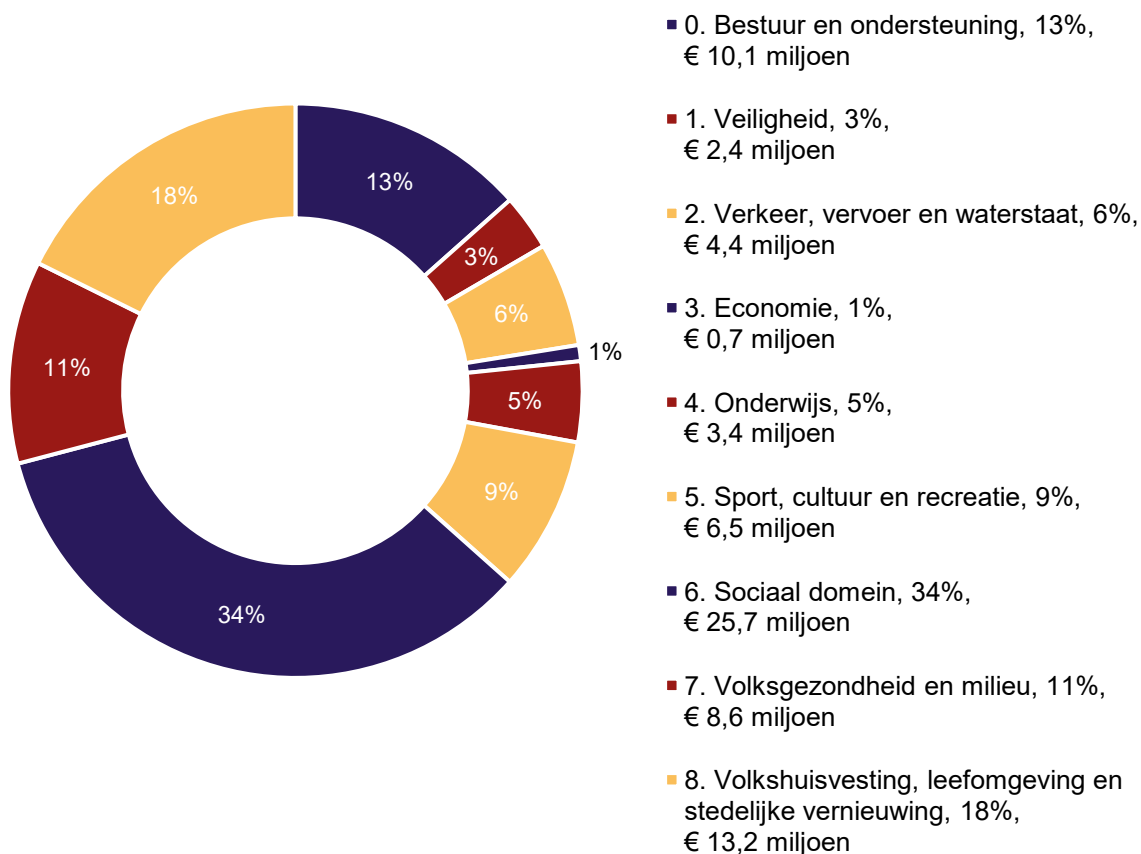
In de begroting is gerekend met een rente van 1%. We zien dat de rente rond de 3% schommelt en dat is meegenomen in de rentelasten van de nieuw aan te trekken geldleningen. Die hebben geraamd tegen een rentepercentage van 3. We blijven nog rekenen met een renteomslag over onze investeringen van 1%, maar het renteresultaat wordt wel lager door de effecten van de hogere rente. We blijven de ontwikkeling nauwlettend volgen.

Begroting in één oogopslag

Hieronder is af te lezen welke inkomsten de gemeente ontvangt in 2026 (na mutaties in reserves). De inkomsten van de programma's na mutaties in de reserves zijn € 81,3 miljoen.

Onderstaande cirkeldiagram geeft de uitgaven per programma voor 2026 weer. Hier zijn ook de mutaties van de reserves in verwerkt, totaal € 81,2 miljoen.

1.2 Totaaloverzicht 2026 – 2029

Bedragen x € 1.000,-	Rekening 2024		Begroting 2025		Raming begrotingsjaar 2026			2027			Begrotingsjaar 2028			2029		
	Saldo		Saldo		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Omschrijving programma																
Bestuur en ondersteuning	-33.460		-37.752		10.019	49.193	-39.174	10.585	49.489	-38.904	10.826	49.195	-38.368	11.277	49.839	-38.562
Correctie algemene dekkingsmiddelen	-35.393		-39.185		7.652	48.720	-40.868	8.423	49.016	-40.593	8.676	48.721	-40.045	9.125	49.365	-40.240
Bestuur en ondersteuning excl. algemene dekkingsmiddelen	1.932		1.433		2.167	474	1.694	2.162	474	1.688	2.150	474	1.677	2.151	474	1.678
Veiligheid	2.094		2.230		2.367	16	2.350	2.386	16	2.369	2.392	16	2.376	2.397	16	2.381
Verkeer, vervoer en waterstaat	3.175		3.486		4.390	736	3.653	4.512	736	3.776	4.578	736	3.842	4.621	736	3.885
Economie	476		476		7.046	6.517	529	9.548	9.093	455	6.742	6.267	475	6.809	6.358	451
Onderwijs	2.299		2.459		3.399	1.039	2.359	3.478	1.070	2.409	3.569	1.100	2.469	3.536	1.100	2.436
Sport, cultuur en recreatie	4.972		5.557		6.516	840	5.676	6.499	705	5.795	6.659	705	5.954	6.610	705	5.906
Sociaal domein	20.497		20.163		25.720	4.418	21.301	25.378	4.548	20.830	24.772	4.808	19.965	25.035	4.808	20.227
Volksgezondheid en milieu	2.136		2.349		8.556	6.097	2.459	8.461	6.003	2.458	8.477	6.012	2.465	8.469	6.016	2.453
Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-2.188		952		13.240	12.442	799	7.556	6.767	789	4.361	3.575	786	2.952	2.171	781
Subtotaal programma's	35.393		39.104		73.400	32.579	40.821	69.981	29.412	40.569	63.700	23.692	40.008	62.581	22.384	40.197
Algemene dekkingsmiddelen																
Beheer overige gebouwen	-394		-218		86	256	-170	86	256	-170	86	256	-170	86	256	-170
Overhead	5.967		5.934		6.394	39	6.355	6.518	39	6.479	6.696	39	6.657	6.782	39	6.743
Treasury	-167		-47		794	1.089	-295	961	1.165	-204	1.087	1.300	-213	1.007	1.260	-253
Belastingen	-4.989		-5.377		246	6.356	-6.110	257	6.719	-6.462	269	7.101	-6.832	281	7.151	-6.870
Algemene uitkering en overige uitkeringen																
gemeentefonds	-37.690		-39.019		-	40.309	-40.309	-	40.349	-40.349	-	39.598	-39.598	-	40.231	-40.231
Overige baten en lasten	-151		-126		-250	357	-607	-309	358	-667	-114	358	-472	275	358	-83
Vennootschapsbelasting	768		-													
Subtotaal alg. dekkingsmiddelen	-36.656		-38.852		7.270	48.406	-41.136	7.513	48.886	-41.374	8.024	48.651	-40.627	8.431	49.295	-40.864
Raming saldo baten en lasten	-1.263		252		80.670	80.986	-315	77.493	78.298	-805	71.724	72.343	-619	71.012	71.679	-667

Specificatie mutatie in reserves (last = storting ; bate = onttrekking)													
Verkeer, vervoer en waterstaat													
Dekking kapitaallasten	-8	-6	6	-6	6	6	-6	6	6	-6	6	6	-6
Economie													
Dekking kapitaallasten	-5	-5	5	-5	5	5	-5	5	5	-5	5	5	-5
Sport, cultuur en recreatie													
Corona	-2	-2	2	-2	2	2	-2	2	2	-2	2	2	-2
Toekomstvisie	-50	-50	2	-2	2	2	-2	2	2	-2	2	2	-2
Bovenplanse voorzieningen	-1	-1	2	-2	2	2	-2	2	2	-2	2	2	-2
Gemeentelijk erfgoed	74	-34	34	-34	34	34	-34	34	34	-34	34	34	-34
Dekking kapitaallasten	-27	-34	34	-34	34	34	-34	34	34	-34	34	34	-34
Sociaal domein													
Sociaal domein	67	280	75	-75	75	75	-75	75	75	-75	75	75	-75
Risicoverening jeugdzorg			100	-100	100	100	-100	100	100	-100	100	100	-100
Volksgezondheid en milieu													
Dekking kapitaallasten	-1	-5	5	-5	5	5	-5	5	5	-5	5	5	-5
Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing													
Grondexploitatie	4	-80	70	-70	70	70	-70	70	70	-70	70	70	-70
Bovenplanse voorzieningen			147	147	147	147	147	147	147	147	147	147	147
Omgevingswet		233		147			147			147			147
Startersleningen	-1	-1	1	-1	1	1	-1	1	1	-1	1	1	-1
Stimulerings- en vangnetten	-1	-2	2	-2	2	2	-2	2	2	-2	2	2	-2
Dekking kapitaallasten	-1	-1	1	-1	1	1	-1	1	1	-1	1	1	-1
Bestuur en ondersteuning													
Algemene dienst	1.912	781	12	422	12	12	422	763	763	751	505	547	534
Mutatie in de reserves													
Raming na mutatie in reserves	1.960	1.106	313	268	910	129	781	910	652	70	694	694	624
Resultaat	697	1.358	81.299	-47	78.404	78.427	-23	72.376	72.413	71.706	71.749	71.749	-43
Begrotingsresultaat	-2.107	-1.370	81.252	-47	78.404	78.427	-23	72.376	72.413	71.706	71.749	71.749	-43
	-1.410	-11	81.252	-47	78.404	78.427	-23	72.376	72.413	71.706	71.749	71.749	-43

2. PROGRAMMAPLAN

2.0 Bestuur en ondersteuning

(Commissie Bestuur en Financiën, portefeuillehouders J.L. Geurts en W.P. van der Es)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten vormt een hechte gemeenschap waar naar elkaar wordt omgezien. Het unieke karakter van de gemeente met grote sociale cohesie en kenmerkende ondernemersgeest weerspiegelt zich in een sterk en betrokken gemeentebestuur. Een actief, zichtbaar bestuur, dat open en bereikbaar is voor de Bunschoter gemeenschap en ruimte biedt aan initiatieven van inwoners, organisaties en ondernemers uit de verschillende kernen.

Het goede financiële beleid wordt voortgezet, er is een hoog voorzieningenniveau en eventuele kwetsbaarheden worden verminderd door samen te werken met anderen.

De gemeente ontwikkelt zich qua dienstverlening tot een laagdrempelige en efficiënte organisatie waar inwoners, bedrijven en instellingen via on- en offlinekanalen terecht kunnen. Werkprocessen worden zoveel mogelijk vanuit de optiek van de klant uitgevoerd. Vanuit het adagium: *digitaal waar het kan, persoonlijk als het moet!* biedt de gemeente persoonlijk maatwerk voor producten of doelgroepen die daarom vragen.

Uitgangspunt is een sluitende meerjarenbegroting, waarbij de structurele uitgaven worden gedekt door structurele inkomsten.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Bestuur
- Burgerzaken
- Beheer overige gebouwen en gronden
- Overhead
- Treasury
- OZB (niet) woningen
- Parkeerbelasting (niet van toepassing)
- Belastingen overig
- Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
- Overige baten en lasten
- Vennootschapsbelasting
- Mutaties reserves
- Resultaat van de rekening van baten en lasten

Context en achtergrond

Bestuur

In 2025 zijn er weer gemeenteraadsverkiezingen. Aanvullend op de doelstelling “Een sterk en betrokken gemeentebestuur dat gericht is op samenwerking en participatie” zorgt de griffie ervoor dat de (nieuwe) raadsleden goed toegerust zijn op hun taak. Dat betekent dat er onder andere wordt gezorgd voor goede faciliteiten om mee te werken, dat er een goed inwerkprogramma wordt aangeboden en dat er trainingen worden verzorgd.

Het coalitieakkoord ‘*Bouwen aan de toekomst 2022-2026*’ is naast de Toekomstvisie 2025, leidend voor de doelen van het bestuur en het gemeentelijk beleid. De gemeente werkt op diverse terreinen samen met partners om zelfstandig te kunnen blijven en zo de doelstellingen te realiseren en de dienstverlening aan de inwoners, bedrijven en organisaties hoog te houden.

Overige taakvelden

Niet alle taakvelden worden apart toegelicht. Een aantal taakvelden worden uitgebreid behandeld in de paragrafen (vanaf pagina [91](#)).

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 *'Bouwen aan de toekomst'*
- Toekomstvisie 2025 *'Gemeente Bunschoten zijn we samen!'*

Taakveld Bestuur

Wat willen we bereiken?

- Een sterk en betrokken gemeentebestuur dat gericht is op samenwerking en participatie.
- Duurzaam verankeren van kinderp participatie: een stevig fundament voor toekomstige deelname van kinderen aan onze democratische samenleving.
- Transparante, gedragen besluiten en resultaten.
- In stand houden van waarden die kenmerkend zijn voor de identiteit en het unieke karakter van de gemeente en haar inwoners.
- De kwaliteiten van de gemeente behouden en versterken.

Wat gaan we er voor doen?

- Inwoners en politiek dicht bij elkaar brengen door met elkaar in gesprek te gaan en ruimte te bieden aan initiatieven uit de samenleving.
- Begeleiden kinderburgemeester en organiseren van een kindergemeenteraad.
- Zorgen voor transparante besluitvorming en verantwoording afleggen over genomen besluiten.
- Stimuleren van waarden en doorgeven van immaterieel erfgoed aan volgende generaties.
- Investeren om de kwaliteit van de gemeente te behouden en te versterken.

Indicator Bestuur

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Streefwaarden			
					2026	2027	2028	2029
Aantal af te leggen werkbezoeken commissie	P	Vergader schema raad	3	3	3	3	3	3

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Burgerzaken

Wat willen we bereiken?

- Optimaliseren E-diensten.
- Spreiding realiseren in aanvragen Paspoorten- en Rijbewijzenpek.
- Goede (digitale) dienstverlening voor burgers.
- Zelfevaluatieproces optimaliseren.

Wat gaan we er voor doen?

- E-dienstverlening aan laten sluiten bij wensen burgers.
- Processen aanpassen t.b.v. e-dienstverlening.
- Tijdig aanschrijven burgers herinnering verlopen reisdocument(-en).
- Jaarplanning processen Zelfevaluatie opzetten en implementeren.

Indicator Burgerzaken

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Streefwaarden			
					2026	2027	2028	2029
Aantal digitale transacties per jaar (digitale dienstverlening)	E	Online omgeving gem. Bunschoten	4.054	4.995	5.000	5.100	5.200	5.300

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Treasury

Wat willen we bereiken?

- Geld lenen tegen een zo laag mogelijk percentage, met inachtneming van de voorwaarden uit het treasurystatuut en het schatkistbankieren.
- Een goede balans tussen financiering met kort en lang geld op basis van actuele financieringsplanningen.
- Het op peil houden van een gezond weerstandsvermogen dat in staat is voorkomende tegenvallers op te vangen zonder direct ingrijpende beleidswijzigingen te hoeven doen.

Wat gaan we er voor doen?

- Actief treasurybeleid en -beheer.
- Uitwerken van risicoanalyse en bepalen van het weerstandsratio.
- Begrotingsoverschotten en positieve resultaten van de tussentijdse bestuursrapportages worden aan de algemene reserve toegevoegd.

Taakveld Belastingen

Wat willen we bereiken?

- Een lokale lastendruk die, voor de OZB in lijn is met een goed voorzieningenniveau binnen de gemeente.
- Voor de marktgelden, riool- en begraafrechten en afvalstoffenheffing kostendekkende tarieven.

Wat gaan we er voor doen?

- Jaarlijks bij de kadernota afwegen hoe dit uitgangspunt in stand kan blijven.
- Jaarlijks bij de kadernota in beeld brengen of aanpassing van tarieven nodig is.

Taakveld Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Wat willen we bereiken?

- Het in beeld houden van de geldstromen vanuit het rijk.

Wat gaan we er voor doen?

- Rapporteren over de effecten van de diverse circulaires en andere gegevens verwerken tot een actuele stand van de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Taakveld Mutaties reserves

Wat willen we bereiken?

- Een solide weerstandsvermogen voor opvang van risico's en aandacht voor een goede solvabiliteit.
- Geen beschikking over reserves voor structurele dekking.
- Buffer in de (tarief)egaliseringsvoorzieningen voor opvang van jaarlijkse schommelingen.

Wat gaan we er voor doen?

- Jaarlijks uitvoeren van de financiële houdbaarheidstest van de VNG.
- In beeld brengen van de risico's en dat jaarlijks actualiseren.
- Opnemen in de uitgangspunten voor samenstellen kadernota.
- In beeld brengen wat een reële omvang is van de (tarief)egaliseringsvoorzieningen.

Verbonden partijen Bestuur en ondersteuning

Gemeenschappelijk belastingkantoor Lococensus-Tricijn

Het GBLT richt processen zodanig in dat gemeentelijke (en waterschaps)belastingen maximaal worden geheven en geïnd en WOZ- en basisregistratieve taken efficiënt worden uitgevoerd.

Voor Bunschoten zijn dat de volgende belastingen en heffingen:

- Onroerendezaakbelastingen
- Rioolheffing
- Afvalstoffenheffing
- Forensenbelasting
- Precariobelasting
- Marktgelden en havengelden
- BIZ-heffing

Indicatoren Bestuur en ondersteuning

Indicator	Eenheid	Begroting 2026
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	6,1
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	5,6
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 667,75
Externe inhuur*	Kosten inhuur externen als % van totale loonsom	0%
Overhead	% van totale lasten	7,93%

* Externe inhuur is op begrotingsbasis op € 0,- geraamd, omdat de salarislasten zijn geraamd op basis van de benodigde formatie voor de uitvoering van taken. In werkelijkheid wordt er wel ingehuurd op eventuele openstaande vacatures of bij ziekte.

Wat mag het kosten?

Programma Bestuur en ondersteuning

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2024	Raming 2025	Raming 2026	Meerjarenraming		
				2027	2028	2029
Lasten programmaonderdeel						
Bestuur	1.756	1.582	1.466	1.461	1.449	1.450
Burgerzaken	725	500	701	701	701	701
Beheer overige gebouwen en gronden	87	78	86	86	86	86
Overhead	6.533	6.387	6.394	6.518	6.696	6.782
Treasury	940	1.051	794	961	1.087	1.007
OZB (niet) woningen	0	0	0	0	0	0
Belastingen overig	270	234	246	257	269	281
Algemene uitkering	0	0	0	0	0	0
Overige baten en lasten	205	230	-250	-309	-114	275
Vennootschapsbelasting	768	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	3.113	2.003	581	910	652	694
Resultaat van de rekening van baten en lasten	1.410	-18	0	0	0	0
Totaal lasten	15.807	12.047	10.019	10.585	10.826	11.277
Baten programmaonderdeel						
Bestuur	59	59	59	59	59	59
Burgerzaken	490	357	415	415	415	415
Beheer overige gebouwen en gronden	481	295	256	256	256	256
Overhead	566	453	39	39	39	39
Treasury	1.108	1.098	1.089	1.165	1.300	1.260
OZB (niet) woningen	5.186	5.766	6.275	6.638	7.020	7.070
Belastingen overig	73	79	81	81	81	81
Algemene uitkering	37.690	39.019	40.309	40.349	39.598	40.231
Overige baten en lasten	356	356	357	358	358	358
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	1.153	930	313	129	70	70
Resultaat van de rekening van baten en lasten	2.107	1.388	0	0	0	0
Totaal baten	49.268	49.799	49.193	49.489	49.195	49.839

	Rekening 2024	Raming 2025	Raming 2026	Meerjarenraming 2027 2028 2029		
Saldo programmaonderdeel						
Bestuur	1.697	1.523	1.408	1.402	1.391	1.392
Burgerzaken	235	143	286	286	286	286
Beheer overige gebouwen en gronden	-394	-218	-170	-170	-170	-170
Overhead	5.967	5.934	6.355	6.479	6.657	6.743
Treasury	-167	-47	-295	-204	-213	-253
OZB (niet) woningen	-5.186	-5.532	-6.275	-6.638	-7.020	-7.070
Belastingen overig	197	155	165	176	188	200
Algemene uitkering	-37.690	-39.019	-40.309	-40.349	-39.598	-40.231
Overige baten en lasten	-151	-126	-607	-667	-472	-83
Vennootschapsbelasting	768	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	1.960	1.073	268	781	582	624
Resultaat van de rekening van baten en lasten	-697	-1.406	0	0	0	0
Totaal saldo	-33.460	-37.752	-39.174	-38.904	-38.368	-38.562

Investeringsen

(Bedragen x €1,-)	2026	2027	2028	2029
Automatisering	347.500	386.800	77.750	233.000
Tractie	175.000	90.000	-	236.000
Bedrijfsvoering	50.000	-	7.500	6.500
Totaal	572.500	476.800	85.250	475.500

Toelichting

De netto lasten op het taakveld Bestuur komen per saldo lager uit dan in de jaren 2024 en 2025. In 2024 is een extra storting verantwoord in de voorziening pensioenen (voormalige) wethouders. Met ingang van 2026 zijn de lasten lager geraamd, omdat de pensioenen voor de voormalige wethouders niet meer via de reguliere exploitatie worden verantwoord, maar ook zijn opgenomen in de hiervoor bestemde voorziening.

Het resultaat op taakveld Burgerzaken is in lijn met de ontwikkeling 2024. De hogere raming voor de lasten en baten is vooral het effect van de zogenaamde piek in de afgifte van reisdocumenten de komende jaren.

Op taakveld Overhead komt in meerjarenperspectief de groei van de formatie tot uitdrukking die gekoppeld is aan de groei van de gemeente. Afhankelijk van de invulling daarvan worden de kosten verdeeld naar het betreffende programma/taakveld.

Het resultaat op het taakveld Treasury is het effect van enerzijds de werkelijke rentelasten die we moeten betalen op de geldleningen die we aantrekken en anderzijds de rente die op de boekwaarde van de investeringen wordt doorbelast. Ook is rekening gehouden met de doorberekende rente aan de grondexploitatie en een opbrengst op de gelden in verband met het schatkistbankieren. Voor dit laatste ontvangen we een marktconforme rente.

De onroerendezaakbelasting is geraamd op basis van de besluiten die genomen zijn bij de kadernota, waarin ook de 5% extra per jaar (t/m 2028) is meegenomen op basis van de perspectiefnota.

De algemene uitkering is geraamd op basis van de meicirculaire 2025.

Het taakveld Overige baten en lasten heeft aan de batenkant betrekking op de verrekening van de **BTW** in de tarieven voor de riolering en afval. Dit is in lijn met voorgaande jaren. Aan de lastenkant is het combinatie van een stelpost inflatie en nog te realiseren bezuinigingen vanaf 2027.

De mutatie in de reserves hebben voornamelijk betrekking op de toevoeging van het resultaat zoals bij de kadernota begroting 2026-2029 is voorzien. Voor het overige zijn het mutaties die vorig jaar ook al waren geraamd. Het resultaat na opstelling van de programmabegroting komt nog iets beter uit dan verwacht bij de kadernota. Dit wordt ook toegevoegd aan de algemene reserve. De ontwikkeling van de reservepositie komt terug in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

2.1 Veiligheid

(Commissie Bestuur en Financiën, portefeuillehouder J.L. Geurts)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente is een mooie, fijne en veilige omgeving om in te leven, recreëren en werken. De uitdaging is om dit te borgen en, waar mogelijk, te verbeteren. Het uitgangspunt is dat eenieder zich veilig voelt. Dat vraagt om blijvende toewijding, aandacht en creativiteit.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Crisisbeheersing en brandweer
- Openbare orde en veiligheid

Context en achtergrond

▪ Crisisbeheersing en brandweer

De gemeente Bunschoten maakt onderdeel uit van de VRU. De VRU zet zich in voor een gedegen brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing in de regio Utrecht. Dit gebeurt volgens de Gemeenschappelijke Regeling VRU. De gemeente en de VRU hebben de onderlinge afspraken vastgelegd in een taakuitvoeringsovereenkomst.

▪ Openbare orde en veiligheid

Onder dit taakveld vallen onder andere openbare orde, sociale veiligheid en leefbaarheid. De gemeente streeft ernaar dat iedereen in de gemeente Bunschoten zich veilig kan voelen. Dit draagt ook bij aan een prettige woon- en leefomgeving in de gemeente. We blijven actief om dit verder te verbeteren. Daarbij is onder andere de bereikbaarheid en beschikbaarheid van politie en Boa's van belang, net als een goede interactie met bewoners en ketenpartners. Daarnaast heeft de gemeente ook belang bij veilige bedrijfsterreinen en winkelgebieden.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 'Bouwen aan de toekomst'
- Gemeenschappelijke regeling VRU
- Bestuursagenda Veiligheidsregio Utrecht 2024 – 2027
- Handboek bevolkingszorg gemeentelijke crisisbeheersing 2.0
- Regionaal risicoprofiel 2023
- Regionaal Crisisplan Utrecht 2024 – 2027
- Rampbestrijdings- en Incidentbestrijdingsplannen
- Dekkingsplan 2.0 Veiligheidszorg op Maat
- Regionale veiligheidsstrategie 2023 – 2026
- Wie praat, die gaat 3.0
- Integraal Veiligheidsplan BES 2023 – 2026
- Convenant Veilig Uitgaan 2024 – 2027
- Horeca- en evenementenbeleid
- Terrassennota, nota Standplaatsenbeleid
- Marktverordening
- Leidraad Centrumvisie Spakenburg 2024 – 2027
- Beleidskader mensenhandel

Taakveld Crisisbeheersing en brandweer

Wat willen we bereiken?

- De VRU voert de wettelijke en gezamenlijke taken uit op het bestuurlijk gewenst niveau.
- Brandveilige en veilige fysieke leefomgeving.
- Een crisisorganisatie die snel en adequaat reageert op crisis.
- Maatschappelijke ontwrichting voorkomen door het versterken van de veerkracht en weerbaarheid in de gemeente Bunschoten.

Wat gaan we er voor doen?

- Het monitoren van de uitvoering van de afspraken met de VRU, zoals vastgelegd in het gezamenlijk basistakenpakket en het individueel gemeentelijk pluspakket.
- Het monitoren of de Bestuursagenda VRU 2024-2027 wordt uitgevoerd danwel wordt gerealiseerd.
- Controles op brandveiligheid op gebouwen van onder andere bedrijven, scholen en (gezondheids-)instellingen en bij evenementen.
- In samenwerking met de VRU uitvoering geven aan de visie op veerkracht.
- Implementeren van steunpunten voor minder zelfredzame inwoners tijdens maatschappelijke ontwrichtingen.
- Uitrollen communicatiestrategie in het kader van zelfredzaamheid tijdens incidenten.
- Lokaal blijven zorgdragen voor een voldoende bezetting, training en bijdragen aan de regionale crisisorganisatie en regionale ontwikkelingen.
- Voortzetten versterken van de samenwerking binnen Eemland op het gebied opleiden, trainen en oefenen lokale functies (bijvoorbeeld juristen, notulisten en het KCC) in relatie tot crisisbeheersing.
- Leren van incidenten, implementeren van adviezen en handelingsperspectieven.

Indicatoren Crisisbeheersing en brandweer

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Streefwaarden			
					2025	2026	2027	2028
Aantal uitrukken	E	<u>VRU</u>	139	113	< 110	< 110	< 110	< 110
Het aantal loze meldingen	P	Idem	34	33	< 30	< 30	< 30	< 30

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken?

- Veilige omgeving voor wonen, werken en recreëren.
- Toezicht en handhaving op het gebied van leefbaarheid en veiligheid.
- Een veilig en leefbaar uitgaansgebied.
- Veilige evenementen binnen Bunschoten.
- Borgen van de openbare orde en veiligheid bij risicovolle voetbalwedstrijden.
- Verminderen van onveiligheidsgevoelens bij inwoners.
- Inzicht in de problematiek op het gebied van zorg & veiligheid binnen de samenleving.
- Een integrale aanpak tegen ondermijnende criminaliteit.
- Een integrale aanpak op jongeren die afglijden of die zijn afgegleden in het criminele circuit.
- Bewustzijn van digitale criminaliteit en de weerbaarheid ertegen vergroten.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering geven aan het uitvoeringsplan integrale veiligheid BES 2026.
- Ontwikkelen van een nieuw integraal veiligheidsplan 2027-2030 binnen het basisteam BES en de daarbij horende uitvoeringsprogramma's.
- Ontwikkelen strategie toezicht & handhaving in de openbare ruimte, waarin de inzet en de prioriteiten van de Boa's worden beschreven.
- Ontwikkelen van een convenant veiligheid amateurvoetbal Bunschoten seizoen 2026/2027.
- Uitvoeren van het Convenant Veilig Uitgaan, een samenwerking tussen lokale horecaondernemers, politie en gemeente waarin onder andere wordt ingezet op het verminderen van alcohol- en drugsgebruik onder jongeren.
- Faciliteren en stimuleren van burgerinitiatieven op gebied van veiligheid.
- Inzet op activiteiten op het gebied van andere veiligheidsthema's, uitvoeren van wettelijke

taken en reageren op incidenten en urgente vragen vanuit de samenleving.

- Het professionaliseren van de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit.
- De meldingsbereidheid bij inwoners, bedrijven en organisaties vergroten over mogelijke ondermijnende criminaliteit.
- Het stimuleren van het gebruik van het meldpunt Meld Misdaad Anoniem onder inwoners.
- Intensiveren van de integrale controles in het kader van ondermijnende criminaliteit.
- Het houden van knock and talkgesprekken bij bedrijven in samenwerking met Platform Veilig Ondernemen.
- Het verbeteren van de informatiepositie op het gebied van ondermijnende criminaliteit.
- Uitvoering geven het uitvoeringsprogramma mensenhandel [BES](#).
- Uitvoering geven aan de aanpak vitale vakantieparken.
- Uitvoering geven aan de aanpak woonoverlast.
- Een gerichte aanpak van drugshandel- en productie, in combinatie met het terugdringen van zogenaamde “jonge aanwas” ontwikkelen en uitvoeren.
- Uitvoering geven aan het 7-stappenmodel jeugdgroepen bij overlast van jongeren.
- Intensieve persoonsgerichte aanpak gericht op jongeren die structureel overlast veroorzaken of crimineel gedrag vertonen.
- Doorontwikkelen samenwerking met het jongerenwerk, politie en de gemeente, waaronder het [JOR](#)-overleg.
- Het versterken van de samenwerking met ketenpartners op het gebied van onbegrepen gedrag.
- Weerbaarder maken van onze lokale samenleving tegen digitale criminaliteit.
- Het lokale beleid op orde.
- Uitvoering geven aan de wettelijke taak in het kader van dierenwelzijn waaronder een subsidierelatie met Dierenzorg Eemland.

Verbonden partijen Veiligheid

Veiligheidsregio Utrecht

De [VRU](#) organiseert de hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing in de regio. Zij adviseren gemeenten, verlenen hulp bij ongevallen en houden toezicht op veiligheid binnen de Veiligheidsregio.

Indicatoren Veiligheid

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2024	Nederland 2024
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 inwoners van 12-17 jaar	Bureau Halt	8	9
Winkeldiefstal	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,7	2,2
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,2	4,3
Diefstal uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,9	1,2
Vernieling en misdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	3,1	5,7

Wat mag het kosten?

Programma Veiligheid

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2024	Raming 2025	Raming 2026	Meerjarenraming		
				2027	2028	2029
Lasten programmaonderdeel						
Crisisbeheersing en brandweer	1.450	1.592	1.636	1.650	1.650	1.649
Openbare orde en veiligheid	669	647	730	736	743	748
Totaal lasten	2.120	2.239	2.367	2.386	2.392	2.397
Baten programmaonderdeel						
Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	0	0	0
Openbare orde en veiligheid	26	9	16	16	16	16
Totaal baten	26	9	16	16	16	16
Saldo programmaonderdeel						
Crisisbeheersing en brandweer	1.450	1.592	1.636	1.650	1.650	1.649
Openbare orde en veiligheid	643	638	714	719	726	731
Totaal saldo	2.094	2.230	2.350	2.369	2.376	2.381

Investeringen

(Bedragen x €1,-)

	2026	2027	2028	2029
Elektrische fietsen boa's	-	14.500	-	-
Totaal	-	14.500	-	-

Toelichting

De raming binnen het taakveld Crisisbeheersing en brandweer is vooral gebaseerd op de meerjarenbegroting 2026-2029 van de VRU. Het taakveld Openbare orde en veiligheid is gebaseerd op onder andere de raming van de inzet van de BOA's. De raming voor 2026 is hoger in verband met de versterking van de formatie binnen dit taakveld.

2.2 Verkeer, vervoer en waterstaat

(Commissie Ruimte, portefeuillehouder W.P. van der Es. Voor het taakveld havens is A. van de Groep portefeuillehouder, commissie Samenleving)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten draagt zorg voor een goede bereikbaarheid en een veilige, schone en goed onderhouden openbare ruimte, die bijdraagt aan de leefbaarheid van de gemeente.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Verkeer en vervoer
- Parkeren
- Recreatieve havens
- Economische havens en waterwegen
- Openbaar vervoer

Context en achtergrond

Dit programma heeft betrekking op het onderdeel wegen, verkeer en aanverwante openbare ruimte binnen de gemeente Bunschoten. Hieronder vallen onderdelen zoals: advisering en regulering verkeer, grote infrastructurele projecten, bruggen, de gemeentelijke rol in het openbaar vervoer, fietsmaatregelen, openbare verlichting, wegmeubilair, bermverhardingen en beheer en onderhoud van het wegennet.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 *'Bouwen aan de toekomst'*
- Mobiliteitsplan (2020)
- Advies parkeernormen woningen Bunschoten 2023
- Beleidsregel Parkeren Bunschoten 2023
- Toekomstplan parkeren Spakenburg centrum 2022 - 2026
- Beheerplan wegen 2022 - 2026
- Beheerplan bruggen Bunschoten 2022 - 2036
- Beleidsplan gladheidsbestrijding 2021 - 2030
- Verlichtingsbeleid 2025 - 2034
- Studie verkeersnetwerk 2010
- Beheerplan Havens Gemeente Bunschoten en Laaksluis De Kooi 2020 - 2035
- Beheerplan Oeververdediging en frontmuren 2016 - 2030

Taakveld Verkeer en vervoer

Wat willen we bereiken?

- Het beeld van de wegen, voet- en fietspaden en bijbehorende voorzieningen als bruggen en openbare verlichting zijn in overeenstemming met de door de gemeenteraad vastgestelde eisen. Het beheer wordt zoveel mogelijk integraal aangepakt, met oog voor duurzaamheid.
- Voor een aantal wegen, voet- en fietspaden de inrichting aanpassen op het huidige gebruik.
- Verkeersveiligheid verbeteren van gemotoriseerd verkeer, fietsers en voetgangers in de gemeente.

Wat gaan we er voor doen?

- Een aantal asfaltwegen wordt gerehabiliteerd overeenkomstig de planning in de 'Visie wegen buitengebied'.
- Een aantal straten wordt herstraat volgens de op basis van de weginspecties opgestelde planning voor elementverharding. De planning wordt gebieds- en wijkgericht aangepakt en wordt afgestemd op andere disciplines.

- Het kleine onderhoud in de wijken wordt uitgevoerd door de buitendienst. Daar waar meer inzet nodig is worden derden ingezet.
- Door middel van de uitvoering van het mobiliteitsplan wordt de verkeersveiligheid verder verbeterd, waaronder het aanpassen van de inrichting van de Beethovenlaan en de Zuidwenk tussen Schouw en Oostelijke Randweg, zodat de inrichting past bij een snelheid van 30 km/u.
- De uitvoeringsvoorbereidingen voor het asfalteren van de Westsingel is in voorbereiding en wordt na het project Beethovenlaan tot uitvoering gebracht.
- Er wordt uitvoering gegeven aan het nieuwe beheerplan wegen 2026 - 2030 (streven vaststelling eind 2025).
- Het mobiliteitsplan uit 2020 zal worden herzien en geactualiseerd.
- Het ontwerp voor het fietspad Oostelijke Randweg (vanaf Akkerweg naar het noorden) is gereed. Het streven is om tot uitvoering over te gaan in 2026. Dit is echter afhankelijk van de acties die de diverse nutspartijen moeten uitvoeren aan de bestaande kabels en leidingen.
- Het beheer en onderhoud aan de openbare verlichting wordt uitgevoerd volgens het vastgestelde beleid (vastgesteld in 2024). De uitvoering wordt uitgevoerd volgens het beleid en vindt plaats samen met een derde partij. Met deze partij hebben we sinds medio 2025 een overeenkomst afgesloten voor het beheer en onderhoud.
- Er wordt een nieuw meerjarenoverzicht gemaakt voor de instandhouding en vervanging van de bruggen.
- Situationeel bepalen wat en waar de verkeersveiligheid vergroot kan worden, doorstroming en bereikbaarheid wordt hierbij niet vergeten.
- Een regionaal verkeersmodel bouwen.

Indicator Verkeer en vervoer

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Streefwaarden			
					2026	2027	2028	2029
% meldingen 'Snel Herstel' die binnen 5 werkdagen zijn afgehandeld, of waarover binnen 5 werkdagen terugkoppeling naar de melder heeft plaatsgevonden	P	Fixi	98	99	95	95	95	95

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Parkeren

Wat willen we bereiken?

- Waar mogelijk voldoende parkeergelegenheid binnen de gemeente voor alle inwoners en voor alle bezoekers.

Wat gaan we er voor doen?

- Bij de aanleg en inrichting van nieuwe woonwijken en bedrijventerreinen wordt voorzien in de aanleg van voldoende parkeerplaatsen.
- Het parkeren blijft gratis. Waar dat mogelijk is, wordt gekozen voor ondergronds parkeren.
- Het verfijnen van de parkeerbehoefte na uitbreiden van de blauwe zones.

Taakveld Recreatieve/Economische havens en waterwegen

Wat willen we bereiken?

- Het gebruik van de havens is veilig voor bezoekers en gebruikers.
- In het beheerplan Havens Gemeente Bunschoten en Laaksluis de Kooi 2020 - 2035 zijn de daarin aangegeven investeringen en onderhoud voor dit jaar uitgevoerd.
- De historische kade van de Nieuwe Haven is veilig voor gebruikers.
- Alle watergangen zijn op diepte en de waterafvoer in deze watergangen is gewaarborgd.
- Watergangen zijn recreatief van waarde voor burgers en gebruikers. Gemeente en Waterschap spannen zich daarvoor in.
- De duikers die de watergangen met elkaar verbinden zijn schoon. Afsluiters in duikers zijn in goede staat van onderhoud en functioneren naar behoren.

Wat gaan we er voor doen?

- Beheer en onderhoud in de havens stemmen we af met de watersportvereniging.
- Het Beheerplan Havens Gemeente Bunschoten en Laaksluis de Kooi 2020 - 2035 is leidend als het gaat om onderhoud en vervanging en daarmee kunnen we een veilig gebruik waarborgen.
- Het onderzoek van de historische kade aan de Nieuwe Haven heeft plaatsgevonden. Naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek worden vervolgacties onderzocht.
- De nodige onderhoudswerkzaamheden aan zowel de Oostpier als de Westpier in de haven worden uitgevoerd.
- Uitvoeren van de in het Beheerplan Havens Bunschoten en Laaksluis de Kooi 2020 - 2035 opgenomen onderhoudswerkzaamheden.
- Periodiek controleren van de reddingsmiddelen op de wal en herstellen van de gebreken.
- Een aantal afsluiters wordt vervangen volgens het door de gemeenteraad vastgestelde GWRP 2022-2026 en het daaraan gekoppelde kostendekkingsplan.
- De bestaande duiker in de Schildersbuurt vergroten/vervangen om het afgekoppelde deel van de wijk adequaat te kunnen afvoeren, aangezien de huidige duiker daarvoor niet meer toereikend is.

Taakveld Openbaar vervoer

Wat willen we bereiken?

- Het gebruik van de drie buslijnen van Keolis (Syntus Utrecht) door de gemeente naar de omliggende plaatsen Amersfoort (376/N76), Nijkerk (503/603) en Soest, Baarn en Amersfoort Vathorst (572) verder stimuleren.
- Het gebruik van het OV op peil houden en waar mogelijk trachten een verschuiving in gebruik van auto naar OV (en fiets) te bewerkstelligen.

Wat gaan we er voor doen?

- Overleg met Keolis (de vervoersmaatschappij) en de provincie Utrecht (opdrachtgever) over het gebruik van de buslijnen, de routes, de halteplaatsen en de frequentie. Dit overleg wordt gecontinueerd.

Wat mag het kosten?

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2024	Raming 2025	Raming 2026	Meerjarenraming		
				2027	2028	2029
Lasten programmaonderdeel						
Verkeer en vervoer	3.393	3.756	3.982	4.101	4.167	4.211
Parkeren	205	237	198	198	198	198
Recreatieve havens	138	149	149	153	154	154
Economische havens en waterwegen	2	18	18	18	18	18
Openbaar vervoer	51	44	43	42	41	41
Totaal lasten	3.788	4.204	4.390	4.512	4.578	4.621
Baten programmaonderdeel						
Verkeer en vervoer	270	323	345	345	345	345
Parkeren	39	65	51	51	51	51
Recreatieve havens	288	314	325	325	325	325
Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0	0
Openbaar vervoer	15	16	16	16	16	16
Totaal baten	613	718	736	736	736	736
Saldo programmaonderdeel						
Verkeer en vervoer	3.123	3.433	3.637	3.756	3.823	3.866
Parkeren	165	172	146	146	146	146
Recreatieve havens	-151	-165	-175	-171	-171	-171
Economische havens en waterwegen	2	18	18	18	18	18
Openbaar vervoer	35	28	28	27	26	26
Totaal saldo	3.175	3.486	3.653	3.776	3.842	3.885

Investeringsen

(Bedragen x €1,-)	2026	2027	2028	2029
Gebakken straatstenen	350.000	-	-	-
Opwaarderen wegen (wegenbeheerplan)	562.500	562.500	562.500	-
Bermverharding (wegenbeheerplan)	85.000	30.000	30.000	-
Rehabilitatie asfaltwegen 2024-2028	2.668.915	284.000	1.629.000	900.000
Windwatermolen Zuiderzeehaven	-	21.000	-	-
Verlichting	59.900	61.000	117.200	63.400
Gladheidsbestrijding materieel	73.000	52.500	-	-
Mobiliteitsplan	50.000	-	-	-
Stroomkasten Oude Haven	35.000	-	-	-
Vervanging fontein Spuiplein	19.950	-	-	-
Vervangen beschoeiing Spakenburger gracht	800.000	-	-	-
Herstel damwand langs de Binnengracht	200.000	-	-	-
Beschoeiing Beethovenlaan	75.000	-	-	-
Herstel stortsteen Westpier 't Kleine Zeetje	65.000	-	-	-
Doortrekken fietspad Oost. Randweg naar Zuidwenk	456.625	-	-	-
Veilige fietsaansluiting Haarbrug-Zuid	7.000	-	-	-
Verbeteren (laad/los) voorziening Kerkstraat	15.000	-	-	-
Onderzoek parkeren bedrijventerrein bakwagens	2.000	-	-	-
Strekdam vaargeul Scouting	65.169	-	-	-
Totaal	5.590.059	1.011.000	2.338.700	963.400

Toelichting

Binnen dit programma zijn er weinig veranderingen ten opzichte van de begroting 2025. De hogere kosten op dit taakveld in meerjarenperspectief zijn het effect van de hogere kapitaallasten die voortvloeien uit de geplande investeringen. Een ander effect is de hogere dotatie aan de voorziening Openbare verlichting op basis van het nieuwe beheerplan.

De lagere kosten in 2024 binnen het taakveld verkeer en vervoer is vooral een incidenteel effect van de lagere kapitaallasten als gevolg van uitstel van investeringen.

2.3 Economie

(Commissie Bestuur en Financiën, portefeuillehouder W.P. van der Es. Taakveld Economische promotie behoort in de portefeuille van A. van de Groep, commissie Samenleving)

Omschrijving programma (missie)

Ondernemers zorgen voor werkgelegenheid, innovatie en productiviteit en dragen daarmee bij aan de welvaart en welzijn in de gemeente Bunschoten en de regio. Daarnaast draagt het bedrijfsleven, door innovatie, bij aan oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen onder meer op het gebied van de energietransitie, voedselvoorziening en de veiligheidssituatie. Het mede vormgeven aan een stimulerend, faciliterend en aantrekkelijk ondernemers- en vestigingsklimaat en het bieden van ruimte om te ondernemen, zijn belangrijke ambities van de gemeente.

De gemeente Bunschoten zet in op het faciliteren van het ondernemersklimaat, een optimaal vestigingsklimaat en op de versterking van de samenwerking tussen bedrijven, inclusief gezamenlijke promotie (actief Citymarketing beleid). Binnen de regio Amersfoort wordt gezocht naar een versterking van de samenwerking.

Daarnaast is het belangrijk de detailhandel in het centrum van Spakenburg aantrekkelijk te houden voor de eigen inwoners en interessant te maken voor de regionale bezoekers.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Economische ontwikkeling
- Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- Economische promotie

Context en achtergrond

De grootste economische aandachtspunten voor gemeente Bunschoten zijn op dit moment ruimte en arbeid en energie. Een belangrijk knelpunt voor de stimulering van de lokale economie ligt in de inrichting van de beschikbare bedrijfsruimte en de mogelijkheden tot uitbreiding en aanpassing op de veranderende (ruimtelijke) behoeften. Een tweede aandachtspunt is de krapte op de arbeidsmarkt. Er is een tekort aan personeel in diverse sectoren, waaronder de techniek, bouw, productie en ambulante handel. Daarnaast zorgt de opbouw van de bedrijfsstructuur ook voor een kwetsbaarheid van Bunschoten.

Voor de komende jaren zijn drie strategische uitgangspunten leidend. Deze uitgangspunten zijn ook een belangrijke leidraad voor het selecteren en uitvoeren van concrete projecten.

1. De gemeente Bunschoten als aantrekkelijke gemeente voor bedrijven en medewerkers.
2. De gemeente Bunschoten als ondernemersgerichte gemeente
3. De gemeente Bunschoten als bereikbare en gastvrije gemeente

Bij het taakveld Fysieke bedrijfsinfrastructuur worden de projecten vermeld die horen bij grondexploitatie bedrijventerreinen.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 *'Bouwen aan de toekomst'*
- Bunschoten toekomstvisie 2025 *'Gemeente Bunschoten zijn we samen!'*
- Omgevingsvisie Bunschoten 2040
- Economische en Toeristische visie 2021 – 2024
- Strategie bedrijventerreinen Regio Amersfoort
- Provinciaal programma wonen en werken 2025
- Herstructureringsplan bedrijventerrein De Kronkels
- Startnotitie De Kronkels-Zuid
- Behoefteteonderzoek De Kronkels-Zuid
- Bestemmingsplan en exploitatieplan De Kronkels-Zuid
- Convenant bedrijventerreinen regio Amersfoort 2011 - 2030
- Centrumvisie 'Hart voor Spakenburg' 2024 - 2030
- Kansenkaart Spakenburg Centrum 2021 – 2025

Taakveld Economische ontwikkeling

Wat willen we bereiken?

- Als gemeente Bunschoten een aantrekkelijke vestigingsplaats voor (lokale) bedrijven blijven.
- Het bieden van ruimte voor nieuwe en groeiende lokale bedrijven.
- De gemeente Bunschoten profileren als MKB-vriendelijke gemeente.
- De (bestaande) organisatiegraad op de bedrijventerreinen behouden en versterken.
- Een toekomstbestendig, vitaal en compact centrum met een sterke eigenheid die vervlochten is met de toeristische functies van Spakenburg.

Wat gaan we er voor doen?

- Inzetten op de ontwikkeling van De Kronkels-Zuid fase 1 en 2.
- Ondersteunen en faciliteren van initiatieven gericht op het behoud en de versterking van de organisatiegraad op de bedrijventerreinen.
- Uitvoering geven aan het actieprogramma van de Economische en Toeristische visie.
- Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma van de Centrumvisie 2024-2030.
- De nieuwe samenwerkingsverbanden verder versterken en ondernemers, Samen SPKNBRG, cultuurorganisaties en andere partners betrekken bij de uitvoering van de Centrumvisie.
- In samenwerking met de Regio Amersfoort en de provincie Utrecht uitvoering geven aan de acties die voortvloeien uit de regionale bedrijventerreinenstrategie.
- De samenwerking met de Regio Foodvalley voortzetten en optimaliseren.

Taakveld Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Wat willen we bereiken?

- Realisatie De Kronkels-Zuid fase 1.
- Opname fase 2 De Kronkels-Zuid in het Provinciaal Programma Wonen en Werken.

Wat gaan we er voor doen?

Op 3 november 2022 is het bestemmingsplan en exploitatieplan door de gemeenteraad vastgesteld. Eind 2023 heeft de gemeenteraad een herstelbesluit genomen voor het bestemmingsplan. Door diverse grondeigenaren is beroep tegen het bestemmingsplan en exploitatieplan ingesteld. Het is momenteel niet duidelijk wanneer dit door de Afdeling van de Bestuursrechtspraak van de Raad van State wordt behandeld. Voor de daadwerkelijke realisatie is in beginsel overeenstemming nodig met de diverse grondeigenaren.

Getracht wordt minnelijke overeenstemming te bereiken, echter wordt ook het onteigeningstraject in gang gezet om tot realisatie te kunnen komen. De werkzaamheden om te komen tot de verwerving van de gronden zullen verder worden voortgezet, binnen de kaders van de door de raad vastgestelde grondexploitatie.

Verder wordt getracht om fase 2 van De Kronkels-Zuid op te nemen in het Provinciaal Programma Wonen en Werken voor in de periode na 2030.

Indicator Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Omschrijving	<u>E</u> <u>P</u>	Bron	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Streefwaarden			
					2026	2027	2028	2029
Aantal hectaren te verkopen bedrijventerrein (inclusief verhuur)	P	Gemeente	0	0	*	*	*	*

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

* Het is nu nog onduidelijk wanneer er grond kan worden uitgegeven voor De Kronkels-Zuid.

Taakveld Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Wat willen we bereiken?

- Goede informatievoorziening en ondersteuning van (startende) ondernemers.
- Inzetten op het behoud en versterking van bedrijven en bedrijventerreinen.
- Het behouden en versterken van contacten tussen het (voortgezet) onderwijs en het bedrijfsleven.
- Ondernemers en zzp'ers goed en snel bedienen voor een optimaal ondernemersklimaat.

Wat gaan we er voor doen?

- Het organiseren van een masterclassprogramma voor startende ondernemers.
- Vertegenwoordigers van de gemeente gaan regelmatig op bezoek bij lokaal gevestigde bedrijven.
- In 2026 wordt verder gewerkt aan de realisatie van Hotel Spakenburg en de inrichting van het openbaar gebied, zodat dit medio 2027 geopend kan worden.
- Samen met diverse stakeholders inzetten op het oplossen van knelpunten op de bedrijventerreinen.
- Ondersteunende en faciliterende rol in het parkmanagement Haarbrug-Zuid en de BIZ Haarbrug-Noord.
- Het faciliteren van goed contact tussen het bedrijfsleven en onderwijs.
- Een actieve en zichtbare rol van vertegenwoordigers van de gemeente Bunschoten binnen de bedrijvenkring.

Indicatoren Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Omschrijving		<u>E</u> <u>P</u>	Bron	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Streefwaarden			
						2026	2027	2028	2029
Periodieke overleggen college	Samen SPKNBRG	P	Gemeente	2	2	2	2	2	2
	Bedrijvenkring/ <u>JOBS</u>	P	Idem	2	2	2	2	2	2
	<u>SVV</u> *	P	Idem	0	1	1		1	
Bedrijfsbezoeken bedrijfscontact- functionaris	Het college	P	Idem	5	3	2	2	2	2
	Portefeuille- houder <u>EZ</u>	P	Idem	13	11	10	10	10	10
	Bedrijfscontact- functionaris	P	Idem	13	14	12	12	12	12

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

* Dit overleg is één keer in de twee jaar.

Taakveld Economische promotie

Wat willen we bereiken?

- Professionalisering van de citymarketing inzet.
- Bunschoten profileert zich als een aantrekkelijke cultuurhistorische, watersport-, wandel-, fiets- en dagrecreatiegemeente.
- Behouden en versterken van de sociaaleconomische vitaliteit: behouden van woonlust en eigen inwoners en bestaande bedrijvigheid.

- Uitgangspunt voor de marketing is Spakenburg als merk. Er wordt ingezet op het versterken van Spakenburg, maar er is ook aandacht voor de recreatieve kwaliteiten van Bunschoten
- Er wordt planologische ruimte aan recreatieve ondernemers gegeven. Diversiteit en kwaliteiten van het aanbod staan in het beleid voorop. De gemeente signaleert hierbij een vraag naar meer dagrecreatie en staat dan ook open voor nieuwe initiatieven.
- Behouden van de kwaliteit van de wandel- en fietspaden en de routes.
- Verbeteren bereikbaarheid en parkeergelegenheid voor fietsers.
- Centrum aantrekkelijker maken voor wandelaars en fietsers.

Wat gaan we er voor doen?

- De gemeente ondersteunt initiatieven waarin het unieke en onderscheidende karakter van Bunschoten-Spakenburg centraal staat en die in potentie bijdragen aan het vergroten van het aantal dag- en/of verblijfsrecreanten.
- Leveren van actieve (personele) bijdrage aan (regionale) initiatieven op recreatief toeristisch en promotioneel gebied.
- Inzetten op (samenwerkings-) initiatieven voor het regionaal en provinciaal verwerven van een positie in de markt van internationaal toerisme.
- Daar waar mogelijk de verblijfsduur van bezoekers verlengen, herhalingsbezoeken stimuleren, seizoenverbreding naar weekdagen in het laagseizoen (diversificatie van het aanbod en meer evenementen in het laagseizoen).
- Versterken belevingsprofielen in relatie tot het Verhaal van Spakenburg.
- Wandelpaden opnemen in provinciaal wandelroutenetwerk om kwaliteit te waarborgen – Nieuw wandelnetwerk Utrecht oost aanbieden bij [DMO](#), naamsbekendheid verhogen door regionale samenwerkingen.
- Het ondersteunen van een themagerichte aanpak om de beleving van de gemeente Bunschoten te versterken en doelgroepen aan te spreken.

Indicatoren Economie

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2023	Nederland 2023
Func tiemenging	%	CBS BAG/ LISA	58,6	54,2
Vestigingen van bedrijven	Aantal per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	LISA	176,7	181,8

Wat mag het kosten?

Programma Economie

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2024	Raming 2025	Raming 2026	Meerjarenraming		
				2027	2028	2029
Lasten programmaonderdeel						
Economische ontwikkeling	78	82	89	49	48	45
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	13	13	6.380	8.956	6.128	6.220
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	121	127	155	141	143	142
Economische promotie	401	395	422	402	422	402
Totaal lasten	613	617	7.046	9.548	6.742	6.809
Baten programmaonderdeel						
Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0	0
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	6.367	8.943	6.116	6.207
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	105	105	111	111	112	112
Economische promotie	33	37	39	39	39	39
Totaal baten	138	142	6.517	9.093	6.267	6.358
Saldo programmaonderdeel						
Economische ontwikkeling	78	82	89	49	48	45
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	13	13	13	13	13	13
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	16	22	45	30	31	30
Economische promotie	368	359	383	363	383	363
Totaal saldo	476	476	529	455	475	451

Investerings

(Bedragen x €1,-)

	2026	2027	2028	2029
Uitvoering centrumvisie 2029	-	-	-	40.000
Vervanging geluidsinstallatie markt	-	14.470	-	-
Totaal	-	14.470	-	40.000

Toelichting

Binnen dit programma is de ontwikkeling van de netto-lasten in lijn met de begroting 2025. De stijging binnen het taakveld economische promotie is een budget dat gebaseerd is op de economische visie en al in de meerjarenbegroting 2025-2028 was opgenomen.

Het taakveld Fysieke bedrijfsinfrastructuur geeft de raming weer van de grondexploitatie van het complex bedrijventerrein De Kronkels-Zuid. Deze effecten worden binnen de begroting budgettair neutraal verwerkt. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf [Grondbeleid](#).

2.4 Onderwijs

(Commissie Samenleving, portefeuillehouder A. van de Groep)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten wil een krachtige samenleving vormen waar iedereen aan mee kan doen, zowel in materieel als in immaterieel opzicht. Onderwijs en educatie draagt bij aan de zelfredzaamheid en het zelf organiserend vermogen van de inwoners. Dit begint al bij de jonge inwoners. Elk kind kan gezond en veilig opgroeien en zijn of haar talenten ontwikkelen. Waar nodig wordt passende ondersteuning gegeven.

Het programma Onderwijs bestaat uit de volgende taakvelden:

- Openbaar onderwijs
- Onderwijshuisvesting
- Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Het programma Onderwijs is onlosmakelijk verbonden met het programma Sociaal domein.

Context en achtergrond

Tot het taakveld Openbaar onderwijs behoren de gemeentelijke taken met betrekking tot het openbaar basis- en middelbaaronderwijs.

Tot het taakveld Onderwijshuisvesting behoren de gemeentelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs. De gemeente zorgt voor integrale huisvestingsfaciliteiten waarin onderwijs wordt aangeboden. Goede onderwijshuisvesting draagt bij aan gevarieerd en aantrekkelijk onderwijs en ondersteunt de doelen vanuit dit beleidsonderdeel.

Tot het taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken behoren het lokaal onderwijsbeleid en de leerlingenvoorzieningen. Binnen het onderwijs wordt samengewerkt, zodat ieder opgroeiend kind in beeld is en een passende schoolloopbaan krijgt met eventueel tijdig de juiste zorg op het juiste moment. Er wordt uitdagend onderwijs geboden waarbij wordt uitgegaan van mogelijkheden. Hierbij wordt rekening gehouden zowel met beperkingen als talenten van kinderen. Op deze wijze kunnen kinderen zich, zo goed als mogelijk, ontwikkelen tot zelfredzame volwassenen.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota's:

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 *'Bouwen aan de toekomst'*
- Integraal beleidskader Sociaal domein 2024 - 2027 *'Samen verder'*
- Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024 - 2027
- Regionaal Programma Volwasseneneducatie Arbeidsmarktregio Amersfoort 2025 - 2028 inclusief een subsidieregeling en een aanbesteding

Verordeningen:

- Verordening leerlingenvervoer gemeente Bunschoten 2025
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Bunschoten 2015
- Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid gemeente Bunschoten

Overig:

- Leerplicht jaarverslag 2023 – 2024
- Conventen Voor- en vroegschoolse educatie Bunschoten en doorgaande leer- en ontwikkelingslijn (voorschool – basisonderwijs) 2022 – 2026.
- Nadere regel Subsidie kinder- en peuteropvang 2026 (vaststelling bij het Jaarprogramma subsidies 2026)
- Beleidsregel Handhaving kwaliteit kinderopvang 2023 Bunschoten
- Nadere regels leerlingenvervoer gemeente Bunschoten 2025
- Jaarverslag Handhaving Kinderopvang 2024

Taakveld Openbaar onderwijs

Wat willen we bereiken?

- We continueren het huidige aanbod van openbaar primair onderwijs (inclusief ondersteuning van het vervoer en locatie van bewegingsonderwijs en schoolzwemmen).

Wat gaan we er voor doen?

- We monitoren het Openbaar primair onderwijs (toezichthoudende rol).

Taakveld Onderwijshuisvesting

Wat willen we bereiken?

- Passende onderwijshuisvesting op basis van het geactualiseerde Integraal Huisvestingsplan 2024-2027 voor de scholen, waarbij aandacht is voor mogelijkheden van Integrale Kindcentra.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitbreiding van basisschool De Vlucht en IKC-vorming.
- Uitbreiding van OBS Sportschool 't Kruisrak en IKC-vorming.
- Realisatie van tijdelijke huisvesting van het Oostwende College.

Taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Wat willen we bereiken?

- Volwassenen zijn duurzaam aan het werk.
- Volwassenen functioneren zelfstandig.
- Jeugdigen ontwikkelen zich optimaal in een veilige, kansrijke en inclusieve omgeving.
- Voorkomen, vroegsignaleren en aanpakken van onderwijs(taal)achterstanden.
- Voorkomen, terugdringen en aanpakken van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten.
- Integrale samenwerking versterken binnen de LEA.

Wat gaan we er voor doen?

- We zorgen dat inwoners vaardiger worden met de Nederlandse taal en de digitale wereld (basisvaardigheden).
- We geven uitvoering aan de Samenwerkingsagenda Passend Onderwijs en Jeugd Regio Eemland in samenspraak met schoolbesturen en Samenwerkingsverbanden.
- We geven uitvoering aan de thema's op de LEA, die jaarlijks worden vastgesteld in samenspraak met onderwijsbestuurders, bestuurders van de kinderopvanginstelling/voorscholen, de bestuurder van De Boei en de bestuurder van het Samenwerkingsverband De Eem.
- In regionaal verband geven we uitvoering aan het 'Regionaal Programma Volwasseneneducatie Arbeidsmarktregio Amersfoort' zodat in elke arbeidsmarktregio een kwalitatief goed WEB-bekostigd educatieaanbod en een effectieve aanpak van laaggeletterdheid wordt gerealiseerd.
- We geven uitvoering aan de wettelijke taken zoals de Leerplichtwet en dragen zorg dat minder jeugdigen voortijdig school verlaten zonder kwalificatie door uitvoering te geven aan een zogeheten sluitende aanpak. Thuiszitters en kwetsbare jongeren leiden we toe naar een passende opleiding, werk en ondersteuning, met regionale afstemming en samenwerking waarbij wordt uitgegaan van mogelijkheden in ontwikkeling en onderwijs. Per 1 januari 2026 valt de uitvoering van het leerlingenvervoer en alle leerplichttaken onder uitvoeringsorganisatie Eemkracht.
- We dragen zorg voor een passende vervoersvoorziening van de woning naar een school, volgens de vastgestelde verordening leerlingenvervoer met nadere regels waarbij het vergroten van de zelfredzaamheid van deze leerlingen wordt gestimuleerd.
- We geven uitvoering aan de Dorpsbrede onderwijsvisie zodra deze is vastgesteld, in samenspraak met de betrokken lokale onderwijspartners. De Dorpsbrede vastgestelde 'Visie op integraal kindcentra', inclusief passend thuisnabij onderwijs en een doorlopende leer- en ontwikkellijn met de kinderopvang' is hier onderdeel van.
- Nadat er een brede informatieve bijeenkomst is geweest voor betrokken partners die met jeugdigen werken, wordt gewerkt aan een gezamenlijk breed gedragen Antipestenpact om pesten tegen te gaan.

- We dragen zorg voor het continueren van de ingestelde kinderburgemeester en kindergemeenteraad.
- We stimuleren dat het voortgezet onderwijs in Bunschoten een breed aanbod kan blijven bieden.
- We dragen zorg voor het continueren van Samen op de Bank en extra straatwerk.
- We geven uitvoering aan bestaand beleid en anticiperen op nieuwe taken en ontwikkelingen waaronder de nog vast te stellen nadere regels en/of beleidsregels ter actualisatie.

Indicatoren Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Omschrijving	<u>E</u> <u>P</u>	Bron	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Streefwaarden			
					2026	2027	2028	2029
Aantal beschikkingen leerlingenvervoer (per 1 september)	P	Administratie	120	130	120	120	118	118

Omschrijving	<u>E</u> <u>P</u>	Prognose per 1-10-2024	Prognose per 1-10-2025	Prognose per 1-10-2026
Prognose leerlingenaantallen basisonderwijs	P	2.077	2.236	2.150

Omschrijving	<u>E</u> <u>P</u>	Bron	Werkelijk per 1-2-2025
Werkelijk leerlingenaantallen basisonderwijs	P	Allecijfers.nl	2.102

E= effectindicator en P= prestatie-indicator

Indicatoren Onderwijs

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2024*	Nederland 2024*
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 inwoners van 5-18 jaar	DUO/ Ingrado	6,3	6,7
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 inwoners van 5-18 jaar	DUO/ Ingrado	32	28
Voortijdige schoolverlaters totaal VO + MBO onderwijs	% van alle leerlingen van 12-23 jaar	DUO/ Ingrado	2,2	2,3

* Betreft schooljaar 2023/2024

Wat mag het kosten?

Programma Onderwijs

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2024	Raming 2025	Raming 2026	Meerjarenraming		
				2027	2028	2029
Lasten programmaonderdeel						
Openbaar basisonderwijs	54	52	44	44	44	44
Onderwijshuisvesting	1.055	1.080	1.078	1.157	1.249	1.215
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.050	2.164	2.277	2.277	2.277	2.277
Totaal lasten	3.159	3.296	3.399	3.478	3.569	3.536
Baten programmaonderdeel						
Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0
Onderwijshuisvesting	75	11	0	0	0	0
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	784	825	1.039	1.070	1.100	1.100
Totaal baten	859	837	1.039	1.070	1.100	1.100
Saldo programmaonderdeel						
Openbaar basisonderwijs	54	52	44	44	44	44
Onderwijshuisvesting	980	1.069	1.078	1.157	1.249	1.215
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.266	1.338	1.238	1.207	1.177	1.177
Totaal saldo	2.299	2.459	2.359	2.409	2.469	2.436

Investerings

(Bedragen x €1,-)

	2026	2027	2028	2029
Nieuwbouw scholen (IHP)	1.791.000	4.985.000	25.000	-
Totaal	1.791.000	4.985.000	25.000	-

Toelichting

Binnen dit programma komen de effecten van de investeringen in onderwijshuisvesting tot uitdrukking binnen het taakveld Onderwijshuisvesting. Die investeringen zijn gebaseerd op het geactualiseerde integraal huisvestingsplan onderwijs. Daarin zijn ook de investeringen in de IKC vorming meegenomen.

Voor dat laatste wordt aan de huurders een marktconforme huur doorberekend. Die inkomsten komen terug op het taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken aan de batenkant. Op dit taakveld worden ook de uitgaven en inkomsten van het onderwijsachterstandenbeleid verantwoord (€ 0,8 miljoen) en de kosten leerlingenvervoer.

2.5 Sport, cultuur en recreatie

(Commissie Samenleving, portefeuillehouder A. van de Groep. Voor het taakveld openbaar groen en (openlucht) recreatie is W. de Jong portefeuillehouder, voor het speelbeleid is A. van de Groep portefeuillehouder, commissie Ruimte.)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten beschikt vanuit haar historie over een rijke cultuur. Deze vormt een belangrijk onderdeel van haar identiteit. Het brede cultuuraanbod in onze gemeente is het waard om te koesteren. Sport, cultuur(beleving) en recreatie zijn zaken die de leefbaarheid binnen de gemeente versterken. De gemeente Bunschoten wil een gastvrije gemeente zijn voor bezoekers en inwoners. Zelfredzaamheid (en samenwerking), stimuleren en zorgdragen voor goede voorzieningen staan voorop.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Sportbeleid en activering
- Sportaccommodaties
- Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- Musea
- Cultureel erfgoed
- Media
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Context en achtergrond

Sport

Het belang van sport en bewegen voor de gezondheid, sociale contacten en een zinvolle vrijetijdsbesteding wordt algemeen erkend. Daarnaast is sport een belangrijk instrument waarmee ook andere doelen bereikt kunnen worden, zoals het oplossen van maatschappelijke problemen of het profileren van de gemeente. De gemeente heeft een rol in het zorgdragen voor een adequate sportinfrastructuur met voldoende en kwalitatief goede voorzieningen.

In het sportaccommodatiebeleid wordt gestimuleerd accommodaties te ontwikkelen en te onderhouden. Zelfredzaamheid speelt hierbij een grote rol, dit vergroot de maatschappelijke betrokkenheid.

Kunst en cultuur

De gemeenschap herbergt een veelheid aan kunstenaars, creatieve ondernemers en culturele instellingen. Dit resulteert dan ook in een breed kunst- en cultuuraanbod. De gemeente ondersteunt culturele instellingen, stichtingen en verenigingen, zodat een zo breed en groot mogelijk publiek (zowel jong als oud) actief kan bijdragen aan en/of in aanraking komt met kunst en cultuur.

Daarnaast ondersteunt zij het Cultuurplatform bij het stimuleren van de onderlinge samenwerking tussen deze partijen.

Erfgoed

De gemeenschap is trots op zijn cultuurhistorisch erfgoed: gebouwd, maritiem en immaterieel. De gemeente ondersteunt daarom de verenigingen, stichtingen en instellingen die zich inzetten voor het behoud en het onder de aandacht brengen ervan bij het brede publiek. Daarnaast beschermt zij het historische dorpsgezicht rondom de Museumhaven van Spakenburg met zijn vissershuisjes, botters en de oudste en enige nog volledig in bedrijf zijnde botterwerf in Nederland, de monumentale (agrarische) bebouwing rondom de Centrale As (Veenestraat, Dorpsstraat, Stadsgracht) en in het buitengebied (Eemdijk en Zevenhuizen) en de archeologische erfenissen, zoals de Stadsweiden (restanten van de middeleeuwse stadsuitleg).

Media

De bibliotheek fungeert als kenniscentrum van informatie, educatie en cultuur in de gemeente, waar inwoners kennis kunnen nemen van allerlei cultuuroutings in de ruimste zin van het woord. Zo biedt de bibliotheek bijvoorbeeld een podium aan gastsprekers. Naast de 'klassieke' boekenbibliotheek, treedt er een verschuiving op naar een meer 'maatschappelijk-educatieve' bibliotheek: een vrij toegankelijke plek met een brede informatiefunctie. Het Informatiepunt Digitale Overheid is in de bibliotheek gevestigd. Op deze laagdrempelige plek kunnen inwoners terecht voor hulp en informatie over omgaan met de (digitale) overheid.

Daarnaast levert de bibliotheek een bijdrage in de aanpak van laaggeletterdheid, het bevorderen van basisvaardigheden, (lees)ontwikkeling en ontspanning van de inwoners. Het (Digi)Taalhuis, het Digitale Hulpplein en het Taalcafé in de bibliotheek nemen hierbij een belangrijke plaats in. Bovendien wordt de bibliotheek steeds meer multifunctioneel, met aandacht voor sociale cohesie, verbinding en onderlinge ontmoeting van inwoners.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Er is steeds meer aandacht voor recreatieactiviteiten die vanuit de voordeur kunnen worden gestart. Daarbij gaat het niet alleen om de lichamelijke, maar ook om de geestelijke ontspanning. Recreatie dichtbij huis is gewild, omdat de recreant daarbij flexibel met zijn tijd om kan gaan.

De watersport heeft een belangrijke functie in de gemeente. Het water vormt een aantrekkelijk decor voor allerlei vrijetijdsactiviteiten.

Sinds enkele jaren ondervinden watersporters op de Randmeren 's zomers grote hinder van waterplanten die naar de oppervlakte groeien. Er wordt periodiek gemaaid, maar het goed bevaarbare gebied blijft beperkt en dit leidt in sommige gevallen tot gevaarlijke situaties. In samenwerking met andere partijen wordt aan oplossingen gewerkt. Op korte termijn zijn het maaien van een groter gebied, het vaker maaien en duidelijke communicatie van belang. Verdiepen is de enige structurele oplossing waarvan de haalbaarheid wordt onderzocht (onder andere in verband met natuur en financiën).

De gemeente Bunschoten ligt midden in het Nationaal Landschap Arkemheen-Eemland. In verband hiermee zet Bunschoten zich actief in voor een duurzame ontwikkeling van het landelijk gebied met behoud van kernkwaliteiten. Van hieruit zijn onder andere projecten ontstaan als Laakzone en de aanleg van fiets- en wandelpaden in het buitengebied.

De rijke cultuurhistorische identiteit van Bunschoten maakt dat de gemeente aantrekkelijk is voor (dag)toeristen. De gemeente wil activiteiten stimuleren die Bunschoten op de kaart zetten, zoals het uitbreiden of versterken van activiteiten die gericht zijn op bestaande en nieuwe doelgroepen, nationaal en internationaal. Ook willen we graag de verblijfsduur verlengen en het bezoek meer spreiden over de week. Bunschoten heeft weinig overnachtingsmogelijkheden voor toeristen.

Initiatieven zoals Bed & Breakfasts (B&B's) en Kamperen bij de Boer worden mogelijk gemaakt. Marketing en promotie van recreatieve/toeristische voorzieningen, de zichtbare en voelbare gastvrijheid bij aankomst en tijdens een verblijf in Bunschoten en de lokale infrastructuur zijn belangrijke middelen.

Een groene leefomgeving heeft een positieve invloed op gezondheid, de leefbaarheid en economische waarde van onroerend goed. Door de aanwezigheid van groen worden mensen meer gemotiveerd tot bewegen en te recreëren in de buitenlucht. Goede speelvoorzieningen stimuleren kinderen om buiten te spelen, te bewegen en in een veilige omgeving de wereld stapsgewijs te ontdekken.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota's:

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 *'Bouwen aan de toekomst'*
- Kadernota Cultuurbeleid *'Sporen naar een blijvende opdracht'* 2003
- Visie en actieplan voor een samenhangend cultuurbeleid 2008
- Erfgoedbeleid - Een nieuwe nota voor historische waarden 2008
- Masterplan behoud Museumhaven Spakenburg 2015
- Economische en Toeristische visie 2021 – 2024
- Toekomstvisie 2025 *'Gemeente Bunschoten zijn we samen!'*
- Nota Sportaccommodaties 2024 - 2027
- Sportakkoord II
- Integraal beleidskader Sociaal domein 2024 - 2027 *'Samen verder'*
- Ontwikkelingsvisie Laakzone 2008
- Haalbaarheidsstudie 'Padden in de Eempolder' 2005
- Groenbeleidsplan 2015 – 2025
- Snippergroenbeleid 2022 – 2026
- Speelbeleid 2022 – 2026
- Bomenbeleid Bunschoten 2018 – 2023

Verordeningen:

- Algemene Subsidieverordening gemeente Bunschoten 2022
- Erfgoedverordening 2024
- Ligplaatsenverordening 2013

Overig:

- Nadere regel Subsidie Historisch Aanzien Museumhaven 2014 (2^e wijziging)
- Nadere regel behoud bidders Museumhaven Spakenburg 2024
- Nadere regel Subsidie muziekeducatie 2019 (1^e wijziging)
- Nadere regel subsidie Cultuur 2025

Taakveld Sportbeleid en activering

Wat willen we bereiken?

- Het bevorderen van sport en bewegen bij jeugdige inwoners, volwassenen en inwoners met een beperking.
- Het ondersteunen en stimuleren van recreatieve sportbeoefening en breedtesport.
- Het ondersteunen van organisaties die zich bezighouden met sportbeoefening.

Wat gaan we er voor doen?

- Regionaal participeren in het aangepast sporten project "Grenzeloos Actief".
- Het stimuleren van sport en bewegen in de openbare ruimte.
- Het stimuleren van sportieve activiteiten gericht op gezondheidsbevordering.
- Het inzetten van buurtsportcoaches aan de hand van nieuwe afspraken voor de periode 2025 - 2026.
- In samenwerking met Stichting Sportplatform Bunschoten uitvoering geven aan het Sportakkoord II.

Taakveld Sportaccommodaties

Wat willen we bereiken?

- Het in stand houden van een diversiteit aan kwalitatief goede sportvoorzieningen in de gemeente Bunschoten met voldoende capaciteit om verenigingen, scholen en inwoners de gelegenheid te bieden om te kunnen sporten.
- Uitvoering geven aan de Nota Sportaccommodaties.

Wat gaan we er voor doen?

- We geven sturing aan het onderhoud en renovatie van de sportvelden, door uitvoering te geven aan het beheerplan en deze zo nodig bij te stellen op basis van de monitoring.

- Eind 2025-begin 2026 worden de vier oudste voetbalvelden op sportpark De Westmaat gekeurd. Er is een kans dat deze niet meer voldoen aan de KNVB-normen, omdat de velden verouderd zijn. Als dit inderdaad het geval is dan is renovatie in dat jaar noodzakelijk.
- Beheer en exploitatie van sportaccommodaties duurzaam borgen.
- Participeren in de joint venture SRO Bunschoten B.V. die in 2025 is gevormd met de SRO.
- De realisatie van een duurzame oplossing voor het ruimteprobleem van de binnensport voorbereiden.

Indicatoren Sportaccommodaties

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Streefwaarden			
					2026	2027	2028	2029
Aantal sportvelden van de 12 met redelijk en hoger beoordeeld	E	Kwaliteits-onderzoek ISA-sport	12	12	12	12	12	12

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Wat willen we bereiken?

- Het stimuleren en in stand houden van cultuurparticipatie door het ondersteunen van initiatieven en door zoveel mogelijk mensen in aanraking te laten komen met het kunst- en culturaanbod in de gemeente.
- Het stimuleren en ondersteunen van initiatieven die verdere samenwerking op het gebied van kunst en cultuur binnen de gemeente bevorderen.

Wat gaan we er voor doen?

- Het inzetten van een parttime cultuuraanjager die zorgt voor verbinding, ondersteuning en stimulans van cultuurparticipatie, en het (financieel) ondersteunen van de hieruit voortvloeiende initiatieven.
- Het (financieel) ondersteunen van culturele verenigingen en instellingen zoals muziekverenigingen, de Oranjeverenigingen en Stichting Beiaard.
- Het (financieel) ondersteunen van cultuurparticipatieprojecten via incidentele subsidies.
- Het financieel ondersteunen van muziekeducatie voor kinderen door het subsidiëren van een binnenschools-programma gekoppeld aan een buitenschools vervolg.
- Het financieel ondersteunen van een cultuureducatieprogramma voor basisscholen, uitgevoerd door Kunst Centraal in samenwerking met lokale cultuur- en erfgoedinstellingen.
- Het kosteloos aanbieden van expositieruimte op het gemeentehuis.
- Het (financieel) ondersteunen van lokale activiteiten ter behoud en bevordering van de streektaal, en het co financieren van projecten met convenantpartners.

Taakveld Musea

Wat willen we bereiken?

- Het instant houden van een professioneel en gecertificeerd museum om de (deels gemeentelijke) collectie (kunst)historische objecten te beheren. Daarmee kan de rijke cultuurhistorie van Spakenburg onder de aandacht gebracht worden bij de gemeenschap en daarbuiten en de plek zijn waar bewoners inwoners en bezoekers de lokale kunst en cultuur uit het verleden in het heden leren kennen en begrijpen.
- Het stimuleren van het museum in de ambitie om het kloppend hart van cultureel Spakenburg te zijn en daarin samenwerking te zoeken met andere culturele partijen.

Wat gaan we er voor doen?

- Het financieel ondersteunen van een gecertificeerd museum en het stimuleren bij het maken van plannen waardoor het museum ook in de toekomst kan blijven voortbestaan en in ontwikkeling kan blijven.

Indicator Musea

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Streefwaarden			
					2025	2026	2027	2028
Aantal bezoekers museum Spakenburg	P	Museum Spakenburg	13.040	12.212*	12.500	12.500	12.500	12.500

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

* De daling in 2024 is hoofdzakelijk te wijten aan het feit dat het museum in dit jaar geen scholen heeft ontvangen via Kunst centraal.

Taakveld Cultureel erfgoed

Wat willen we bereiken?

- De integraal cultuurhistorisch waardevolle zaken binnen onze gemeente behouden voor de toekomst om daarmee de identiteit en het historisch besef te versterken.
- Het onder de aandacht brengen en vergroten van kennis over de lokale cultuurhistorie bij zowel inwoners als bezoekers van de gemeente.
- Het behoud van het maritieme ensemble rondom de Oude Haven van Spakenburg: de botterwerf, de omliggende aan de visserij gerelateerde bebouwing en historische schepen.
- Het stimuleren en ondersteunen van initiatieven voor nadere samenwerking op het gebied van cultureel erfgoed met de betrokken erfgoedpartners.

Wat gaan we er voor doen?

- Het beleid voor gemeentelijk erfgoed waar mogelijk actualiseren.
- Het (financieel) ondersteunen van monumenteigenaren bij het onderhoud aan hun monument.
- Het stimuleren van de aanwezigheid van historische schepen die, in verschillende gradaties, bijdragen aan het historische beeld van de Museumhaven Spakenburg door middel van liggeldsubsidie en het structureel subsidiëren in onderhoud van de botters.
- Het waar nodig uitbreiden van de lijst met gemeentelijke monumenten.
- Naar behoren en met ambitie uitvoeren van de wettelijke verplichte taken op het gebied van cultuurhistorie, monumentenzorg en archeologie.
- Het subsidiëren van - en samenwerken met diverse stichtingen op gebied van erfgoed, zoals het Centrum voor Erfgoed en Cultuur en de Historische Vereniging Bunschoten.
- Het ontsluiten van historisch(e) gerelateerde materialen via www.erfgoedbunschoten.nl, samen met de Historische Vereniging Bunschoten.

Indicator Cultureel erfgoed

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Streefwaarden			
					2026	2027	2028	2029
Aantal gemeentelijke monumenten	E	Gemeente	65	65	71	74	74	74

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Media

Wat willen we bereiken?

- Het in stand houden van de bibliotheek in Bunschoten, inclusief het Informatiepunt Digitale Overheid en het (Digi)Taalhuis.
- Een geletterde samenleving: bevorderen van lezen en leesplezier.
- Inwoners kunnen meedoen in de (digitale) informatiesamenleving.
- Inwoners kunnen een leven lang ontwikkelen zodat zij blijvend kunnen participeren
- Zorgdragen voor een Lokaal Toereikend Media-Aanbod, waarin het volgende centraal staat: een professioneel aangestuurde en goed zichtbare streekomroep, functionerend in de directe woon- en leefomgeving van burgers.
- Het in stand houden van de streekomroep Eemland1, die met behoud van de lokale identiteit samenwerkt in de regio en zichzelf ontwikkelt om ook in te toekomst te kunnen voortbestaan.

Wat gaan we er voor doen?

- Subsidiëren van Stichting Regiobibliotheek Eemland, vestiging Bunschoten:
 - Het beheren en uitlenen van een (literatuur)collectie en ondersteunen van het (Digi)taalhuis;
 - Het Informatiepunt Digitale Overheid in stand houden in de bibliotheek in Bunschoten;
 - Het (mee)organiseren, ondersteunen en stimuleren van lees(bevorderings)activiteiten en digitale taal-/mediavaardigheden zoals het Taalcafé, Klik- en- Tik, Bibliotheek op School, Boekenpret, VoorleesExpress, Digisterker, Leeskringen, lezingen, ontvangst groepen en klassen, workshops zoals 'Veilig online', etc.;
 - Lees- en mediabevordering op het Oostwende College.
- Behouden van een toekomstbestendige bibliotheek.
- Ondersteuning bieden aan en samenwerken met onderwijs- en andere betrokken instellingen op het gebied van cultuur.
- Het financieel ondersteunen van streekomroep Eemland1 (wettelijke verplichting) tot aan de overname van financiering door het Rijk.

Indicator Media

Omschrijving	<u>E</u> <u>P</u>	Bron	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Streefwaarden			
					2026	2027	2028	2029
% inwoners dat lid is van de bibliotheek	P	Bibliotheek Eemland	20,23	20,46	20,5	20,5	21	21

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Wat willen we bereiken?

- Een groene leefomgeving creëren die bijdraagt aan het welzijn van onze inwoners en een positieve uitwerking heeft op de leefomgeving.
- Een buitenruimte die klimaatbestendig is ingericht en bijdraagt aan biodiversiteit. Meer ruimte voor groen binnen de stedelijke omgeving speelt een belangrijke rol bij het tegengaan van hittestress en het creëren van extra waterberging.
- Een duurzaam en gezond bomenbestand dat voldoet aan de wettelijke zorgplicht voor boomveiligheid, waarbij boomstructuren en nieuwe bomen voldoende ruimte hebben zowel boven- als ondergronds.
- Het waarborgen van de basisvoorziening Sport en Spelen voor de jeugd. Een gelijkmatige spreiding van speel- en sportvoorzieningen over de gemeente, waarbij de inrichting van de speeltuinen wordt gekenmerkt door actief en natuurlijk spelen. De komende jaren wordt geïnvesteerd in het omvormen van bestaande speeltuinen naar samenspeelplekken ter bevordering van het 'inclusief spelen'.
- Inwoners waar mogelijk betrekken bij hun leefomgeving door participeren bij beleidsvraagstukken en inrichtingsvraagstukken.
- Het voor de watersport bevaarbaar houden van het Eemmeer in de zomermaanden, wanneer de waterplantengroei het grootst is. Dit geldt ook voor de vaarroute van de Laakzone.
- Behouden van de kwaliteit en ontwikkeling van (nieuwe) wandel- en fietspaden.
- Het verbeteren van de zwemwaterkwaliteit bij recreatiestrand 't Kleine Zeetje om de status als officiële zwemlocatie te behouden.

Wat gaan we er voor doen?

- Het uitvoeren van het dagelijkse groenbeheer, passend binnen de vastgestelde kwaliteitsnormen en opgestelde onderhoudsbestekken, die gericht zijn op het in standhouden van de groenvoorziening en buitenruimte. Dit heeft betrekking op het beheer van de bomen, de plantsoenen, de gazons, de bermen, het sloten van de watergangen en het bestrijden van onkruid op verharding.
- Binnen de beschikbaar gestelde financiële middelen wordt de boomveiligheidscontrole (boomveiligheid) uitgevoerd en worden de daaropvolgende maatregelen uitgevoerd. Dit om het boomareaal in stand te houden.
- Maatregelen uit het beleid voor de waardevolle bomen en boomstructuren worden voortgezet.
- Het uitvoeren van diverse groenrenovaties (indien nodig integraal oppakken) om de beoogde kwaliteit te waarborgen. Waar mogelijk wordt overbodig verhard oppervlak vervangen voor groen. Bewoners worden gevraagd om mee te denken over de invulling van hun buitenruimte.

- Naast het dagelijks beheer en het uitvoeren van de veiligheidsinspecties wordt op basis van het speelbeleid 2022 - 2026 diverse speeltuinen gerenoveerd en oude speeltoestellen vervangen. Bewoners worden benaderd om mee te denken over de invulling van de speeltuinen. Dit alles om de voorzieningen veilig, toegankelijk en op niveau te houden.
- In de wijk Blokhuiswetering wordt het project 'De Buitenkans' uitgevoerd, waarmee we het buitenspelen in deze buurten verbeteren.
- Verder wordt in 2026 een pumptrack (een baan voor fietsen, steppen en skaten) aangelegd.
- Het nieuwe wandelroutenetwerk Utrecht-oost dat medio 2026 wordt opgeleverd monitoren in samenwerking met omliggende gemeenten.
- Het monitoren van het in 2025 door het Routebureau Utrecht gereviseerde fietsknooppuntennetwerk.
- Uitwerken van de nieuwe beleidsnota voor toerisme, recreatie en cultuur, binnen de bestaande financiële kaders.
- Uitvoeren en evalueren van de 'Pilot verbeteren zwemwaterkwaliteit 't Kleine Zeeetje'.

Indicatoren Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Omschrijving	<u>E</u> <u>P</u>	Bron	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Streefwaarden			
					2026	2027	2028	2029
De veiligheidsinspecties van speelvoorzieningen zijn uitgevoerd	P	Interne administratie	100%	100%	100%	100%	100%	100%
De mate waarin de beeldkwaliteit van groenvoorzieningen (A, B en C) wordt behaald	E	Interne inspecties	96%	91%	92%	92%	92%	92%

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Verbonden partijen Sport, cultuur en recreatie

SRO Bunschoten B.V.

SRO Bunschoten B.V. is de vennootschap waarin gemeente Bunschoten en NV SRO samenwerken. De vennootschap heeft (onder andere) ten doel de exploitatie van gemeentelijke sport- en recreatievoorzieningen in de ruimste zin van het woord alsmede in algemene zin om voorwaarden te scheppen voor maatschappelijke ontplooiing. Daarbij wordt gestreefd naar het bereiken van een optimaal evenwicht tussen het financieel en maatschappelijk rendement. Daarnaast draagt de vennootschap zorg voor het verrichten van werkzaamheden en het verlenen van diensten en adviezen op het gebied van sport en recreatie, zoals het stimuleren van sport en bewegen, verenigingsadvisering en het organiseren van evenementen.

Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.

De gebiedscoöperatie Gastvrije Randmeren is een samenwerkingsverband van de gemeenten Gooise Meren, Huizen, Blaricum, Eemnes, Bunschoten, Nijkerk, Putten, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Elburg, Oldebroek, Kampen, Dronten, Zeewolde en Almere. De coöperatie is belast met een aantal aspecten van beheer en onderhoud in de Randmeren en activiteiten op het gebied van (inter)nationale positionering. De Stichting Maaian Waterplanten Randmeren zorgt voor de gezamenlijke aanpak van de enorme groei van waterplanten, die de pleziervaart belemmert.

Indicatoren Sport, cultuur en recreatie

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2024	Nederland 2024
Niet sporters	%	Gezondheidsmonitor <u>GGD</u> , <u>CBS</u> en <u>RIVM</u>	39,9	42,5

Wat mag het kosten?

Programma Sport, cultuur en recreatie

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2024	Raming 2025	Raming 2026	Meerjarenraming		
				2027	2028	2029
Lasten programmaonderdeel						
Sportbeleid en activering	371	372	319	184	184	184
Sportaccommodaties	2.071	2.036	2.237	2.378	2.490	2.488
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	146	150	147	147	147	147
Musea	332	299	316	316	316	316
Cultureel erfgoed	398	484	460	457	459	461
Media	483	560	467	467	467	467
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.286	2.495	2.569	2.550	2.594	2.546
Totaal lasten	6.087	6.395	6.516	6.499	6.659	6.610
Baten programmaonderdeel						
Sportbeleid en activering	154	154	135	0	0	0
Sportaccommodaties	793	562	581	581	581	581
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	10	18	18	18	18	18
Musea	53	53	53	53	53	53
Cultureel erfgoed	2	2	2	2	2	2
Media	22	0	0	0	0	0
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	80	49	50	50	50	50
Totaal baten	1.115	839	840	705	705	705
Saldo programmaonderdeel						
Sportbeleid en activering	217	218	184	184	184	184
Sportaccommodaties	1.278	1.473	1.656	1.796	1.909	1.907
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	136	132	129	129	129	129
Musea	279	246	263	263	263	263
Cultureel erfgoed	396	482	458	455	457	459
Media	461	560	467	467	467	467
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.205	2.445	2.519	2.499	2.544	2.496
Totaal saldo	4.972	5.557	5.676	5.795	5.954	5.906

Investeringsen

(Bedragen x €1,-)

	2026	2027	2028	2029
Verlichting toren/ Visser van Spakenburg	-	-	13.000	-
Werkzaamheden Kleine Zeetje	192.500	-	-	-
Spelenbeleid samenspeelplekken	30.000	-	-	-
Buitenterrein zwembad de Duker	-	75.000	-	-
Bouw semipermanente sporthal	2.700.000	-	-	-
Verduurzaming de Kuil (IHP)	-	3.000.000	-	-
Renovatie De Toekomst (IHP)	100.000	-	-	-
Beheerplan sportvelden	-	-	15.000	-
Parkeervoorzieningen sportcomplex Vaartweg 2029	-	-	-	58.000
Digitalisering historisch beeldarchief	-	-	14.000	-
Totaal	3.022.500	3.075.000	42.000	58.000

Toelichting

Op het taakveld Sportbeleid en activering in meerjarenperspectief rekening gehouden met het vervallen van de inkomsten uit de Brede SPUK.

Om dit budgettair in de begroting te verwerken zijn ook de uitgaven op dit taakveld daarop aangepast.

De stijging van de lasten voor het taakveld Sportaccommodaties is het effect van de kapitaallasten bouw semipermanente sporthal en de verduurzaming van sporthal De Kuil. De investering in de semipermanente sporthal is een jaar doorgeschoven van 2025 naar 2026.

In 2024 is voor het taakveld Sportaccommodaties nog een specifieke uitkering verantwoord voor de BTW-sport in verband met de investering in de vervanging kunstgrasveld van de hoofdveld sportpark De Westmaat en de aanleg van een tweede kunstgrasveld op sportpark De Vinken.

2.6 Sociaal domein

(Commissie Samenleving, portefeuillehouder A. van de Groep)

Omschrijving programma (missie)

Investeren in één sterk sociaal domein is investeren in een gezonde, vitale, zorgzame en inclusieve samenleving. Een goed functionerend lokaal sociaal domein biedt wat nodig is. Tijdelijk bieden wat nodig is en soms is er structureel ondersteuning nodig. Met oog voor de menselijke maat en de verschillen die er zijn tussen inwoners.

In Bunschoten werken we samen aan een gezonde en inclusieve samenleving, waarin iedereen meedoet en gelijke kansen heeft om zich te ontwikkelen.

Met ingang van begroting 2025 zijn de taakvelden in het programma Sociaal domein opnieuw gewijzigd. Het taakveld Toegang en eerstelijnsvoorzieningen wordt gesplitst. Als de splitsing tussen Wmo en Jeugd niet mogelijk is dan moet 'integraal' aangehouden worden. Voor de gemeente Bunschoten wordt daarom 'integraal' aangehouden.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Samenkracht en burgerparticipatie
- Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo of Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd of Toegang en eerstelijnsvoorzieningen integraal
- Inkomensregelingen
- Wsw en beschut werk
- Arbeidsparticipatie
- Hulpmiddelen en diensten (Wmo)
- Huishoudelijke hulp (Wmo)
- Begeleiding (Wmo)
- Dagbesteding (Wmo)
- Overige maatwerkarrangementen (Wmo)
- Jeugdhulp ambulant lokaal
- Jeugdhulp ambulant regionaal
- Jeugdhulp ambulant landelijk
- Jeugdhulp met verblijf lokaal
- Jeugdhulp met verblijf regionaal
- Jeugdhulp met verblijf landelijk
- PGB Wmo
- PGB Jeugd
- Beschermd wonen (Wmo)
- Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)
- Jeugdbescherming
- Jeugdreclassering
- Coördinatie en beleid Wmo
- Coördinatie en beleid Jeugd

Het programma Sociaal domein is onlosmakelijk verbonden met het programma Onderwijs, Sport, cultuur en recreatie en Volksgezondheid en milieu.

Context en achtergrond

Het beleid in het Sociaal Domein en de uitvoering ervan kent de volgende uitgangspunten:

1. Iedereen kan meedoen

We gaan uit van een inclusieve samenleving. Iedereen hoort erbij ongeacht leeftijd, achtergrond of levensbeschouwing, geslacht, seksuele gerichtheid, fysieke of psychische beperking.

2. Gezond zijn als basis van een prettig leven

Gezondheid is meer dan de afwezigheid van ziekte. Of je je gezond voelt, hangt af van de mate waarin je je nuttig en gewaardeerd voelt, of je controle hebt over je leven en de kwaliteit van je sociale contacten. In feite maakt gezondheid onderdeel uit van alle onderdelen van ons leven. Als je je gezond voelt, kun je meer aan en ben je beter in staat de uitdagingen van het leven aan te gaan. Deze brede benadering sluit aan bij het concept van Positieve Gezondheid. Gezond leven is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van mensen zelf. De gemeente stimuleert en ondersteunt daarbij.

3. Eigen verantwoordelijkheid van inwoners

Veel inwoners van Bunschoten redden zich prima zelf, of met hulp van hun omgeving, maar dat lukt niet altijd. Soms is er ondersteuning nodig. De gemeente heeft hier een verantwoordelijkheid, samen met anderen. Ondersteuning is er altijd op gericht dat de inwoner de regie over zijn eigen leven (weer) neemt, zodat inwoners in staat worden gesteld om problemen (weer) zelf op te lossen. Als dit niet kan of lukt, dan kan ondersteuning ook langdurig zijn en zorgen we voor een vangnet voor mensen die het echt niet zelf kunnen.

4. Inzetten op een sterke sociale basis

De sociale basis bestaat uit alle inwoners, organisaties, bedrijven en netwerken die zich inzetten voor een veilige, gezonde en fijne plek om met elkaar samen te leven. In de sociale basis worden beginnende problemen opgelost en voorkomen we dat problemen groter worden of weer terugkeren. Met als doel dat mensen zelf of samen met hun netwerk weer verder kunnen.

5. Ondersteuning is passend

We zorgen voor passende ondersteuning door aan te sluiten bij de eigen mogelijkheden van inwoners en het versterken van veerkracht van gezinnen. Dat betekent ook dat we het gesprek voeren over wat als normaal bestempeld kan worden in de samenleving en wat acceptabel is binnen welke bandbreedte. Dat geldt voor alle leeftijdsfasen. Niet alles hoeft en kan opgelost worden vanuit professionele hulpverlening. Hulp is beschikbaar voor iedereen die dat echt nodig heeft. Zo licht mogelijk, maar ook zwaar wanneer noodzakelijk.

6. Ondersteuning organiseren we dichtbij

Hulp wordt in principe aangeboden in de eigen omgeving. Lokaal wat lokaal kan, in de wijk waar dat past en regionaal waar het lokaal niet kan of waar meerwaarde ontstaat. Daarbij zetten we in op een sterk sociaal team dat zelf hulpverlening biedt aan inwoners. Zo krijgen inwoners sneller passende hulp en hebben zij één vaste hulpverlener die naast hen staat, de lokale situatie goed kent en helpt om regie te houden over de benodigde steun.

7. Samen komen we tot de beste oplossing

We werken bewust met één beleidskader voor het sociaal domein. Dat biedt de kans om integraal zaken op te pakken. Samen met onze inwoners, samen met onze maatschappelijke partners, en in samenspraak met andere beleidsterreinen zoals omgevingsontwikkeling, openbare ruimte, wonen en veiligheid.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota's:

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 *'Bouwen aan de toekomst'*
- Integraal beleidskader Sociaal domein 2024 - 2027 *'Samen verder'*
- Omgevingsprogramma wonen 2025-2029 met uitvoeringsagenda
- Regiovisie *'Samen in de Wijk'* 2021 – 2026
- Beleidsplan toezicht en handhaving Sociaal Domein 2021 – 2024, [BBS gemeenten](#).
- Inburgering Nota voor de invoering van de nieuwe Wet inburgering 2022 Gemeente Bunschoten
- Regiovisie *'Samen werken aan de specialistische jeugdhulp'* 2021 – 2026
- Regiovisie *'Voor een veilig thuis regio Utrecht'*
- Plan van aanpak GALA 2024 – 2026

Verordeningen:

- Verordening Sociaal Domein 2025
- Verordening cliëntenparticipatie Wet sociale werkvoorziening
- Verordening Persoonsgebonden budget begeleid werken Wet sociale werkvoorziening
- Huisvestingsverordening 2025 - 2029

Taakveld Samenkracht en burgerparticipatie

Wat willen we bereiken?

- In Bunschoten werken we samen aan een gezonde en inclusieve samenleving, waarin iedereen meedoet en gelijke kansen heeft om zich te ontwikkelen. Om ervoor te zorgen dat de zorg in de toekomst beschikbaar blijft, is het noodzakelijk om de opkomende kosten te beperken. Dit vereist een verschuiving naar preventie en het versterken van de sociale basis. De sociale basis moet sterk en zichtbaar genoeg zijn om lichte hulpvragen in op te vangen. De sociale basis bestaat uit alle inwoners, organisaties en netwerken die zich inzetten voor een veilige, gezonde en fijne plek om met elkaar samen te leven.
- In de sociale basis worden beginnende problemen opgelost en voorkomen we dat problemen groter worden of weer terugkeren. Met als doel dat mensen zelf of samen met hun netwerk weer verder kunnen. Inwoners ervaren steun uit hun omgeving en steunen elkaar met behulp van vrijwilligers en voldoende aanwezigheid van collectieve vrij toegankelijke voorzieningen.

Wat gaan we er voor doen?

- We stimuleren burgerinitiatieven om ontmoeting te organiseren, denk aan buurtactiviteiten en verenigingen.
- We bevorderen de aanwezigheid van ontmoetingsplekken en plekken waar activiteiten kunnen worden georganiseerd voor verschillende doelgroepen.
- We bevorderen en versterken vrijwilligersinzet door een goede match te creëren tussen vraag en aanbod.
- We continueren succesvolle interventies.
- We faciliteren een steun-in-de-wijk-systeem en verdere uitbreiding van buurtnetwerken.
- We onderzoeken de mogelijkheden voor een aanpak gericht op het beperken van complexe scheidingen.
- We werken aan het verbeteren van de mentale gezondheid, waaronder het voorkomen van eenzaamheid bij verschillende doelgroepen.
- We continueren het ondersteunen en waarderen van mantelzorgers. We maken daarbij gebruik van het mantelzorgcompliment.
- We zetten in op een dorpsbrede aanpak tegen pesten.
- We zetten ons als dementievriendelijke gemeente actief in om mensen met dementie en hun mantelzorgers zo lang en goed mogelijk mee te laten doen in de samenleving.
- Op basis van de Lokale Inclusieagenda wordt gewerkt aan het verbeteren van de toegankelijkheid.

Taakveld Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo, jeugd of integraal

Onder dit taakveld valt het Integraal team Bunschoten, voorheen sociaal team De Lingt. Zij vormen een zogeheten eerstelijnsvoorziening.

Wat willen we bereiken?

- Inwoners worden tijdig geholpen en de toegang is laagdrempelig beschikbaar.
- Inwoners krijgen passende zorg, zo licht als mogelijk en zwaarder als het moet.
- Inwoners krijgen zo veel mogelijk eigen begeleiding van het Integraal team Bunschoten, specialistische hulp is aanvullend op het eigen aanbod.
- Eén huishouden, één plan, één regisseur.
- Integrale samenwerking binnen het Sociaal Domein bij gezinnen met meervoudige problematiek.
- Ondersteuning wordt zo dichtbij mogelijk geboden waar mogelijk, in de eigen omgeving.
- Met de wijziging van de gemeenschappelijke regeling [BBS](#) is er een professionele, robuuste en toekomstbestendige uitvoeringsorganisatie Eemkracht ontstaan ten behoeve van de kwaliteit en continuïteit van de hulp en steun aan onze inwoners. Het Integraal team Bunschoten werkt lokaal en samen met de netwerkpartners, zoals welzijnshuisartsen en is hiermee een belangrijk onderdeel van het netwerk waar inwoners terecht kunnen met hun vragen.

Wat gaan we er voor doen?

- Het Integraal team Bunschoten biedt of regelt in goed overleg met de inwoner passende zorg en onderzoekt daarbij wat de familie en sociaal netwerk kan doen voor een inwoner.
- Als er een passend groepsaanbod is, zoals Triple P, Grip op je dip of KIES, dan gaat dit voor op individuele ondersteuning.
- We bieden zo veel mogelijk eerst eigen begeleiding. Specialistische jeugdhulp en/of specialistische hulp Wmo is aanvullend.
- We blijven betrokken bij inwoners, ook als ze gebruik maken van specialistische jeugdhulp en/of specialistische hulp vanuit de Wmo. Bij de evaluatie en/of afronding van specialistische hulp kijken we of er nog aanvullende ondersteuning nodig is, bijvoorbeeld door het Integraal team Bunschoten of De Boei.
- Het Integraal team Bunschoten werkt nauw samen met maatschappelijke partners.
- We zijn in afwachting van de wet Aanpak meervoudige problematiek in het Sociaal Domein om deze vervolgens te implementeren.
- We blijven het Integraal team Bunschoten versterken, zodat het toegerust blijft om de (nieuwe) taken op het gebied van het signaleren en de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling uit te voeren.
- Gedupeerde ouders en kinderen van de Toeslagenaffaire die vallen binnen de criteria van de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen worden ondersteund.
- We werken verder aan de bestuursopdracht 'Toekomst samenwerking sociaal domein Baarn, Bunschoten en Soest' om uitvoeringsorganisatie Eemkracht optimaal domeinoverstijgend te laten samenwerken. In de bestuursopdracht zijn nabijheid, integraliteit, menselijkheid en toekomstbestendigheid de uitgangspunten.
- We werken aan de vorming van een integrale toegang samen met het zogeheten voorveld van Bunschoten, zodat er één inwonersloket komt waar inwoners met hulpvragen terecht kunnen.

Taakveld Inkomensregelingen

Wat willen we bereiken?

- Alle inwoners van de gemeente Bunschoten ervaren voldoende zekerheid van bestaan om mee te kunnen doen, zoveel mogelijk in goede gezondheid te leven en zich te ontwikkelen.
- Iedereen die een uitkering of inkomensondersteuning nodig heeft en daar recht op heeft, krijgt deze tijdig, correct en efficiënt.
- We zetten in op dat meer inwoners met een indicatie banenafpraak ondersteunt worden.
- We staan voor een effectief en doeltreffend armoedebelief, waarbij de armoedeval wordt voorkomen.
- Er zijn minder inwoners met problematische schulden.

Wat gaan we er voor doen?

- We voorkomen onnodige en onrechtmatige uitkeringen. Hierbij handhaven we strikt, waarbij we in eerste instantie uitgaan van vertrouwen. We wijzen mensen op hun rechten en plichten, maar de menselijke maat wordt hierbij niet uit het oog verloren. We gaan aan de slag met wijzigingen die uit de Participatiewet in Balans voortvloeien.
- Ze begeleiden mensen uit het doelgroepenregister naar gesubsidieerd werk en dragen er zorg voor dat ze ook op hun werkplek blijven. Voor deze mensen is vaak blijvende begeleiding nodig.
- We blijven ons inzetten op het tijdig herkennen en aanpakken van schulden. Dit doen we door het inzetten van laagdrempelige hulpverlening van schulden, een sluitende ketenaanpak, schulden onderdeel te laten zijn in de aanpak van het Integraal team Eemkracht en het vroegtijdig oppakken van signalen van betalingsachterstanden.

Taakveld Wsw en beschut werk

Wat willen we bereiken?

- Iedereen doet mee naar vermogen.
- Meer inwoners zijn aan het werk op een beschutte werkplek.

Wat gaan we er voor doen?

- In het eerste kwartaal van 2026 wordt een raadsbesluit voorgelegd aan de gemeenteraad over de toekomst van het Sociaal Ontwikkelbedrijf. Het betreft een uitwerking van een breed Sociaal Ontwikkelbedrijf. Als alle gemeenteraden van de regiogemeenten instemmen, wordt een implementatieplan geschreven en gestart met de uitvoering.

Taakveld Arbeidsparticipatie

Wat willen we bereiken?

- Goede ondersteuning bieden om de inwoners optimaal te laten participeren in de samenleving.
- Statushouders volgen een inburgeringstraject. Daarbij is aandacht voor duale trajecten.

Wat gaan we er voor doen?

- We maken onderdeel uit van het regionaal Werkcentrum.
- Inwoners worden begeleid om zo snel mogelijk duurzaam aan het werk te gaan.
- Wie (nog) niet kan werken, maakt stappen in die richting of als dat niet mogelijk is, participeert op een andere manier in onze maatschappij, door een tegenprestatie te verrichten, vrijwilligerswerk of dagbesteding te doen of actief een re-integratietraject te volgen.
- Met elke klant stellen we een plan van aanpak op waarin afspraken worden vastgelegd. In het plan van maximaal één jaar oud staan de in te zetten instrumenten beschreven. Aan sommige doelgroepen wordt minder aandacht besteed, zoals de 60-plussers.
- We proberen klanten te matchen op vacatures. We stimuleren parttime werk en helpen bij urenuitbreiding.
- De verplichte inburgeringsonderdelen worden aan statushouders aangeboden, waarbij klantmanagers inburgering regie houden op het inburgeringstraject
- Statushouders worden bewogen om mee te doen aan de maatschappij, hetzij door aan het werk te gaan of anderszits vrijwilligerswerk te verrichten.

Taakveld Hulpmiddelen en diensten (Wmo)

Wat willen we bereiken?

- We willen inwoners in staat stellen om langer zelfstandig te blijven (wonen), in een omgeving die rekening houdt met hun unieke behoeften en voorkeuren door te zorgen voor passende woningen, levensloopbestendige voorzieningen en ondersteunende diensten.

Wat gaan we er voor doen?

- Inwoners krijgen advies hoe zij zelf aan de slag kunnen om langer thuis te kunnen blijven wonen, daarbij ondersteund door inzet vanuit de basisinfrastructuur, algemene en maatwerkvoorzieningen, zoals woon-, rollen en (collectieve) vervoersvoorzieningen.
- Er is een Omgevingsprogramma Wonen vastgesteld, waarin wonen, zorg en welzijn een belangrijk thema is. Op basis van de Uitvoeringsagenda gaan we werken aan:
 - Zo veel mogelijk en zo lang mogelijk zelfstandig thuis;
 - Zorg en welzijn organiseren in de woonomgeving;
 - Regionale afstemming over wonen, zorg en welzijn.Dit alles met als doel een meer levensloopbestendig aanbod van woningen en ontwikkeling en beschikbaarheid van woonzorgvormen voor kwetsbare groepen.

Taakveld Huishoudelijke hulp (Wmo)

Wat willen we bereiken?

- We willen dat inwoners langer zelfstandig kunnen blijven wonen in een schoon en leefbaar huis.

Wat gaan we er voor doen?

- We bieden hulp bij het huishouden zodat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen (blijven) wonen.
- Voor hulp bij het huishouden wordt gewerkt aan een nieuwe aanbesteding, omdat de huidige overeenkomsten eind 2026 aflopen.

Taakvelden Begeleiding (Wmo), dagbesteding (Wmo) en Overige maatwerkarrangementen (Wmo)

Wat willen we bereiken?

- We organiseren passend aanbod van specialistische zorg.

Wat gaan we er voor doen?

- In regionaal verband wordt samengewerkt aan een goed en passend aanbod van (specialistische) zorgvoorzieningen met aandacht voor lokale dekking.
- Voor Wmo begeleiding en beschermd wonen wordt regionaal gewerkt aan een nieuwe aanbesteding met het oog op de inkoop vanaf 2027 en verder.
- We zorgen voor een geleidelijke overgang van zorg voor jongeren onder de 18 jaar oud naar zorg boven de 18 jaar oud door hierop tijdig te anticiperen.

Taakvelden Jeugdhulp ambulant lokaal, regionaal, landelijk

Wat willen we bereiken?

- In Bunschoten groeien jeugdigen kansrijk op en kunnen zij zich gezond en veilig ontwikkelen. Als specialistische jeugdhulp nodig is, bieden we dit zo nabij mogelijk. Specialistische jeugdhulp is aanvullend op de hulp die het Integraal team Bunschoten aan jeugdige biedt.

Wat gaan we er voor doen?

- In regionaal verband wordt samengewerkt aan een goed en passend aanbod van (specialistische) zorgvoorzieningen met aandacht voor lokale dekking en normaliseren.
- We geven uitvoering aan de regiovisie '*Samen werken aan de specialistische jeugdhulp*' in samenwerking met de regio Amersfoort. Tegelijkertijd stellen we gezamenlijk met onze partners in de regio een vernieuwde regiovisie op.
- We zorgen voor een geleidelijke overgang van zorg voor jongeren onder de 18 jaar oud naar zorg boven de 18 jaar oud door hierop tijdig te anticiperen.
- We werken als regio samen aan een integrale aanpak om wachttijden tegen te gaan.
- We integreren de uitgangspunten uit de Hervormingsagenda jeugd en stevige lokale teams in onze werkwijze.

Taakvelden Jeugdhulp met verblijf lokaal, regionaal, landelijk

Wat willen we bereiken?

- Zo veel mogelijk kinderen groeien veilig thuis op. Als dat echt niet mogelijk is, dan groeien de kinderen op in gezinsvormen, zoals pleegzorg of een gezinshuis.
- Verminderen van het aantal jongeren in zware vormen van jeugdhulp en jeugdhulp met verblijf.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering van de regiovisie '*Samen werken aan de specialistische jeugdhulp*' in samenwerking met de regio Amersfoort. Tegelijkertijd stellen we gezamenlijk met onze partners in de regio een vernieuwde regiovisie op.
- We ondersteunen pleegouders en gezinshuisouders door middel van de Gezinsparaplu. Dit maakt onderdeel uit van de taakgerichte inkoop.
- We versterken de sociale basis, de ondersteuning geboden door het Integraal team Bunschoten en de ambulante jeugdhulpverlening, zodat wordt voorkomen dat problemen escaleren.

Taakvelden PGB Wmo en Jeugd

Wat willen we bereiken?

- In aanmerking komende inwoners ontvangen een passende voorziening op grond van de Wmo en/of Jeugdwet.

Wat gaan we er voor doen?

- Wanneer een inwoner kan motiveren waarom een Pgb de voorkeur heeft boven hulp-op-maat, bieden we de mogelijkheid van een Pgb voor hulp-op-maat op grond van de Jeugdwet en/of Wmo, in het geval dat een inwoner dit zelf kan en wil organiseren.

Taakvelden Beschermd wonen en Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)

Voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke- en vrouwenopvang is gemeente Amersfoort de zogeheten centrumgemeente. Gemeente Amersfoort ontvangt van het Rijk rechtstreeks middelen hiervoor. Op termijn worden alle gemeenten verantwoordelijk voor ondersteuning (inclusief verblijf) van inwoners met psychische kwetsbaarheid. Nog niet duidelijk is wanneer dit gebeurt. Een besluit hierover is al meerdere malen door het Rijk uitgesteld.

Wat willen we bereiken?

- Afbouw in de functie 'verblijf' (minder mensen in Beschermd Wonen) en toename van ambulante ondersteuning.

Wat gaan we er voor doen?

- We geven uitvoering aan de regiovisie *Samen in de Wijk* (Beschermd Wonen en maatschappelijke opvang) in samenwerking met regio Amersfoort.
- Voor Beschermd Wonen wordt gewerkt aan een herziene aanbesteding met het oog op de inkoop vanaf 2027 en verder.
- We geven uitvoering aan het Omgevingsprogramma Wonen, hoofdstuk 4 'Een thuis voor iedereen'.

Taakvelden Jeugdbescherming en Jeugdreclassering

Wat willen we bereiken?

- Kinderen groeien zo veel mogelijk veilig thuis op.

Wat gaan we er voor doen?

- We geven uitvoering aan de regiovisie 'Voor een veilig thuis regio Utrecht'.
- Het Integraal team Bunschoten werkt intensief samen met Veilig Thuis, SAVE, Samen Veilig Midden-Nederland, de politie, het Veiligheidshuis en overige benodigde partners.
- We stemmen regionaal af binnen het netwerk jeugdbescherming en veiligheid. We volgen ook bovenregionaal het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming, om kinderen en gezinnen waar de veiligheid in het geding is beter en sneller te kunnen helpen.

Indicatoren Sociaal domein

De indicatoren uit het beleidskader sociaal domein worden in de nieuwsbrief sociaal domein en bij de evaluatie van het beleidskader gepubliceerd.

Verbonden partijen Sociaal Domein

Samenwerking Sociaal Domein Baarn, Bunschoten en Soest / Eemkracht

Bij deze gemeenschappelijke regeling is een groot deel van de uitvoering van het Sociaal Domein belegd. Dit doen zij ook voor de regiogemeenten Baarn en Soest. Integraliteit en nabijheid zijn hierbij belangrijke uitgangspunten.

Het Regionaal Sociaal Werkvoorzieningsschap Amersfoort en omgeving (RWA/ Amfors Holding B.V.)

De gemeenschappelijke regeling RWA voert voor Bunschoten de Wet sociale werkvoorziening uit. De Wsw regelde tot 2015 dat mensen met een arbeidsbeperking beschermd aan het werk kunnen. Deze mensen met een Wsw-indicatie zijn in dienst van de RWA. Amfors Holding B.V. is namens RWA belast met de uitvoering van de Wsw. De medewerkers werken in de verschillende bedrijven (businessunits), zoals Eemfors en Cleanfors.

Indicatoren Sociaal domein

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2024	Nederland 2024
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	Landelijk informatiesysteem arbeidsplaatsen	865,4 (2023)	836,6 (2023)
Jongeren met een delict voor de rechter	% van alle jongeren van 12-21 jaar	CBS - jeugd	1 (2023)	1 (2023)
Kinderen in uitkeringsgezin	% van kinderen tot 18 jaar	CBS - jeugd	2 (2023)	6 (2023)
Netto arbeidsparticipatie	%	CBS - arbeidsdeelname	78	73,2
Jeugdwerkloosheid	% van alle jongeren van 16-22 jaar	CBS - jeugd	1 (2023)	2 (2023)
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder	CBS - participatiewet	154	343,6
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners 15-64 jaar	CBS - participatiewet	96,7	203,1
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS - jeugd	13,9	13,7
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS - jeugd	1,4	1,0
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12-23 jaar	CBS - jeugd	Geen data*	0,4
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	Monitor Sociaal Domein	660	720

* Dit cijfer wordt weergegeven als geheim om het risico op onthulling van individuen voorkomen.

Wat mag het kosten?

Programma Sociaal domein

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2024	Raming 2025	Raming 2026	Meerjarenraming 2027 2028 2029		
Lasten programmaonderdeel						
Samenkracht en burgerparticipatie	4.630	4.103	2.853	2.593	2.593	2.593
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen integraal	1.728	1.761	1.872	1.872	1.872	1.872
Inkomensregelingen	5.350	5.354	5.738	5.738	5.738	5.738
WSW en beschut werk	1.126	1.034	1.071	1.000	980	982
Arbeidsparticipatie	456	404	450	450	450	450
Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	576	546	625	625	625	625
Huishoudelijk hulp (Wmo)	1.941	1.763	1.950	2.040	1.990	2.090
Begeleiding (Wmo)	793	717	719	719	719	719
Dagbesteding (Wmo)	356	361	427	427	427	427
Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	244	259	338	338	338	338
Jeugdhulp ambulant regionaal	5.270	3.677	3.586	3.586	3.051	3.211
Jeugdhulp met verblijf regionaal	2.868	4.116	4.235	4.235	4.235	4.235
Jeugdhulp met verblijf landelijk	432	403	364	314	314	314
PGB Wmo	76	98	98	98	98	98
PGB Jeugd	47	71	71	71	71	71
Beschermd wonen (Wmo)	25	31	32	32	32	32
Jeugdbescherming	1.052	1.088	1.020	970	970	970
Coördinatie en beleid Wmo	0	161	158	158	158	158
Coördinatie en beleid Jeugd	0	108	111	111	111	111
Totaal lasten	26.968	26.055	25.720	25.378	24.772	25.035
Baten programmaonderdeel						
Samenkracht en burgerparticipatie	2.435	1.666	355	259	259	259
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen integraal	23	0	0	0	0	0
Inkomensregelingen	3.672	3.958	3.820	3.820	3.820	3.820
WSW en beschut werk	0	0	0	0	0	0
Arbeidsparticipatie	71	0	0	0	0	0
Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	171	268	244	469	469	469
Huishoudelijk hulp (Wmo)	0	0	0	0	0	0
Begeleiding (Wmo)	0	0	0	0	0	0
Dagbesteding (Wmo)	0	0	0	0	0	0
Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	0	0	0	0	0	0
Jeugdhulp ambulant regionaal	100	0	0	0	260	260
Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	0	0	0	0	0
Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	0	0	0	0	0
PGB Wmo	0	0	0	0	0	0
PGB Jeugd	0	0	0	0	0	0
Beschermd wonen (Wmo)	0	0	0	0	0	0
Jeugdbescherming	0	0	0	0	0	0
Coördinatie en beleid Wmo	0	0	0	0	0	0
Coördinatie en beleid Jeugd	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	6.472	5.892	4.418	4.548	4.808	4.808

	Rekening 2024	Raming 2025	Raming 2026	Meerjarenraming 2027 2028 2029		
Saldo programmaonderdeel						
Samenkracht en burgerparticipatie	2.195	2.437	2.499	2.334	2.334	2.333
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen integraal	1.705	1.761	1.872	1.872	1.872	1.872
Inkomensregelingen	1.678	1.396	1.918	1.918	1.918	1.918
WSW en beschut werk	1.126	1.034	1.071	1.000	980	982
Arbeidsparticipatie	384	404	450	450	450	450
Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	404	278	381	156	156	156
Huishoudelijk hulp (Wmo)	1.941	1.763	1.950	2.040	1.990	2.090
Begeleiding (Wmo)	793	717	719	719	719	719
Dagbesteding (Wmo)	356	361	427	427	427	427
Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	244	259	338	338	338	338
Jeugdhulp ambulant regionaal	5.170	3.677	3.586	3.586	2.791	2.951
Jeugdhulp met verblijf regionaal	2.868	4.116	4.235	4.235	4.235	4.235
Jeugdhulp met verblijf landelijk	432	403	364	314	314	314
PGB Wmo	76	98	98	98	98	98
PGB Jeugd	47	71	71	71	71	71
Beschermd wonen (Wmo)	25	31	32	32	32	32
Jeugdbescherming	1.052	1.088	1.020	970	970	970
Coördinatie en beleid Wmo	0	161	158	158	158	158
Coördinatie en beleid Jeugd	0	108	111	111	111	111
Totaal saldo	20.497	20.163	21.301	20.830	19.965	20.227

Per begroting 2025 wordt er gebruik gemaakt van een nieuwe indeling van de taakvelden. De cijfers van 'rekening 2024' zijn aangepast naar deze nieuwe taakvelden.

De taakvelden van voorgaande jaren zijn niet één op één over te nemen naar het nieuwe taakveld, daarom is voor deze optie gekozen.

Toelichting

Op het taakveld Samenkracht en burgerparticipatie zijn de verschillen ten opzichte van de jaren 2024 en 2025 voor de baten en lasten het effect van de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne en de verantwoording van de kosten. In de jaren 2026 en verder is daar nog geen rekening mee gehouden. De baten hebben betrekking op de SPUK inburgering en De Brede SPUK. De daling met ingang van 2027 is het gevolg van het beëindigen van de Brede SPUK. Daar is aan de lastenkant ook rekening mee gehouden, waardoor het budgettair neutraal verwerkt is.

Taakveld Toegang en eerstelijnsvoorziening heeft betrekking op de inzet van het sociaal team. De taakvelden Inkomensregelingen en Arbeidsparticipatie zijn gebaseerd op de meerjarenbegroting van de uitvoeringsorganisatie BBS. In de raming is rekening gehouden met een verhoging van € 150.000,- voor de nieuwe organisatie Eemkracht (volgens de kadernota).

Taakveld WSW en beschut werk is geraamd op basis van de meerjarenbegroting RWA/Amfors.

De raming op het taakveld Huishoudelijke hulp is gebaseerd op de werkelijke ontwikkeling in 2024 en In de kadernota is deze ontwikkeling opgenomen.

Vorig jaar is besloten tot beëindiging van de regeling huishoudelijke hulp mantelzorg. Dat is in de meerjarenbegroting verwerkt.

Bij het taakveld Hulpmiddelen en diensten zien we in meerjarenperspectief een stijging van de baten. Met ingang van 2027 wordt de maximering van de eigen bijdrage losgelaten en verwachten we een hogere eigen bijdrage. Dit beleid was vorig jaar al in de meerjarenbegroting meegenomen, maar is een jaar uitgesteld.

De taakvelden Begeleiding en Dagbesteding Wmo zijn geraamd op basis van de werkelijke ontwikkeling in 2024.

De taakvelden die betrekking hebben op Jeugd zijn gebaseerd op de ontwikkeling van de zorgkosten Jeugd 2024. De daling in meerjarenperspectief heeft betrekking op enerzijds de taakstellende bezuiniging van het Rijk en de veranderopgave die aan de nieuwe zorgaanbieder MetMaya is meegegeven. In de risicoparagraaf hebben we aangegeven dat het realiseren van deze taakstellingen nog onzeker blijft. We blijven dat kritisch volgen. Daarnaast zien we dat de kosten voor het taakveld jeugdbescherming in 2024 fors zijn gestegen. In de raming voor de begroting 2026 is deze lijn nog aangehouden.

2.7 Volksgezondheid en milieu

(Taakveld Volksgezondheid valt onder de commissie Samenleving, portefeuillehouder A. van de Groep. De taakvelden Riolering, Afval, en Begraafplaatsen en crematoria horen bij de commissie Ruimte, portefeuillehouder W. de Jong. Begraafbeleid behoort bij J.L. Geurts.)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente heeft oog voor de gezondheid van haar inwoners, iedereen moet optimale kansen op gezondheid hebben en de gezondheidsverschillen moeten kleiner worden. Daarnaast streeft de gemeente naar een duurzame en leefbare gemeente.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Volksgezondheid
- Riolering
- Afval
- Milieubeheer
- Begraafplaatsen en crematoria

Context en achtergrond

Volksgezondheid

Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen.

De ruimte die gemeenten hebben om eigen gezondheidsbeleid te voeren, wordt bepaald door wettelijke en financiële kaders. De Wet Publieke Gezondheid is het belangrijkste wettelijke kader. Op basis van deze wet is de gemeente verantwoordelijk voor publieke gezondheidszorg.

Publieke gezondheidszorg richt zich op de zorg voor de gezondheid van de hele samenleving en voor risicogroepen. Het is de taak om de gezondheid van de inwoners te beschermen, te bewaken en te bevorderen. Daarmee vult het de reguliere zorg aan, die vooral gericht is op genezing en verzorging van individuele patiënten op het moment dat hun gezondheid al geschaad is. Een groot gedeelte van de taken op het gebied van gezondheid is wettelijk vastgelegd, met weinig beleidsvrijheid voor de gemeente. De GGDrU is daarbij de belangrijkste uitvoerder. Het betreft de volgende taken:

- gezondheidsbevordering algemeen
- jeugdgezondheidszorg
- preventieve ouderengezondheidszorg
- infectieziektebestrijding

Naast de Wpg heeft de gemeente ook te maken met de landelijke nota gezondheidsbeleid. De landelijke speerpunten bieden aangrijpingspunten voor gemeenten om effectiever beleid te voeren.

In 2023 is het IZA en het GALA gesloten. Zorgverzekeraars, de VNG en het Ministerie van VWS hebben uitgesproken dat er een verschuiving moet plaatsvinden van zorg naar preventie. Het doel hiervan is om de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Op 2 juli 2025 is het onderhandelaarsakkoord AZWA ondertekend. Als gemeenten zijn we een belangrijke partner in deze akkoorden.

Wat we als gemeente verder willen bereiken op het gebied van gezondheid, staat beschreven in het Integraal Beleidskader Sociaal Domein. Het lokale plan van aanpak voor het GALA vormt daar een aanvulling op.

Riolering, Afval en Milieubeheer

De gemeente vergunt bedrijfsvestigingen en bewaakt de milieubelasting door bedrijven, zorgt voor gescheiden inzameling van huishoudelijk afval, streeft naar CO₂-reductie en energiebesparing, stimuleert waar mogelijk duurzaam bouwen, houdt een goede riolering in stand en geeft voorlichting

aan burgers en bedrijven. Voor de uitvoering van het beleid maakt de gemeente gebruik van aanwezige wet- en regelgeving waaronder de Omgevingswet. Daarnaast komt vanuit het Klimaatakkoord en rijksbudgetten (Klimaatakkoord, Energiearmoede, Isolatieprogramma) een aantal verplichtingen op de gemeente af, dit maakt deel uit van de landelijke energietransitie.

Begraafplaatsen en crematoria

Gemeente Bunschoten bezit twee begraafplaatsen en geen crematoria. Memento Mori is de oudste begraafplaats die in 1908 in gebruik is genomen. Een deel van deze begraafplaats is aangewezen als monument. De begraafplaats de Akker is in 2005 in gebruik genomen. Deze begraafplaats is gelegen aan de rand van de polder en heeft een moderne en parkachtige uitstraling. Naast reguliere graven is een ruimte voor islamitische graven, een urnenkelder en een ruimte om as uit te strooien na een crematie.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 *'Bouwen aan de toekomst'*
- Integraal beleidskader Sociaal domein 2024 – 2027 *'Samen verder'*
- Plan van aanpak [GALA](#) 2024 - 2026
- Gemeentelijk Water en Riolerings Plan 2022 – 2026
- Baggerplan Bunschoten 2024 – 2028
- Beheerplan Oeververdediging en Frontmuren 2016 – 2030
- Verbreed Basis Rioleringsplan 2019
- Afvalstoffenverordening gemeente Bunschoten
- [DVO ROVA](#) gemeente Bunschoten
- Nota Integrale handhaving 2023 - 2027
- [DVO ODU](#) gemeente Bunschoten
- Plan van Aanpak diffuse bronnen 2007
- Nota Bodembeheer (inclusief bodemkwaliteitskaarten en [PFAS](#))
- [DVO](#) energieloket
- Transitievisie Warmte met isolatieprogramma Bunschoten 2024 - 2027
- Afwegingskader grootschalige duurzame elektriciteit
- Regionale Energie Strategie
- Regionale Uitvoerings- en handavingsstrategie [VTH](#)
- Begraafplaats beheerplan gemeente Bunschoten 2015 – 2025 (van kracht tot vaststelling nieuw beheerplan)
- Begraafplaats beheerplan gemeente Bunschoten 2026 – 2035 (nog niet vastgesteld)

Taakveld Volksgezondheid

Wat willen we bereiken?

- We willen een gezonde en actieve leefstijl voor iedereen bereiken, waarbij we de fysieke en mentale gezondheid van alle inwoners bevorderen. Een evenwichtige combinatie van beweging, gezonde voeding en mentaal welzijn is belangrijk voor een gezond leven. Door middel van bewustwording, educatie en toegang tot de juiste hulpmiddelen, streven we ernaar dat iedereen in staat is om een actieve en gezonde leefstijl te leiden.
- Daarnaast verdient ieder kind de best mogelijke start van zijn of haar leven en een optimale kans op een goede toekomst. De eerste 1.000 dagen van een kind, vanaf conceptie tot het 2^e levensjaar, zijn cruciaal voor een goede start. Met het actieprogramma Kansrijke Start zetten we in op een veilige, gezonde en kansrijke opvoeding voor alle kinderen in onze gemeente.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering geven aan het [IZA](#), transformatieplan Samen Sterker Eemland en [GALA](#).
- Uitvoering geven aan het plan van aanpak preventie middelengebruik onder jongeren 2025-2030.
- Continuering van [JOGG](#) en ketenaanpak kind naar gezond gewicht en het stimuleren van gezonde kantines/ clubhuizen bij sportverenigingen.
- Zie voor het bevorderen van sport en bewegen het Taakveld Sportbeleid en activering (blz. 53).
- We versterken onze lokale coalitie van Kansrijke start, waarbij we aandacht hebben voor het versterken van de relatie tussen ouders, de relatie tussen ouders en hun kind. Het samen brengen van (medisch) professionals rondom kwetsbare zwangere vrouwen.

Indicatoren Volksgezondheid

De indicatoren uit het beleidskader sociaal domein worden in de nieuwsbrief sociaal domein en bij de evaluatie van het beleidskader gepubliceerd.

Taakveld Riolering

Wat willen we bereiken?

- Een optimaal functionerend rioleringsstelsel.
- Het rioolstelsel en de omgeving is voor zover mogelijk klimaat adaptief ingericht. Dat wil zeggen dat bij vervanging van het stelsel en de inrichting van de openbare ruimte er rekening is gehouden met klimaatontwikkelingen.
- De riool hoofdgemalen zijn veilig en schoon, voldoen aan de huidige wettelijke eisen en functioneren optimaal.
- Voor de gemeentelijke rioolleidingen op particulier terrein zijn zakelijke rechten gevestigd.
- Doelmatig rioolbeheer is uitgevoerd, zoals in het door de gemeenteraad vastgestelde GWRP 2022 - 2026 is aangegeven.
- Bewoners zijn zich bewust van het gebruik van de riolering en zijn meer betrokken bij het klimaat adaptief inrichten van de openbare ruimte in de gemeente en de particuliere terreinen. Hiervoor is gebruik gemaakt van de regeling waarin een financiële bijdrage voor de aanleg van een "groen" dak geregeld is.

Wat gaan we er voor doen?

- De hoofdriolen worden volgens de methode van risico gestuurd beheer gereinigd en geïnspecteerd. Hierbij worden de relatief jonge, minder cruciale rioolstrengen minder vaak geïnspecteerd ten opzichte van de oudere rioolstrengen met een transportfunctie.
- Enkele rioolstrengen zullen worden vervangen of zullen worden gerenoveerd door middel van relining. Relining is een renovatietechniek waarbij een nieuwe binnenvoering in een bestaande rioolbuis wordt aangebracht om deze te herstellen en te versterken.
- Het gemalenonderhoud wordt uitbesteed en uitgevoerd volgens de daaraan gestelde normen en eisen.
- De voorbereidingen voor het project "herinrichting Oranjebuurt" gaan van start.
- Het opstellen van een nieuw GWRP voor de jaren 2027 - 2031.
- Met het waterschap Vallei en Veluwe en het Platform Water Vallei en Eem worden de watergangen schoongemaakt en zo optimaal mogelijk ingericht.
- Bewoners stimuleren met een bijdrage om platte daken te voorzien van vegetatie (groen dak).
- Bewoners informeren over het juiste gebruik van de riolering en bewust maken van de verandering van het klimaat en de invloed daarvan op de leefomgeving.

Taakveld Afval

Wat willen we bereiken?

- Een schone gemeente en een functionele grondstoffen- en restafvalinzameling.
- Op effectieve en efficiënte wijze continueren van het systeem van nascheiding.

Wat gaan we er voor doen?

- Voor een betere afvalscheiding wordt blijvend ingezet op het verminderen van de vervuiling van het GFT (voorlopers, controles en handhaving) en wordt onderzocht of er mogelijkheden zijn voor uitbreiding op het aanbiedstation, om meer stromen te kunnen scheiden en een inzamelpunt voor de kringloop te realiseren.
- Samen met de AVU en ROVA werken aan het terugdringen van afval en het bevorderen van het hergebruik van grondstoffen.

Taakveld Milieubeheer

Wat willen we bereiken?

- Het behouden en zo mogelijk verbeteren van een duurzame leefomgevingskwaliteit in Bunschoten, waarbij de milieutaken op adequaat niveau zijn. Om de milieudoelstellingen te bereiken kunnen onder andere juridische (regelgeving, convenanten) en economische (subsidie/belasting) middelen ingezet worden. De gemeente werkt lokaal en in regioverband aan de energietransitie, daarbij is participatie van groot belang. De mogelijkheden voor het

verbeteren van een duurzame leefomgevingskwaliteit worden gezocht aan de hand van twee centrale vragen:

- Hoe moet de ruimte, bedrijvigheid, samenleving en overheidsorganisatie zich vanuit een 'duurzaamheids- en leefbaarheidsbril' ontwikkelen?
- Welke bijdrage kunnen de Bunschotense gebieden, bedrijven, burgers en overheidsorganen leveren aan het realiseren van een duurzame leefomgevingskwaliteit?

Wat gaan we er voor doen?

- Werken met de Omgevingswet die per 1 januari 2024 is ingetreden; hiervoor dienen op een aantal thema's (deel) programma's gemaakt te worden en regels in het Omgevingsplan opgenomen. Daarnaast zal een aantal digitale voorzieningen gevuld worden en zonering (geluid/externe veiligheid) aangepast worden.
- Uitvoeren van de nieuwe bodemtaken in de Omgevingswet met daarbij de overgang van de bevoegd gezag rol van provincie naar gemeente. In 2026 zullen we de nieuwe taak samen met de omgevingsdienst evalueren.
- In het kader van de Omgevingswet samenwerken met de per 1-1-2026 opgerichte nieuwe omgevingsdienst ODU.
- Integraal samenwerken met handhavers in de gemeentelijke organisatie en daarbuiten (bijvoorbeeld het Waterschap in het discrepantieproject), vanuit het vastgestelde Vergunningen, Toezicht en Handhavingsbeleid.
- De informatieplicht energiebesparing implementeren door voorlichting richting bedrijven en het overdragen van het toezicht aan de ODU.
- Het uitvoeren van het toezicht en waar nodig de handhaving op de Label C-plicht voor kantoren.
- In 2026 moet de Transitievisie Warmte (Warmteprogramma onder de Omgevingswet) worden geactualiseerd. Dit document beschrijft hoe de gemeente de transitie naar een aardgasvrije gebouwde omgeving vormgeeft. Door nieuwe ontwikkelingen, zoals netcongestie, is ook het Afwegingskader grootschalige duurzame elektriciteit aan herziening toe. Gezien de samenhang tussen warmte, energiebesparing en duurzame opwek en het belang van integraliteit is ervoor gekozen een Energieprogramma op te stellen in 2026, waarin beide beleidsstukken een plek krijgen.
- Integraliteit met betrekking tot het onderwerp klimaatadaptatie en circulariteit verder vormgeven.
- Vanuit de RES werkt de gemeente regionaal samen aan onderzoek naar grootschalige opwek van elektriciteit, regionale warmtebronnen en oplossingsrichtingen voor netcongestie. De potentie van zonne-energie langs de A1 wordt onderzocht samen met Rijkswaterstaat, de provincie en aangrenzende gemeenten.
- Vanuit het Isolatieprogramma Bunschoten en het daarbij behorende uitvoeringsprogramma dat loopt tot en met 2027 wordt in 2026 ingezet op een verduurzamingsaanpak voor Verenigingen van Eigenaren.
- De gemeente maakt deel uit van het Energie Diensten Centrum van de provincie Utrecht. Onderdeel is een meerjarig programma voor het isoleren van woningen. Met rijks gelden worden isolatiesubsidies aangeboden aan huishoudens met energiearmoede en inwoners met een woning met een slecht energielabel en een WOZ-waarde onder het gemiddelde van de gemeente. Ook in 2026 wordt de isolatiesubsidie verstrekt.
- Voor het verduurzamen van de woningen binnen de bebouwde kom wordt het Soorten Management Plan werkbaar gemaakt binnen de organisatie en moeten de verblijfplaatsen van bijzondere soorten worden gemonitord.
- Energiebesparende maatregelen worden aangeboden aan huishoudens in energiearmoede, zoals de witgoedregeling.
- Voorlichting over verduurzaming gericht op woningen vindt plaats via het energieloket, vrijwillige energiecoaches, de gemeentewebsite en verschillende verduurzamingsacties.
- In regioverband wordt er gekeken naar de mogelijkheid om een lokaal energieloket voor bedrijven op te richten, Hierdoor moet de informatievoorziening en ondersteuning van bedrijven bevorderd worden.
- De twee verduurzamingsadviseurs werken in samenwerking met de adviseur vanuit de Provincie verder in de ondersteuning van bedrijven in het verduurzamen. Daarbij speelt het thema netcongestie een grote rol. Hierbij wordt er gefocust om een langdurige en periodieke samenwerking op te zetten tussen de bedrijven en de gemeente. De onderzoeken naar energiehub's en restwarmte worden voortgezet.

- Voor duurzame mobiliteit verder werken aan het verder verdichten van een netwerk van openbare laadpunten. Ook is er een locatie voor (elektrisch) snelladen in ontwikkeling bij De Kronkels.

Taakveld Begraafplaatsen en crematoria

Wat willen we bereiken?

- Nette begraafplaatsen en begrafenissen, waarbij orde, respect, rust en netheid de belangrijkste uitgangspunten zijn.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering geven aan het reguliere begraafbeleid.
- Besluitvorming over invoering van de begraafplaatsverordeningen waarin het omzetten van grafrechten naar onbepaalde tijd mogelijk wordt gemaakt.
- Het beheren en onderhouden van de begraafplaatsen op een hoog onderhoudsniveau.
- Het ruimen van graven op begraafplaats Memento Mori.
- Het voorbereiden en uitvoeren van de werkzaamheden voor de herinrichting, inclusief de aanleg van drainage, van het vrijkomende grafveld (deelfase 3) op begraafplaats Memento Mori.

Verbonden partijen Volksgezondheid en milieu

Gemeentelijke GezondheidsDienst regio Utrecht

De [GGDrU](#) beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van de gemeenten in het werkgebied. Zij doet dit door de risico's voor gezondheid te signaleren, te voorkomen en de gezondheid van de inwoners te bevorderen. Ook als er incidenten uitbreken in de regio zorgt de [GGDrU](#) voor snelle hulpverlening, in samenwerking met de [VRU](#).

Afvalverwijdering Utrecht

De [AVU](#) werkt samen met en in opdracht van de Utrechtse gemeenten in de afvalketen en draagt zorg voor de overslag, het transport en de verwerking van het huishoudelijk afval van de deelnemende gemeenten in de provincie Utrecht.

Regionale uitvoeringsdienst Utrecht/ Omgevingsdienst Utrecht

Vanaf 1 januari 2026 voert de nieuwe omgevingsdienst [ODU](#) - voormalige [RUD](#) - de vergunningverlenings-, handhavings- en adviestaken uit voor de provincie Utrecht en alle gemeenten binnen de provincie waaronder Bunschoten. De manier waarop de [ODU](#) en haar opdrachtgevers samenwerken en de verdeling van taken en bevoegdheden zijn vastgelegd in een gemeenschappelijke regeling. De vergunningverleners en toezichthouders werken aan een schoon milieu, natuurbehoud en een veilige leefomgeving. Het eerste jaar van de [ODU](#) zal een jaar zijn waarin we goede structuren en processen op het gebied van governance, taakuitvoering en samenwerking opzetten.

N.V. ROVA Holding

De [ROVA](#) zamelt de huishoudelijke afvalstoffen in, in de gemeente Bunschoten.

Vitens N.V.

Vitens [NV](#) heeft als missie een duurzame, efficiënte en effectieve watervoorziening binnen het voorzieningsgebied van de aangesloten bedrijven, voor de verschillende deelmarkten en doeleinden van waterverbruik, volgens de hoogste standaards op het gebied van kwaliteit, gezondheid en beschikbaarheid, gebaseerd op een integraal beheerde en duurzaam ingerichte waterketen.

Indicatoren Volksgezondheid en milieu

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2022	Nederland 2022
Omvang huishoudelijk restafval	KG per inwoner	CBS	155 (2023)	148 (2023)
Hernieuwbare elektriciteit	%	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	19,6	32,5

Wat mag het kosten?

Programma Volksgezondheid en milieu

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2024	Raming 2025	Raming 2026	Meerjarenraming		
				2027	2028	2029
Lasten programmaonderdeel						
Volksgezondheid	1.362	1.460	1.447	1.352	1.352	1.352
Riolering	1.981	2.022	2.071	2.071	2.046	2.063
Afval	3.172	3.179	3.394	3.394	3.428	3.428
Milieubeheer	1.370	3.025	1.106	1.106	1.113	1.101
Begraafplaatsen en crematoria	505	497	537	537	537	525
Totaal lasten	8.389	10.183	8.556	8.461	8.477	8.469
Baten programmaonderdeel						
Volksgezondheid	157	141	95	0	0	0
Riolering	1.975	1.938	2.071	2.071	2.046	2.063
Afval	3.172	3.206	3.394	3.394	3.428	3.428
Milieubeheer	445	1.995	0	0	0	0
Begraafplaatsen en crematoria	504	473	537	537	537	525
Totaal baten	6.253	7.753	6.097	6.003	6.012	6.016
Saldo programmaonderdeel						
Volksgezondheid	1.205	1.319	1.352	1.352	1.352	1.352
Riolering	6	84	0	0	0	0
Afval	0	-27	0	0	0	0
Milieubeheer	924	1.030	1.106	1.106	1.113	1.101
Begraafplaatsen en crematoria	1	23	0	0	0	0
Totaal saldo	2.136	2.430	2.459	2.458	2.465	2.453

Investeringsen

(Bedragen x €1,-)	2026	2027	2028	2029
Verv. mech. en elect. Install. Pompputten drukriol.	-	-	235.000	-
Stuw Edisonweg	5.000	-	-	-
Vervangen gemalen	-	85.500	-	-
Afsluiten duikers	16.500	16.500	16.500	-
Kast, elektr. en mechanisch deel hoofdgemalen	-	58.000	-	-
Vervanging/renovatie riolering 2022 e.v.	439.000	691.000	-	-
Overstort Gerbrandysingel, Sluisweg, Eemdijk	-	-	3.000	-
Haarbrug N+Z, Zev.huiz.str. 285 hoofgem. elektr.mech.	-	-	132.038	-
Afkoppelen Oranjebuurt en alg. verv. leidingen	-	-	1.065.461	1.065.461
Vervanging gemaal Vondelstraat 2026	150.000	-	-	-
Riolering buitengebied 2029	-	-	-	173.000
Kast, elektr. en mechanisch deel hoofdgem.				
Polkampen, Tabakskamp, Westdijk, en Oostsingel/Spierringweg	-	-	-	172.088
Aanbiedstation huisvesting en slagboom	-	-	10.000	-
Milieuvoorzieningen aanbiedstation	-	-	-	58.000
Afvalbakken hondenpoep	-	19.000	-	-
Uitvoering begraafbeleid	-	-	-	190.000
Totaal	610.500	870.000	1.461.999	1.468.549

Toelichting

De lasten op het taakveld Volksgezondheid zijn geraamd op basis van de meerjarenbegroting van de GGDrU en voor de jaren 2026 en op basis van De Brede SPUK. Deze bijdrage van het Rijk vervalt met ingang van 2027 en dat is budgettair neutraal verwerkt in de netto lasten van dit taakveld.

De saldi van afval, riolering en begraven komen binnen dit programma per saldo op nul uit. In het kader van de wetgeving van het BBV mogen geen egaliseringsreserves meer worden gevormd voor deze taakvelden. De mutatie moeten via de egaliseringsvoorzieningen worden geraamd. In de paragraaf Lokale heffingen is te zien hoe deze mutaties geraamd zijn. We zien voor de kostendekking van deze rechten dat de uitgaven hoger zijn dan de inkomsten en er dus onttrokken wordt aan de voorziening. Dat is voor een paar jaar op zich geen probleem, maar structureel vraagt dat om een verdere analyse van de kostendekkendheid.

De lasten op het taakveld Milieubeheer zijn geraamd onder andere op basis van de meerjarenbegroting van de ODU/RUD en de ontvangen specifieke uitkering CDOKE die is bestemd voor de dekking van de uitvoeringskosten duurzaamheid. Die is bij de baten/lasten alleen nog voor 2025 geraamd, omdat nog niet zeker is of de regeling wordt verlengd.

2.8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

(Commissie Ruimte, portefeuillehouders W. de Jong en W.P. van der Es)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten kenmerkt zich als een 'eiland in de groene zee'. Ingezet wordt op het behoud van het open landschap rondom Bunschoten. Bunschoten wil voldoende ruimte houden voor opvang van de eigen bevolking en de ontwikkeling van de plaatselijke werkgelegenheid. Gestreefd wordt naar handhaving en versterking van de bestaande kenmerken en kwaliteiten: kleinschaligheid, cultuurhistorie, rust en natuur en de ligging aan het water.

Het beleid streeft naar een zodanige inrichting van de gemeente dat voldoende ruimte bestaat voor wonen, werken en voorzieningen. Samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties wordt er gewerkt aan een vitale gemeente, waar het aantrekkelijk is om in te wonen, werken en recreëren.

Bij deze inspanningen wordt nadrukkelijker samengewerkt op regionaal niveau, onder andere met regio Amersfoort, regio Foodvalley en de provincie Utrecht, voor de gemeente overschrijdende uitdagingen (strategische agenda regio Amersfoort, regionale energiestrategie, regio woondeal met het Rijk 2022-2030, regionale programmering wonen, [POVI](#), Ontwikkelbeeld 2030-2040, meer verbinden woon- en zorgthema's etc).

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Ruimte en leefomgeving
- Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)
- Wonen en bouwen

Context en achtergrond

Ruimte en leefomgeving

De rijksoverheid werkt verder aan de doorwerking van het wetgevingstraject, dat grote gevolgen heeft voor het omgevingsrecht (bouwen, ruimtelijke ordening, milieu, water, erfgoed, natuur en infrastructuur). De nieuwe Omgevingswet, die een groot aantal bestaande wetten en uitvoeringsregelingen (AMvB's en ministeriële regelingen) verving, is sinds 1 januari 2024 van kracht. In navolging op de afgelopen jaren wordt in 2026 verder gewerkt aan de implementatie van de Omgevingswet in de organisatie. Activiteiten na de inwerkingtreding zijn onder meer het volgen van verdiepingscursussen en ervaring opdoen en efficiënt leren werken met de nieuwe wetgeving en systematiek. Verder wordt gewerkt aan de kerninstrumenten zoals de uitwerking van de omgevingsvisie naar omgevingsprogramma's, het omgevingsplan en aan de inzet op het automatiseringstraject (Digitale Stelsel Omgevingswet). Duidelijk is dat we er nog niet zijn. In de komende jaren moeten nog veel inspanningen worden verricht, onder meer om daadwerkelijk te komen tot een gemeente breed omgevingsplan. Net als in het afgelopen jaar blijft de gemeenteraad op een passende manier geïnformeerd en betrokken bij dit implementatietraject.

Eén van de belangrijke opgaven vanuit het coalitieakkoord betreft de woningbouwopgave. In het kader van dit programmaonderdeel van de begroting wordt werk gemaakt om deze ambitie zoveel mogelijk te realiseren. De gemeente kan hierin een belangrijke voorwaarde scheppende rol vervullen, maar uiteindelijk is de gemeente voor de bouw en realisatie van de woningen wel in sterke mate afhankelijk van een groot aantal partijen en factoren, zoals de marktomstandigheden, gerechtelijke procedures etc.

Grondexploitatie

Voor dit taakveld gelden enkele algemene beleidsuitgangspunten. Ten behoeve van de uitgangspunten wordt aan diverse woningbouwprojecten (mee)gewerkt. Vanuit deze projecten worden woningen toegevoegd waarmee het inwoneraantal kan worden verhoogd. Door in de projecten te

participeren en voorwaarden te stellen aan het woningbouwprogramma wordt voorzien in passende woonruimte voor de doelgroepen van het vastgestelde volkshuisvestingsbeleid. In regionaal verband wordt gewerkt vanuit de vastgestelde Regionale ruimtelijke visie Regio Amersfoort.

Wonen

Omgevingsprogramma wonen 2025-2029

Met de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet per is de taakverdeling tussen de raad en het college veranderd. De raad heeft eind 2023 een gemeentelijke omgevingsvisie vastgesteld en het college stelt vervolgens de daaruit voortvloeiende omgevingsprogramma's vast, die een meer uitvoerend karakter hebben. Op 8 april 2025 heeft college het nieuwe omgevingsprogramma wonen 2025-2029 met uitvoeringsagenda vastgesteld. Dit na een participatietraject met verschillende doelgroepen en ook na bespreking van een opiniërend commissiestuk in de commissie Ruimte. De raad is vervolgens in de commissie Ruimte van 7 mei 2025 op de hoogte gesteld hoe de definitieve versie eruitziet.

Het omgevingsprogramma wonen (ook wel volkshuisvestingsprogramma genoemd) met een paragraaf woonzorgvisie en een uitvoeringsagenda is nadrukkelijker gekoppeld aan het Integraal beleidsplan Sociaal Domein, onderdeel Wmo. Die lokale paragraaf woonzorgvisie is weer een uitvloeisel van een regionaal woonzorgvisie onderzoek regio Amersfoort, waarbij de provincie Utrecht optreedt als opdrachtgever van dit onderzoek, met als invalshoeken:

- de ouderenhuisvesting vanwege de toenemende vergrijzing.
- de huisvesting van (meer) wettelijke urgentiedoelgroepen vanuit het programma Een thuis voor iedereen. Dit programma wordt ook verankerd in de nieuwe Wet regie op de volkshuisvesting, welke naar alle waarschijnlijkheid per 1 januari 2026 in werking treedt. Deze nieuwe wet biedt het juridisch kader om de uitgangspunten uit de woondeal 2022-2030 te versterken, waarbij voor nieuwbouw 30% sociale huur en 67% betaalbare nieuwbouw (sociale huur, middenhuur en betaalbare koop) het uitgangspunt is bij de programmering van woningbouwplannen.

In de programmering van de woningbouwplannen over de jaren 2025-2029 wordt met deze uitgangspunten rekening gehouden. In vijf jaar tijd willen we 775 nieuwbouwwoningen realiseren (gemiddeld 155 per jaar). In 2025 en 2026 proberen we aansluiting te vinden op het coalitieakkoord 2022-2026 (200 nieuwbouwwoningen per jaar). Met de huidige programmering werken we hier stapsgewijs naartoe. Bezwaar- en/of beroepsprocedures tegen nieuwbouwplannen kunnen de bestaande programmering overigens (verder) vertragen en ook andere invloeden kunnen een vertragende factor opleveren (o.a. netcongestie, ecologie etc.).

Om meer te kunnen sturen op de woningbouwprogrammering en woonruimteverdeling naar verschillende doelgroepen, zal naar verwachting een groter beroep worden gedaan op het nieuwe en al beschikbare beleidsinstrumentarium voor de volkshuisvesting. Een onderzoek naar een verevenings-fonds is in de tweede helft van 2025 opgestart en ook andere acties zijn of worden in gang gezet. We nemen de raad mee in het onderzoek voor een vereveningsfonds om te bepalen of een dergelijk fonds een toegevoegde waarde heeft in onze gemeente en of we het willen invoeren en wat de alternatieven zijn.

Doelgroepen

De belangrijkste doelgroepen voor huisvesting blijven de jeugd/starters en de senioren, maar er wordt een programma gerealiseerd voor alle doelgroepen. Ook komt er vanuit het Rijk meer aandacht voor urgente doelgroepen, zoals terugkeer uit maatschappelijke opvang, beschermd wonen en ook meer aandacht voor deugdelijke huisvesting arbeidsmigranten. Specifiek worden arbeidscontracten en huurcontracten van woningen daarbij uit elkaar getrokken.

Senioren en specifieke doelgroepen

Net als de vorige woonvisieperiode verwachten we dat we de komende jaren naast de klassieke nieuwbouw-methoden ook de meer creatieve nieuwbouwconcepten, zoals Knarhofjes, gespikkeld wonen, Tiny Houses en/of micro-wonen voor de verschillende doelgroepen blijven omarmen.

Starters en middeninkomens

Voor starters worden meer kansen gecreëerd, waarbij de inzet is om voor 67% nieuwbouw te realiseren in het segment sociale huur, middenhuur en betaalbare koop tot € 405.000,- (norm 2025).

Ook mensen met een middeninkomen moeten hierdoor beter bediend worden. Naast de gemeente gaat ook de provincie hier nadrukkelijk op sturen op basis van regionale programmering voor Wonen (en werken) en de woondeal 2022-2030 als voorloper op de Wet versterken regie op de Volkshuisvesting.

Woondeal regio Amersfoort met het Rijk - periode 2022-2030

Er zijn vanaf 2022 heel veel tegenwind factoren ontstaan (hogere hypotheekrente, hogere bouwkosten, hogere energieprijzen, netcongestie etc.), waarbij de koopkracht is afgenomen, de bereidheid om te investeren in woningen onder druk staat en een versnelling in de woningbouw nog lastig te realiseren valt. Dit is ook onderkend door de regering, die met een programma STOER de sterk toegenomen regelgeving deels wil terugdraaien/verminderen en ook de bezwaarmogelijkheden wil beperken. De VNG omarmt de koers van de regering. We zullen de komende tijd monitoren wat dit concreet oplevert. Verder is het de verwachting dat de woondeal voor een langere periode gaat gelden. Genoemd is al het jaar 2034, omdat de nieuwbouwopgave landelijk gezien trager verloopt dan gewenst. We volgen de ontwikkelingen op dat vlak en informeren de raad voor zover nodig.

Huisvestingsverordening

Op 10 juli 2025 heeft de raad een nieuwe Huisvestingsverordening gemeente Bunschoten 2025-2029 vastgesteld. De tekst is regionaal afgestemd in de regio Amersfoort en bevat nog slechts een beperkt aantal lokale duidingen. De nieuwe verordening was nodig vanwege de aanhoudende schaarste van sociale huurwoningen. Ook is deze voorbereid op de Wet versterken regie op de volkshuisvesting, waarbij meer regionale samenwerking nodig is voor het (her)verdelen van de opgaaf van aandachtsgroepen die met name landen in de sociale huursector. Het programma "Een thuis voor iedereen" in de Wet versterken regie op de Volkshuisvesting speelt daarbij ook een rol. In 2025 en 2026 worden de fair-share afspraken voor verdeling van de aandachtsgroepen in regionaal verband nader uitgewerkt. De verwachting is dat dit een grotere opgave voor gemeenten oplevert, waarbij deze doelgroepen moeten worden gehuisvest in sociale huurwoningen.

Prestatieafspraken met woningcorporaties en huurdersorganisaties

Er worden nieuwe prestatieafspraken gemaakt voor de periode 2026-2030. De prestatieafspraken worden naar verwachting breder van opzet dan de voorgaande periode, waarbij wonen en zorg meer met elkaar wordt verbonden. Naast gemeente, corporatie en de huurdersbelangenorganisatie gaan ook enige (woon-)zorgpartijen aanschuiven voor een bijdrage aan deze afspraken. Het college stelt deze prestatieafspraken vast namens de gemeente Bunschoten. De raad wordt vervolgens geïnformeerd over de gemaakte afspraken, die een afspiegeling zullen zijn van de uitgangspunten zoals vastgelegd in het omgevingsprogramma wonen en die ook inspelen op het Integraal beleidsplan sociaal Domein, onderdeel Wmo.

Bouwen

In het integrale handhavingsbeleid VTH, wordt voorgeschreven dat het handhavingsbeleid jaarlijks in een uitvoeringsprogramma moet worden uitgewerkt. Daarin staat waaraan de beschikbare capaciteit wordt besteed. Deze verdeling is gebaseerd op wettelijke vereisten, het lokale handhavingsbeleid en de risicoanalyse die jaarlijks wordt uitgevoerd. De verantwoording hiervan gebeurt door middel van een jaarlijkse evaluatie en bijstelling van de beleids- en uitvoeringscyclus (De big-8-cyclus).

Het uitgangspunt voor het bepalen van de hoogte van de leges is dat de leges kostendekkend moeten zijn. De leges van de omgevingsvergunning vormen de belangrijkste inkomstenpost voor wat betreft de opbrengst van leges. Het promillage van de bouwleges wordt jaarlijks door de raad vastgesteld.

In 2026 worden de leges omgevingsvergunningen geëvalueerd, twee jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De Wet Kwaliteitsborging is nog steeds niet volledig van kracht, vanwege aanloopproblemen. Deze wet zorgt ervoor dat het bouwtechnische toezicht op de reguliere nieuwbouwwoningen - vallend onder de categorie gevolgklasse 1 - stapsgewijs overgaat van de gemeente naar de particuliere sector. De bouwers/ontwikkelaars moeten hiertoe een particulier toets orgaan inhuren om de kwaliteit van de nieuwbouw van dit type woningen te borgen.

In de tussentijd schuiven de taken op van toetsen naar handhaven door deze meerdere wettelijke ontwikkelingen. Onder andere de rol voor gemeenten met betrekking tot de rechtsbescherming van huurders.

Meldpunt voor huurders

De wetten goed verhuurderschap, wet betaalbare huur en de Wet vaste huurcontracten spelen een belangrijke rol tussen huurder, corporaties, particuliere verhuurders etc. en de gemeente. Deze wetten zijn in samenhang bedoeld om de huurder beter te beschermen tegen misstanden bij huurwoningen door verhuurders, wat in tijden van woning schaarste meer voorkomt. Verhuurders daarentegen worden uitgedaagd zich netjes en volgens de geldende de regels te gedragen richting hun huurders (geen discriminatie, geen intimidatie, beperkte servicekosten, schriftelijke huurcontracten, voldoende informeren etc.). Met de wet betaalbare huur is er daarnaast een huurprijscheck geïntroduceerd, waarmee huurders kunnen checken of ze niet te veel huur betalen. Omgekeerd moeten verhuurders gaan werken met vaste huurcontracten en met een woningwaarderingssysteem met een puntentelling waaruit blijkt dat men een redelijke huur in rekening brengt. Voor particuliere huur in het duurdere segment geldt geen afgebakende huurprijsbescherming. De eerste ervaringen in 2024 en 2025 met deze wetten leveren nog slechts een zeer beperkt aantal klachten op. Gemonitord wordt hoe dit zich verder ontwikkelt de komende jaren.

Handhaving huisvesting arbeidsmigranten

Werkgevers hebben in Nederland een verantwoordelijkheid voor het huisvesten van arbeidsmigranten, maar gemeenten zijn verantwoordelijk voor toezicht en handhaving op deze huisvesting en de registratie van personen. Gemeenten moeten ervoor zorgen dat de huisvesting van arbeidsmigranten voldoet aan wet- en regelgeving en dat de leefomstandigheden acceptabel zijn. De gemeente Bunschoten heeft haar beleid hieromtrent verwoord in het paraplubestemmingsplan “wonen” hetgeen van rechtswege onderdeel uitmaakt van het omgevingsplan.

- Zorg voor voldoende en passende huisvesting; zo hebben wij in onze gemeente twee logiesgebouwen waar arbeidsmigranten in gehuisvest worden en is een derde logiesgebouw vergund. Verder kan, wanneer een woning voldoende groot is en er aan de voorwaarden wordt voldaan, door middel van een omgevingsvergunning het gebruik van maximaal vijf of zes personen buiten het verband van een huishouden in een woning vergund worden.
- Wij proberen goed contact en overleg te onderhouden met de verschillende uitzendorganisaties die binnen onze gemeente werkzaam zijn.
- Er vinden controles plaats en wanneer er strijdigheden met wet-/en regelgeving geconstateerd worden, wordt er tot handhavend optreden overgegaan. Ons college heeft hiertoe een plan van aanpak vastgesteld als uitvloeisel van het coalitieakkoord 2022-2026 “*bouwen aan de toekomst*”. Het is onze doelstelling dat alle woningen, waar huisvesting buiten het verband van een huishouden plaatsvindt, in 2025 gecontroleerd worden, waarna zo-nodig vervolgacties plaatsvinden.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 ‘*Bouwen aan de toekomst*’
- Toekomstvisie 2025 ‘*Gemeente Bunschoten zijn we samen!*’
- Omgevingsvisie 2040
- Interim Omgevingsverordening Provincie Utrecht 2021
- Omgevingsvisie Provincie Utrecht 2021
- Regionale Ruimtelijke Structuurvisie
- Masterplan Rengerswetering 2007
- Voorlopig ontwerp stedenbouwkundig plan Rengerswetering eiland 5, 6 en 7
- Stedenbouwkundig en beeldambitieplan Rengerswetering eiland 5
- Stedenbouwkundig en beeldambitieplan Rengerswetering eiland 6
- Omgevingsprogramma wonen 2025-2029
- Huisvestingsverordening 2025-2029
- Prestatieafspraken tussen gemeente, corporaties en huurdersbelangenorganisaties 2022 – 2025
- Woondeal regio Amersfoort 2022 - 2030
- Bouwbesluit
- Welstandsnota gemeente Bunschoten 2017
- Bouwverordening
- Bestemmingsplannen
- Erfgoednota 2012
- Beleid Vergunningen, Toezicht en Handhaving gemeente Bunschoten 2023-2027

Taakveld Ruimte en leefomgeving

Wat willen we bereiken?

- Werken volgens de omgevingswet.
- Realiseren van de doelstellingen uit de toekomstvisie 2025 wat betreft het werkveld ruimtelijke ordening en de Omgevingsvisie Bunschoten 2040.
- Ter visie leggen van het ontwerp Omgevingsplan deelgebied Kernen.
- Regievoeren op de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente Bunschoten.
- Uitbreiden van de kern Eemdijk.
- Streven naar het behoud van de kernkwaliteiten van het buitengebied, waarbij de agrariërs worden gestimuleerd mee te denken over de bijdrage die zij kunnen leveren aan het realiseren van maatschappelijke doelen. Er wordt agrariërs ondersteuning gegeven bij gesprekken tussen diverse partijen om agrarische mogelijkheden en/of nevenactiviteiten te onderzoeken.

Wat gaan we er voor doen?

- Voor het deelgebied Kernen (woongebieden en centrum van Bunschoten-Spakenburg en Eemdijk) wordt in 2026 eerst een voorontwerp Omgevingsplan voor inspraak ter inzage gelegd. Daarna wordt het Ontwerp definitief gemaakt en ter inzage gelegd. De uitgangspunten die we willen hanteren bij het opstellen van dit Omgevingsplan zijn:
 - Prioriteit wordt gegeven aan een gebiedsgerichte verhuizing van bestemmingsplannen en planologisch relevante onderdelen bruidsschat, te beginnen met het deelgebied Kernen.
 - Het betreft een beleidsneutrale insteek, zoals hiervoor al is aangegeven.
 - Verordeningen worden in beginsel op natuurlijke momenten omzet naar het omgevingsplan.
 - Niet-planologisch relevante onderdelen van de bruidsschat worden op een later moment (bij voorkeur aan de hand van een uniform regionaal voorstel) projectmatig omgezet naar het omgevingsplan.
 - Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen doorlopen een eigen planologische procedure en worden niet meegenomen, tenzij deze voorafgaand aan het Ontwerp Omgevingsplan onherroepelijk zijn.
- Opdoen van ervaring met het Digitale Stelsel Omgevingswet.
- Geven van uitvoering aan het masterplan Rengerswetering, door het opstellen van verkavelingsplannen en uitwerkingsplannen.
- Geven van uitvoering aan het diverse projecten, zoals Tiny Houses, de uitgifte van de schoollocaties en andere inbreidingslocaties.
- Faciliteren (waar nodig) bij de overige in het uitvoeringsprogramma opgenomen (woningbouw)projecten.
- Toetsen, adviseren en begeleiden over ruimtelijke plannen.
- Toepassen van het vastgestelde grondbeleid.
- Voeren van actief grondbeleid indien noodzakelijk en gebruik maken van de instrumenten zoals het Voorkeursrecht en Onteigening.
- Begeleiden van overige plannen procedureel en projectmatig (onder meer vergunningverlening en contractvorming met betrekking tot kostenverhaal en dergelijke).
- Zorgvuldig procedureel begeleiden en faciliteren van de plannen met betrekking tot uitbreiding van Eemdijk.

Taakveld Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)

Binnen de gemeente is een aantal projecten in uitvoering die betrekking hebben op de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente. Het gaat zowel om enkele grote ruimtelijke uitbreidingsplannen (woningbouw en bedrijfsterrein) als om enkele kleinere in ontwikkeling te nemen inbreidingslocaties.

Rengerswetering

Eén van de meest omvangrijke woningbouwprojecten in Bunschoten betreft Rengerswetering. Het 4e eiland (Zuiderland) gaat de beheerfase in. De woningbouw van eiland 5 gaat stap voor stap door. In 2026 wordt de bouw van fase 2 (46 woningen) afgerond en gestart met fase 3 als deze woningen zijn verkocht. Zodra de bebouwing wordt opgeleverd wordt ook gestart met het woonrijp maken. Begin 2026 is het streven om wooneiland 6 bouwrijp te maken. Dit eiland voorziet in de bouw van ongeveer 239

woningen. De eerste verkoopfasen gaan plaatsvinden. Bij een positieve verkoop wordt gestart met de bouw medio 2026.

Project Tiny Houses

Samen met woningstichting G&O wordt gewerkt aan de realisatie van 16 Tiny Houses binnen de gemeente. Hiervoor is tussen beide partijen een intentieovereenkomst ondertekend. De beoogde locatie voor deze woningen is de groenstrook achter de woningen aan de Frits de Zwerver, waar ter financiering van dit project 15 grondgebonden woningen worden gerealiseerd. De omgevingsvergunningen zijn verleend. Het streven is dat de bebouwing in 2026 wordt gerealiseerd. Voor de start van de bouw wordt het gebied bouwrijp gemaakt en na de bouwfase wordt het gebied definitief ingericht.

Diverse inbreidingslocaties

Binnen de gemeente wordt nog met initiatiefnemers gewerkt aan inbreidingslocaties waar (zorg-) woningen of appartementen gerealiseerd kunnen worden. Naar verwachting wordt voor de zomervakantie van 2026 het gebouw van de Lidl en het voormalige kantoor van de Rabobank gesloopt. Na de zomervakantie wordt dan gestart met de bouw van de parkeergarage, nieuwe (grotere) Lidl en 31 appartementen.

Herontwikkeling schoollocaties

Op de voormalige schoollocatie Vivaldiweg 1, welke gemeentelijk eigendom is, willen wij samen met Woningcorporatie G&O na sloop van de school woningbouw realiseren. De verkoop en daaropvolgende ontwikkeling van de schoollocatie draagt bij aan de nakoming van de prestatieafspraken tussen de gemeente en woningcorporatie G&O. Bij de herontwikkeling van deze locatie willen wij inzetten op doorstroming, waarbij ook aandacht is voor een juiste balans van woningtypen in relatie tot de Woonvisie. Hierover worden nadere afspraken gemaakt met de woningcorporatie.

In en om het gebouw van de voormalige Calvijnschool worden sinds maart 2022 bijna 70 Oekraïners opgevangen.

Het huidige gebouw van het Talent komt begin 2025 beschikbaar. Dit gebouw wordt in ieder geval tot 1 augustus 2027 ingezet voor de tijdelijke huisvesting van het Oostwende College. Ook kan het gebouw tijdelijk onderdak bieden aan groepen van De Vlucht en 't Kruisrak als dit nodig is voor de bouw van extra lokalen. Ondertussen worden er plannen ontwikkeld worden voor herontwikkeling.

Voor het gebouw aan het Vogelpad 1 (voormalig schoolgebouw van 't Kruisrak dat nu gebruikt wordt door 't Kruisrak en het Christelijk Kindcentrum Bunschoten) zijn de inspanningen gericht om het gebouw vrij te spelen voor herontwikkeling. Er wordt in 2026 een start gemaakt met de herontwikkeling.

Uitbreiding Eemdijk-Oost

In 2024 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan vastgesteld. Er is echter beroep ingesteld bij de Raad van State. Na onherroepelijkheid van het bestemmingsplan zal de initiatiefnemer kunnen starten met de realisatie van het bouwplan.

Taakveld Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken?

- Voldoende woonmogelijkheden voor eigen inwoners, zowel in de huur- als de koopsector (specifiek voor starters en ouderen, maar ook voor bijzondere doelgroepen als mensen met een zorgbehoefte en met beperkingen).
- Een rechtvaardige en evenwichtige woonruimteverdeling, dat wil zeggen meer kansen voor groepen die aangewezen zijn op betaalbare huisvesting, zowel in de huursector (woningzoekenden die niet kunnen kopen, urgenten en bijzondere doelgroepen) als in de koopsector (starters en oudere doorstromers/senioren).
- Bouwen volgens het nieuwe omgevingsprogramma wonen 2025-2029 vooral voor eigen inwoners, maar ook deels voor de regionale behoefte. Daarbij rekening houden met een de regionale woondeal 2022-2030 en een strakkere regie vanuit het Rijk en de provincie, waarbij vooral gemonitord wordt op minimaal 30% sociale huur en 67% betaalbare nieuwbouw (sociale huur, middenhuur en betaalbare koop). Het programma een thuis voor iedereen en de nieuwe

Wet regie op de Volkshuisvesting, die per 1 januari 2026 naar verwachting van kracht wordt zijn daarin leidend.

- Naast Rengerswetering meer inbreidingslocaties voor een betere spreiding. Dit geldt vooral voor de sociale woningbouw, waarbij we kansen met eigen grondposities goed benutten.
- Voor ouderen moeten vooral geschikte locaties gevonden worden nabij voorzieningen. Het vinden van voldoende geschikte locaties voor nieuwbouwwoningen voor de verschillende doelgroepen wordt nog een hele uitdaging voor de gemeente, corporaties en overige initiatiefnemers.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoeren van het nieuwe omgevingsprogramma wonen 2025-2029, inclusief de paragraaf woonzorgvisie met uitvoeringsagenda.
- Opstarten nieuwe meerjaren prestatieafspraken 2026-2030 tussen de gemeente Bunschoten, de corporatie G&O en huurdersbelangenorganisatie HGO en wellicht ook enige (woon)zorginstanties.
- Bewaken van het meldpunt voor huurders betreffende goed verhuurderschap: Wet goed verhuurderschap, Wet betaalbare huur, Wet vaste huurcontracten, aanpassing Huisvestingswet.
- Oppakken van initiatieven van (lokale) inwoners, ontwikkelaars en beleggers om te komen tot nieuwbouw en transformatie van niet-woningen tot woningen. Meer dan voorheen zal daarbij het accent op de betaalbaarheid van koopwoningen moeten liggen.
- Een verdiepingsslag maken met de provinciale Planmonitor woningen - meer kwaliteitscriteria (o.a. duurzaamheid, betaalbaarheid) naast de kwantiteitscriteria (aantallen woningen). Ook een dashboard opzetten vanuit de Provincie Utrecht om programmering en realisatie van sociale huur, middenhuur en betaalbare koop beter te kunnen monitoren (meerjaren samenhang tussen gerealiseerd en geprogrammeerd).
- Met enige regelmaat om tafel met projectleider woondeal regio Amersfoort en coördinator versnelling nieuwbouw wonen van de provincie Utrecht knelpunten en kansen voor meer betaalbare programmering sociale huur, middenhuur en betaalbare koop te bespreken.

Indicatoren Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2025	Nederland 2025
Gemiddelde <u>WOZ</u>-waarde woningen	1.000 euro	<u>CBS</u> - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	464	389
Nieuwbouwwoningen	Aantal per 1.000 woningen	ABF-systeem Woningvoor- raad	3,6 (2024)	8,4 (2024)
Demografische druk	%	<u>CBS</u> - Statistiek Bevolking	73,3	70,7
Woonlasten éénpersoonshuishouden	Euro	<u>COELO</u>	916	957
Woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	<u>COELO</u>	949	1.050

Wat mag het kosten?

Programma Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2024	Raming 2025	Raming 2026	Meerjarenraming		
				2027	2028	2029
Lasten programmaonderdeel						
Ruimte en leefomgeving	421	468	452	452	452	452
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	8.142	8.428	11.575	5.900	2.708	1.304
Wonen en bouwen	1.188	1.294	1.214	1.204	1.201	1.196
Totaal lasten	9.752	10.189	13.240	7.556	4.361	2.952
Baten programmaonderdeel						
Ruimte en leefomgeving	1.162	25	38	38	38	38
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	8.705	8.428	11.722	6.048	2.855	1.452
Wonen en bouwen	2.073	786	681	681	681	681
Totaal baten	11.940	9.238	12.442	6.767	3.575	2.171
Saldo programmaonderdeel						
Ruimte en leefomgeving	-741	443	414	414	414	414
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-562	0	-147	-147	-147	-147
Wonen en bouwen	-885	508	533	523	520	515
Totaal saldo	-2.188	952	799	789	786	781

Investeringsen

(Bedragen x €1,-)

Woonzorgvisie 2030-2035

Totaal

	2026	2027	2028	2029
	-	-	50.000	-
Totaal	-	-	50.000	-

Toelichting

De raming op het taakveld Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen) is gebaseerd op de actualisering van meerjarenprognose grondexploitatie. Het verschil tussen de lasten en baten in meerjarenperspectief heeft betrekking op een storting in de reserve bovenplanse voorzieningen.

Bij de baten op het taakveld Wonen en bouwen voor het jaar 2024 een erg hoge verantwoording naar voren. Dit is mede het effect van een wijziging van verantwoording van de binnengekomen aanvragen. Van de aanvragen die aan het einde van een jaar zijn binnengekomen moet de opbrengst ook in dat jaar worden verantwoord. De raming voor 2026 en verder is gebaseerd op de verwachte inkomsten leges op basis van de nieuwe omgevingswet.

3. PARAGRAFEN

3.1 Lokale heffingen

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf lokale heffingen is opgenomen in artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf betreffende de lokale heffingen bevat tenminste de geraamde inkomsten, het beleid ten aanzien van de lokale heffingen, een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, een aanduiding van de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Begroting versus jaarrekening

De belastingparagraaf in deze begroting is zo vormgegeven dat de uitwerking van de belastingparagraaf in de jaarrekening straks zoveel mogelijk overeenkomt. Dit is bevorderlijk voor de controlerende taak van de raad en verschaft een zo goed mogelijk inzicht. De verplichte onderdelen in deze paragraaf zijn uitgebreid met een “kostendekkingsoverzicht voor de verschillende leges en rechten”. Dit verschaft extra inzicht aan de raad hoe op begrotingsbasis omgegaan wordt met het kostendekkingsuitgangspunt en hoe dit zich straks vertaalt in de jaarrekening. Bij het overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen is slechts het algemene kader geschetst van de verschillende heffingen die geheven worden in deze gemeente. In de belastingparagraaf voor de jaarrekening worden deze heffingen ook nader voorzien van kengetallen, resultaten en een nadere analyse van de behaalde opbrengsten in relatie tot de begrote bedragen.

Egalisatievoorzieningen

De egalisatievoorzieningen vormen een essentieel onderdeel van de kostendekking van de verschillende rechten. Egalisatievoorzieningen hebben als voornaamste doel om grote tariefschommelingen te voorkomen. Ook kan een voorziening worden opgebouwd om toekomstige vervangingsinvesteringen uit te bekostigen. Over de gewenste bandbreedte van deze voorzieningen zijn nadere uitgangspunten geformuleerd. Aan de hand van deze uitgangspunten kan aan de hand van de stand van de egalisatievoorziening worden bepaald hoe omgegaan moet worden met eventuele (extra) tariefmaatregelen om in een bepaalde termijn weer binnen de afgesproken bandbreedte te opereren. Dit kan zowel een verlaging als een verhoging van tarieven betreffen.

Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus / Tricijn (GBLT)

Het GBLT te Zwolle voert de verschillende heffingen, inningen en de Wet Waardering Onroerende Zaken voor de gemeente Bunschoten uit. Een gemeentelijke regiefunctionaris bewaakt de financiële afspraken en prestatieafspraken in overleg met de belastingsamenwerking en zorgt ook voor de relevante informatie-uitwisseling. De gecombineerde aanslag gemeentelijke belastingen wordt bij deze samenwerking gebundeld met verschillende waterschapheffingen, waardoor er een optimaal heffings- en inningsproces ontstaat. Burgers en bedrijven worden door GBLT hierover geïnformeerd. Enige (veelal incidentele) heffingen voert de gemeente zelf nog uit. Het betreffen de roerende ruimtebelasting, leges, begrafenisrechten en incidentele marktgelden.

Belastingen en rechten	Primitieve begroting 2026	
<u>Belastingen:</u>		
Onroerendezaakbelastingen (GBLT)	€	6.239.000
Roerende-ruimtebelastingen (gemeente)	€	6.000
Forensenbelasting (GBLT)	€	8.000
Precariobelasting, algemeen (GBLT)	€	81.000
<u>Bestemmingsheffingen:</u>		
Rioolheffing (GBLT)	€	2.020.000
Afvalstoffenheffing (GBLT)	€	3.077.500
BIZ bijdrage Haarbrug Noord (GBLT)	€	21.000
Afdracht BIZ bijdrage Haarburch Noord (gemeente)	€	-20.000
<u>Rechten:</u>		
Begrafnisrechten (gemeente)	€	473.000
Marktgelden (GBLT heffingen jaarplaatsen, gemeente incidenteel)	€	62.000
Overige inkomsten markt - water/stroomverbruik (gemeente)	€	16.000
Afdracht promotiegelden markt (gemeente)	€	-8.500
Havengelden (GBLT heffingen jaarligplaatsen)	€	128.500
Leges algemene dienstverlening/burgerzaken (gemeente)	€	415.000
Afdracht Rijksleges (gemeente)	€	-166.000
Leges omgevingsvergunning/bouwen (gemeente)	€	655.000
Totaalopbrengst belastingen en rechten	€	13.004.500

Na afronding van het dienstjaar wordt, in de belastingparagraaf behorende bij de jaarrekening 2026, een nadere analyse gegeven van de behaalde opbrengsten in relatie tot de begrote opbrengsten.

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen

De gemeentelijke inkomsten bestaan slechts voor een beperkt deel uit eigen belastinginkomsten (belastingen en rechten). Het overgrote deel van de gemeentelijke inkomsten wordt gevormd door de algemene uitkering uit het Gemeentefonds en door specifieke uitkeringen van de Rijksoverheid. De overige inkomsten van gemeenten zijn afkomstig uit onder andere bouwgrondexploitatie, beleggingen, huren, pacht, nutsbedrijven, handel en industrie.

Waarom zijn de eigen belastinginkomsten dan toch zo belangrijk?

- Door op lokaal niveau (de gemeenteraad) de afweging te maken welke voorzieningen tot stand worden gebracht en welke belastingheffing daarvoor nodig is, wordt een optimale democratische afweging gemaakt;
- Daarnaast kunnen eigen (belasting)inkomsten noodzakelijk zijn om de onvolkomenheden in de verdeling van de gelden uit het Gemeentefonds te kunnen opvangen;

In toenemende mate worden ook de taken van de Rijksoverheid overgedragen aan gemeenten. Bij de overdracht van de bijbehorende financiële middelen gaat het Rijk er in veel gevallen vanuit dat gemeenten de overgedragen taken efficiënter uit kunnen voeren dan het Rijk, zodat men op voorhand een zogenaamde efficiencykorting toepast op de bij de taak behorende geldstroom. Ook de kosten voor het opzetten van nieuwe taken wordt veelal niet, of slechts gedeeltelijk, door het Rijk gedragen. Een eigen lokaal belastinggebied is voor de lokale politiek dan een pré.

In de Gemeentewet is bepaald welke belastingen een gemeente mag heffen. Het is de gemeenteraad die besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een belasting door het vaststellen van een belastingverordening.

Bij de eigen belastinginkomsten van de gemeente wordt onderscheid gemaakt tussen een tweetal vormen:

- belastingen die dienen om kosten te verhalen op diegenen die deze kosten veroorzaken (leges en rechten);
- belastingen die dienen om inkomsten te genereren die vrij besteedbaar zijn en waarbij geen relatie wordt gelegd met gemaakte of te maken kosten (verschillende belastingen, waaronder de onroerendezaakbelastingen).

Beleid en verordeningen

De redactionele en technische wijzigingen van de belasting- en rechtenverordeningen 2026 worden in een afzonderlijk raadsvoorstel aangeboden. De relevante verordeningen zijn (voor zover relevant) vooraf tekstueel afgestemd met het [GBLT](#).

Hierin worden ook de in deze paragraaf vermelde tariefbepalingen verwerkt. In het kort worden nu al enige (toekomstige) beleidsmatige wijzigingen in deze paragraaf van de programmabegroting toegelicht.

Tarievenbeleid

Bij het opstellen van de ramingen van de inkomsten uit belastingen, bestemmingsheffingen en rechten voor de gemeentelijke begroting 2026 wordt in de basis uitgegaan van een gemiddelde tariefswijziging. Daarbij is als algemeen uitgangspunt een verwacht inflatiepercentage voor 2026 gehanteerd van 2,90%. Specifiek voor de onroerendezaakbelastingen geldt een extra verhoging van 5,00%.

Onroerendezaakbelastingen

De gemiddelde waardeinstijging/-daling van woningen en van niet-woningen voortkomend uit de jaarlijkse herwaarderingen [Wet WOZ](#) worden gecompenseerd door bijstelling van de tarieven onroerendezaakbelastingen. Een herwaardering levert de gemeente in beginsel dan ook geen extra geld op. Naast dit herwaarderingseffect kan de gemeente overigens wel tariefmaatregelen nemen die daarvan los staan. Over het algemeen vindt inflatiecorrectie plaats over de tarieven.

Coalitieakkoord

In het coalitieakkoord "*Bouwen aan de toekomst*" 2022-2026 wordt nagestreefd om de gemeentelijke woonlasten zo laag mogelijk te houden en tot de goedkopere gemeenten van Nederland te blijven behoren. Dit binnen de kaders van een gezond financieel beleid dat past bij het voorzieningenniveau. Landelijke besluiten waarop de gemeente zelf geen invloed heeft, denk hierbij aan een herijking van het Gemeentefonds, kunnen ons echter dwingen tot een aanpassing van deze uitgangspunten. De gemeentelijke tarieven voor leges en rechten blijven kostendekkend. De hondenbelasting blijft afgeschaft.

Belastingen

- Onroerendezaakbelastingen:
 - Verhoging van het tarief eigenarenbelasting woningen met 2,90% + 5%
 - Verhoging van de tarieven eigenaren- en gebruikersbelasting niet-woningen met 2,90% + 5%
- Roerende-ruimtebelastingen: verhoging van de tarieven met 2,90%
- Forensenbelasting: verhoging van de tarieven met 2,90%
- Precariobelasting: verhoging van de tarieven met 2,90%

Bestemmingsheffing

- Brede rioolheffing: verhoging van de tarieven met 2,90%
- Afvalstoffenheffing: verhoging van de tarieven met 2,90%
- [BIZ](#) Haarbrug Noord: de tarieven zijn vastgesteld voor een periode van vijf jaar (2022 - 2026) en kunnen tussentijds niet worden aangepast.

Overige rechten

- Begravenisrechten: verhoging van de tarieven met 2,90%
- Marktgelden: verhoging van de tarieven met 2,90%
- Havengelden vaste ligplaatshouders: verhoging van de tarieven met 2,90%
- Veerpontgelden de Eem: verhoging in overleg, wordt verwerkt in de verordening

- Leges, verdeeld over drie hoofdstukken met samenhangende dienstverlening:
 - 1: Algemene dienstverlening: verhoging van de tarieven met 2,90%
 - 2: Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet: 2,90%
 - 3: Dienstverlening vallend onder de Dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2: verhoging van de tarieven met 2,90%

WAARDERINGSKAMER

Dit instituut controleert of gemeenten of belastingssamenwerkingsverbanden zoals de GBLT, de Wet waardering onroerende zaken goed uitvoeren. Verder houden zij toezicht op de uitvoering van de Basisregistratie waardering onroerende zaken. In 2022 heeft GBLT de score 'goed' ontvangen van de Waarderingskamer, dit niveau is sindsdien gehandhaafd. Meer informatie is beschikbaar op de site van de Waarderingskamer.

Overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Wet Waardering Onroerende Zaken

De Wet WOZ verplicht gemeenten om jaarlijks een nieuwe taxatie vast te stellen voor alle panden. Met een jaarlijkse herwaardering (taxatie) zijn de waardesprongen minder groot en benaderen meer de actuele waarde, mede omdat de waarde peildatum dicht bij het belastingjaar ligt. In 2026 ontvangt iedere hoofdbewoner van een object een WOZ-waardering wanneer hij/zij op 1 januari 2026 eigenaar is van een woning (of woning in aanbouw of grondkavel) en/of eigenaar of gebruiker is van een niet-woning (bedrijf, ander soort object, in aanbouw of grondkavel). De WOZ-waarde wordt gebruikt om de hoogte van verschillende belastingen te berekenen, zoals de onroerendezaakbelastingen (gemeenten), het eigen-woningforfait inkomstenbelasting, de vennootschapsbelasting, de schenkbelasting en erfbelasting (Rijksbelastingdienst) en de waterschapsheffing 'omslag gebouwd' (waterschappen). De WOZ-waarde wordt ook gebruikt voor afschrijvingen van bedrijfsgebouwen en wordt ook gebruikt voor het vaststellen van de huurprijs van een huurwoning. Met de inwerkingtreding van de Wet betaalbare huur per 1 juli 2024 is dat laatste belang verder uitgebreid van sociale huurwoningen naar middenhuurwoningen.

Waardering met methodiek netto gebruiksoppervlakte

De WOZ waardering vindt plaats op basis van bruto inhoud naar het waarderen op basis van netto gebruiksoppervlakte. Deze methodiek sluit goed aan op de taxatie- en makelaars-branche, waar het begrip netto gebruiksoppervlakte veel wordt gebruikt. Ook sluiten de basisregistratie WOZ en BAG (adressen en gebouwen) hierdoor goed op elkaar aan. Het gaat hierbij overigens om de waardering van woningen. De niet-woningen (verhuurbaar vloeroppervlakte en bruto oppervlakte) vallen hierbuiten.

Belastingen

- **Onroerendezaakbelastingen:** Dit is veruit de belangrijkste belasting qua inkomsten voor de gemeente. De onroerendezaakbelastingen zijn objectieve en zakelijke belastingen, waarbij de vastgestelde WOZ-waardering van de onroerende zaak het uitgangspunt is. Er zijn drie onroerendezaakbelastingen:
 - een belasting geheven van eigenaren van woningen;
 - een belasting geheven van eigenaren van niet-woningen;
 - een belasting geheven van gebruikers van niet-woningen.
- **Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimte:** Deze heffing is ingevoerd met name vanwege het plaatsen van woonarken aan de Zuiderseekade. Aansluiting is gezocht bij de methodiek van de OZB qua mogelijke heffingen. Tot op heden heeft dit alleen tot belastbare feiten geleid voor roerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen.
- **Forensenbelasting:** deze belasting kan worden geheven van natuurlijke personen die niet in de gemeente wonen, maar die wel meer dan 90 dagen per jaar verblijf houden of die daar meer dan 90 dagen per jaar voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden. Vooral recreatiewoningen worden in deze heffing betrokken.
- **Precariobelasting:** deze belasting kan worden geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Met voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond wordt bedoeld grond in eigendom van de gemeente die strekt tot algemeen nut en waar eenieder belang bij kan hebben zoals parken, openbare wegen, pleinen etc. Bij de heffing van precariobelasting kan gedacht worden aan terrassen, standplaatsen, uitstallingen, circussen, reclameborden etc.

Bestemmingsheffingen

- **Rioolheffing:** met deze heffing wordt een directe belasting geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:
 - de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, alsmede de zuivering van huishoudelijk afvalwater;
 - de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, alsmede het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

De belasting wordt geheven van de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd en van gebruikers van percelen waarvoor hemelwater en/of grondwater wordt afgevoerd. Gelden alleen die laatste twee rubrieken, dan is het belang hiervoor beperkter en geldt daarom een goedkoper tarief.

- **Afvalstoffenheffing:** Op basis van de Wet Milieubeheer hebben gemeenten de wettelijke taak om zorg te dragen voor de verwijdering van afvalstoffen die afkomstig zijn van particuliere huishoudens. Hiervoor wordt afvalstoffenheffing in rekening gebracht als lokale belasting aan alle huisaansluitingen binnen de gemeente.
- **BIZ bijdrage:** de gemeenteraad kan onder de naam **BIZ**-bijdrage een heffing instellen op binnen een bepaald gebied in de gemeente (BI-zone) gelegen onroerende zaken, die niet in hoofdzaak tot woning dienen. De **BIZ**-bijdrage is een belasting die de kosten moet bestrijden, die verbonden zijn aan activiteiten die zijn gericht op het bevorderen van leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit of economisch belang in (relatie tot) de openbare ruimte van de BI-zone. De **BIZ**-bijdrage wordt geheven van een selectie van de gebruikers en/of eigenaren van de niet-woningen gelegen in de BI-zone (bijdrageplichtigen). De selectie komt tot stand op grond van een in de heffingsverordening te bepalen objectieve definitie. Als peilmoment geldt de situatie bij het begin van het kalenderjaar. In de verordening kan worden bepaald dat bij onroerende zaken die niet in gebruik zijn, de **BIZ**-bijdrage voor de ontbrekende gebruiker wordt geheven van de eigenaar.

Rechten

- **Begraafenisrechten:** deze rechten worden geheven voor het begraven van een overledene op de gemeentelijke begraafplaatsen Memento Mori of De Akker. De aanvrager van deze dienst is belastingplichtig. Overigens vervullen begrafenisondernemers vaak een ondersteunende rol in zowel de begeleiding van de begrafenis als de financiële afwikkeling ervan.
- **Marktgelden:** deze rechten worden geheven ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten, bestaande uit het ter beschikking stellen van een standplaats voor het uitoefenen van de markthandel en daarmee verband houdende handelingen en/of gebruik van verstrekte hulpmiddelen. Het marktgeld wordt geheven van degene, die op de markt een standplaats inneemt.
- **Havengelden:** dit recht wordt geheven voor het met een vaartuig ligplaats nemen of het voor anker gaan in de gemeentelijke haven. Belastingplichtig is de schipper, de reder, de eigenaar van het vaartuig, degene aan wie het vaartuig in gebruik is gegeven of degene die als vertegenwoordiger van één van dezen optreedt.
- **Leges:** deze worden geheven voor gemeentelijke dienstverlening in de vorm van met name administratieve diensten, zoals het behandelen van aanvragen voor vergunningen en ontheffingen, het geven van inlichtingen, het verstrekken van afschriften, het afgeven van verklaringen, paspoorten, rijbewijzen etc. Belastingplichtig is de aanvrager van de dienst dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend.

Aanduiding van de lokale lastendruk

Lokale lastendruk

Met de hiervoor genoemde tariefmaatregelen 2026 voor de onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing wordt een toename van de gemiddelde lastendruk voorzien van 5,14%. Dit geldt voor de gemiddelde burger van Bunschoten met een eigen woning en een meerpersoonshuishouden. Voor huurders geldt een gemiddelde stijging van 2,88%, omdat ze geen onroerendezaakbelastingen betalen, maar wel de andere twee heffingen.

Nadrukkelijk wordt gesproken over gemiddelde lastendruk, omdat de effecten in incidentele gevallen afhankelijk zijn van de woningwaarde, de gezinssituatie en of men beschikt over een eigen woning of niet. Aan het eind van deze paragraaf is een overzicht toegevoegd van de ontwikkeling van de lokale lastendruk vanaf 2022 tot en met 2026 (periode van vijf jaar). Hierin is de lokale lastendruk voor genoemde heffingen nader uitgewerkt.

Beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente is vastgelegd in de kwijtscheldingsregeling van de gemeente Bunschoten. Hierin is opgenomen dat kwijtschelding voor de volgende gemeentelijke belastingen en rechten mogelijk is:

- onroerendezaakbelastingen: eigenarenbelasting voor woningen
- belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten: eigenarenbelasting voor woningen
- afvalstoffenheffing: het vastrecht eenpersoons- of meerpersoonshuishouden
- rioolheffing: gebruikersbelasting voor woningen

Algemeen

Bij het verlenen van kwijtschelding wordt voor de kosten van bestaan uitgegaan van 100% van de genormeerde bijstandsuitkeringen. Alleen in geval van pensioengerechtigden wordt hiervan sinds het jaar 2013 vanaf geweken door als norm te nemen 100% AOW met een deel van de tegemoetkoming koopkracht oudere belastingplichtigen. Aanleiding voor deze afwijking is de Wet geleidelijke afbouw van de dubbele heffingskorting, waardoor pensioengerechtigden in een nadeliger positie zouden komen te verkeren voor hun lokale kwijtscheldingsmogelijkheden. De raad heeft op deze tekortkoming in de wetgeving geanticipeerd door haar lokale kwijtscheldingsregeling hiervoor aan te passen. Verder heeft de raad kwijtschelding van privé belastingsschulden van ondernemers mogelijk gemaakt. Het betreft voornamelijk de categorie ZZP-ers.

GBLT voert vanaf 2016 deze kwijtscheldingstaak voor de gemeente Bunschoten uit met de door de raad van de gemeente Bunschoten geformuleerde beleidsuitgangspunten.

Kostendekkingsoverzicht voor de verschillende leges en rechten

Totaaloverzicht kostendekking leges en rechten 2025 en 2026 (excl. mutatie egalisatievoorziening)

Heffingen	Begroting 2025	Begroting 2026
Afvalstoffenheffing	100%	99%
Rioolheffing	100%	98%
Begraafrechten	100%	88%
Marktgelden	100%	87%
Leges algemene dienstverlening (titel 1 Legesverordening)	76%	68%
Leges omgevingsvergunning (titel 2 Legesverordening)	92%	89%
Leges vallend onder Dienstenrichtlijn (titel 3 Legesverordening)	100%	100%

Afvalstoffenheffing

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2026 te verhogen met 2,90% inflatie.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2025		Begroting 2026	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Kosten afval	2.910.044		3.125.352	
Mutatie egalisatievoorziening	26.823			46.407
Aandeel straatvegen/papierbakken	45.000		45.000	
Afvalstoffenheffing		2.895.000		3.037.500
Btw component	224.000		224.000	
Opbrengst oud papier/ kunststof/glas/swerfafval/oud ijzer		221.667		221.245
Verrekening groen/veegafval		40.000		40.000
Dividend ROVA		49.200		49.200
Totaal	3.205.867	3.205.867	3.394.352	3.394.352

Toelichting

In de raming van de lasten voor 2026 komt naar voren dat deze stijging hoger is dan de aanpassing van de tarieven voor de afvalstoffenheffing. Daardoor moet een onttrekking worden gedaan aan de egalisatievoorziening met een bedrag van € 46.407,-. De stand van de voorziening bedraagt hierna ruim € 308.000,-.

Rioolheffing

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2026 te verhogen met 2,90% inflatie.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2025		Begroting 2026	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Kosten riolering	1.820.868		1.869.006	
Aandeel baggeren grachten etc.	80.000		80.000	
Btw-component	121.380		122.031	
Mutatie reserve riolering, afschrijving basisvoorziening		84.248		51.037
Rioolheffing		1.938.000		2.020.000
Totaal	2.022.248	2.022.248	2.071.037	2.071.037

Toelichting

Ten opzichte van de raming van 2025 is het resultaat op het taakveld riolering verbeterd in 2026. De onttrekking aan de voorziening kan worden verlaagd met afgerond € 33.000,-. De stand van de egalisatievoorziening bedraagt na deze onttrekking ruim € 368.000,-.

Begraafrechten

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2026 te verhogen met 2,90% inflatie.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2025		Begroting 2026	
	Lasten	Lasten	Lasten	Baten
Kosten begraven	496.610		537.061	
Mutatie egalisatievoorziening		23.394		63.845
Begraafrechten		473.216		473.216
Totaal	496.610	496.610	537.061	537.061

Toelichting

De kostendekkendheid van de begraafrechten wordt in 2026 lager door hoger geraamde lasten en gelijkblijvende inkomsten. De onttrekking aan de egalisatievoorziening kan worden opgevangen binnen de bestaande egalisatievoorziening. Die bedraagt ultimo 2026 afgerond € 239.000,-.

Marktgelden

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2026 te verhogen met 2,90% inflatie.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2025		Begroting 2026	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Kosten markt	87.744		89.569	
Mutatie egalisatievoorziening		3.744		11.569
Marktgelden		68.000		62.000
Opbrengst water/stroomverbruik		16.000		16.000
Totaal	87.744	87.744	89.569	89.569

Toelichting:

De kostendekkendheid van de marktgelden staat onder druk. De egalisatievoorziening marktgelden moet worden aangevuld vanuit de algemene reserve. We zien dat er structureel een tekort is in de dekking van afgerond € 12.000,-. Dat vraagt om een verdere analyse van de toerekening van de lasten en aan de andere kant hoe de opbrengst van de marktgelden kan worden verbeterd.

Leges

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2026 met 2,90% te verhogen.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2025		Begroting 2026	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Algemene dienstverlening	473.000	357.000	606.000	410.000
Omgevingsvergunningen	715.000	655.000	735.000	655.000
Dienstenrichtlijn	5.000	5.000	5.000	5.000

Hoofdstuk 1. Algemene dienstverlening (onder andere leges burgerzaken/afdracht Rijksleges/overige leges)

Toelichting: de opbrengst van de leges is bijgesteld op basis van de ontwikkelingen bij de jaarrekening 2024 en inflatie en het effect van de extra lasten/baten door de zogenaamde piek in de afgifte van reisdocumenten.

Hoofdstuk 2. Dienstverlening en besluiten in het kader van de omgevingswet

Toelichting: De raming van de legesopbrengst 2026 is gebaseerd op de tarieven voor nieuwe Omgevingswet en de WKB, maar voorlopig gelijk gehouden aan de oorspronkelijk geraamde opbrengst 2025 gecorrigeerd met inflatie van 6,40%. Het is nu nog te vroeg om de raming goed te kunnen baseren op de invoering van de nieuwe omgevingswet, dit zal na het volledige jaar 2025 in medio 2026 getoetst gaan worden. De verwachte kostendekkendheid bedraagt 92% voor begrotingsjaar 2026 en is in vergelijking met voorgaande begrotingsjaren ongeveer met 20% gestegen.

Hoofdstuk 3. Dienstverlening vallend onder de Dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2(voornamelijk APV aangelegenheden)

Toelichting: Beperkt effect en niet verder toe te lichten.

Overzicht lokale lastendruk

(over de periode 2022 tot en met 2026)

Tariefscenario 2026:

- Tariefstijging OZB eigenarenbelasting woningen = +7,90% (2,90% inflatie + 5,00% extra)
- Tariefstijging afvalstoffenheffing = + 2,90% (2,90% inflatie)
Afvalstoffenheffing per huishouden = € 363,- voor meerpersoonshuishoudens en € 329,- voor eenpersoonshuishoudens.
- Tariefstijging rioolheffing = +2,90% (2,90% inflatie)
Rioolheffing – vastrecht voor woningen = € 190,-

Eigen woning

Aanslag gemeentelijke belastingen bij gemiddelde woningwaarde en meerpersoonshuishouden					
	2022	2023	2024	2025	2026
Onroerendezaakbelastingen, eigenarenbelasting	292,00	314,00	334,00	368,00	399,00
Afvalstoffenheffing per perceel/huishouden	289,00	312,00	332,00	353,00	363,00
Rioolheffing standaardtarief	158,50	171,00	182,00	185,00	190,00
Totaal (€)	739,50	797,00	848,00	906,00	952,00
Percentage cumulatief	100	107,78	114,67	122,45	128,74
Stijgingspercentage t.o.v. vorig jaar		7,78	6,40	6,84	5,14
Stijging concreet bedrag t.o.v. vorig jaar (€)		57,50	51,00	58,00	46,50
Inflatiepercentage	1,40	7,90	6,40	6,40	2,90

Huurwoning

Aanslag gemeentelijke belastingen bij gemiddelde woningwaarde en meerpersoonshuishouden					
	2022	2023	2024	2025	2026
Afvalstoffenheffing per perceel/huishouden	289,00	312,00	332,00	353,00	363,00
Rioolheffing standaardtarief	158,50	171,00	182,00	185,00	190,00
Totaal (€)	447,50	483,00	514,00	538,00	553,00
Percentage cumulatief	100	107,73	114,86	120,11	123,58
Stijgingspercentage t.o.v. vorig jaar		7,93	6,42	4,67	2,88
Stijging concreet bedrag t.o.v. vorig jaar (€)		35,50	31,00	24,00	15,50
Inflatiepercentages	1,40	7,90	6,40	6,40	2,90

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is opgenomen in artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- *De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.*
- *Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.*

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat tenminste een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid daarover. Ook, sinds de begroting 2016, zijn enkele kengetallen verplicht in deze paragraaf, met een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Het weerstandsvermogen is te omschrijven als 'de mate waarin de gemeente Bunschoten in staat is middelen vrij te maken om financiële risico's op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van het bestaande beleid van de gemeentelijke dienstverlening'. Deze formulering is zo gekozen, omdat het niet wenselijk is, vooral na de doorgevoerde bezuinigingen, dat er opnieuw moet worden bezuinigd en/of omgebogen indien zich onverwachts substantiële tegenvallers voordoen.

Notitie weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is een indicator voor de robuustheid van de financiële positie van de gemeente. Om te kunnen vaststellen of het weerstandsvermogen voldoende is, moeten de belangrijkste risico's worden geïnventariseerd en gerelateerd aan de middelen en mogelijkheden die de gemeente heeft om de financiële gevolgen van dergelijke niet begrote zaken te kunnen opvangen. Ook voor de grondexploitatie is het van belang de risico's te onderkennen.

Een overzicht reserves staat aan het eind van deze paragraaf opgenomen. Uit dit overzicht blijkt dat de reserve algemene dienst ultimo 2026 € 25,2 miljoen bedraagt.

Overzicht weerstandsvermogen

Op de volgende pagina staat een overzicht van de weerstandscapaciteit. Een toelichting op deze tabel is hieronder te lezen.

Het begrip onbenutte belastingcapaciteit is afgeleid van de normen die worden gehanteerd voor een artikel 12 gemeente. De onbenutte belastingcapaciteit voor Bunschoten wordt berekend op € 3,0 miljoen per 1 januari 2026.

Het artikel 12 beleid voor de onderdelen riolering en afval blijft onveranderd 100% kostendekkend. In de begroting is dat ook het uitgangspunt, waarbij wordt opgemerkt dat hierbij ook de mutaties in de egaliseringsreserves zijn meegenomen. Voor wat betreft de totale jaarlijkse exploitatie is er een weerstandscapaciteit van gemiddeld € 3,1 miljoen (afgerond).

Het weerstandsvermogen van de algemene dienst is € 25.243.000,-. Dit is de reserve algemene dienst. De ratio van het weerstandsvermogen wordt bepaald door de reserve algemene dienst à € 25.243.000,- te delen door de geïnventariseerde financiële risico's à € 8.000.000,-. Dit betekent een ratio van het weerstandsvermogen van 3,2. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de gemeente Bunschoten de mogelijke financiële risico's goed kan dekken.

De risico's binnen de grondexploitatie zijn in 2025 geactualiseerd bij het MPG. Uitgangspunt van de gewenste stand van de reserve is € 1 miljoen plus de geïnventariseerde risico's (afgerond € 2,8 miljoen).

Hiermee is de gewenste stand € 3,8 miljoen. De stand van de reserve grondexploitatie bedraagt per 31 december 2026 € 3,9 miljoen. Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat de risico's binnen de grondexploitatie gedekt kunnen worden door de reserve.

Ontwikkeling weerstandsvermogen/capaciteit

(Bedragen x € 1.000,-)	2026	2027	2028	2029
Jaarlijkse exploitatie				
Onbenutte belastingcapaciteit	3.000	3.000	3.000	3.000
Stelpost onvoorziene uitgaven	50	50	50	50
Totaal jaarlijkse exploitatie	3.050	3.050	3.050	3.050
Vermogenssfeer (31/12 vh jaar)				
Reserve algemene dienst	25.243	25.994	26.485	27.019
Reserve grondexploitatie	3.850	3.790	3.790	3.790
Totaal vermogenssfeer	29.093	29.784	30.275	30.809
Totaal voor opvang risico's	32.143	32.834	33.325	33.859

Risico's

Financiële risico's

Bij de financiële risico's kan er onderscheid worden gemaakt tussen de risico's die voortvloeien uit het eigen beleid, uit het beleid van andere overheden, samenwerking met andere gemeenten c.q. instanties, uit voor gemeenten autonome ontwikkelingen (bijvoorbeeld economische en maatschappelijke ontwikkelingen) en ten slotte nog uit het doen en/of nalaten van anderen.

Dubieuze debiteuren

Voor de dubieuze debiteuren wordt bij de jaarrekening een voorziening dubieuze debiteuren gevormd, die vervolgens wordt aangewend voor het verlagen van het debiteurensaldo. Van jaar tot jaar wordt deze ontwikkeling gevolgd bij de jaarrekening. In de jaarrekening 2024 is voor dit onderdeel een voorziening getroffen van € 467.000,-. Het grootste deel van deze post betreft debiteuren sociale zaken (€ 362.000,-).

Verzekeringen

Daar waar mogelijk voorzienbare risico's ontstaan heeft de gemeente deze zoveel mogelijk afgedekt door het afsluiten van verzekeringen. Er is wel een toenemende claimbewustheid van de burger.

Grotere aansprakelijkheid vindt zijn weerslag in de kosten van de verzekeringen tegen deze risico's en verder door een verhoging van het eigen risico bij zaak- en vermogensschades. Deze schades worden doorgestuurd naar de verzekering, die de verdere afhandeling voor haar rekening neemt.

Bij schades onder het eigen risico worden de kosten in rekening gebracht bij de gemeente. Het gaat veelal om relatief kleine bedragen.

Verhaal van schade

Wanneer er door derden schade veroorzaakt wordt aan gemeentelijke eigendommen, worden deze verhaald als de veroorzaker bekend is.

Garantieverstrekkingen

Het WEW staat garant voor de risico's van hypotheekleningen. De gemeente en het Rijk zijn achternavolgende overeenkomsten aangegaan waarbij zij beiden voor 50% garant staan voor eventuele liquiditeitsstekorten. Bij tekorten hebben zij de verplichting renteloze leningen te verstrekken aan het WEW.

De Rijksoverheid wordt erop geattendeerd voorzichtig te zijn met het verstrekken van garanties. Vooral door instellingen in de sport- en zorgsector moeten in eerste instantie aankloppen bij het voor die sector betreffende waarborgfonds, waarbij de gemeente als achtervang optreedt.

Voor het verstrekken van achtervangovereenkomsten ten behoeve van leningen voor woningbouwverenigingen geldt een vergelijkbare regeling. De stichting WSW staat garant voor de leningen. Ook hier zijn de gemeente en het Rijk achtervangovereenkomsten aangegaan waarbij zij beide voor 50% borg staan voor rente en aflossing van de leningen. Bij tekorten hebben zij de verplichting renteloze leningen te verstrekken aan de stichting WSW.

Open-einde regelingen

In de begroting is een aantal open-einde regelingen opgenomen. Met regelingen die gekenmerkt worden door een open-einde regeling wordt bedoeld dat het volume van de aanspraken op de betreffende voorzieningen door de gemeente moeilijk beïnvloedbaar en dus moeilijk beheersbaar is. Voorbeelden hiervan zijn het beroep op de Participatiewet (BUIG), schuldsanering, de Wet maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg (veranderopgave MetMaya, hervormingsagenda jeugd) en vervoer van leerlingen naar speciaal onderwijs. Ook de uitvoering van de Wsw kan hierbij worden betrokken.

Risicoanalyse

In 2024 is de risicoanalyse opnieuw uitgevoerd en geactualiseerd. De risico's van de gemeente Bunschoten zijn in de breedste zin van het woord geïnventariseerd, de top vijf van de financiële risico's zijn hierna weergegeven.

Nr.	Risico (Bedragen x € 1,-)	Financieel risico	Kans	Financieel gevolg
1	Datalekken in de organisatie niet of te laat gemeld. Onvoldoende acties ondernomen i.v.m. datalekken of bescherming van persoonsgegevens. Hier kunnen we een boete voor krijgen van de autoriteit persoonsgegevens. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat we niet voldoen aan de NIS2 richtlijn.	€ 50.000.000	5%	€ 2.500.000
2	Sociaal domein (o.a. jeugdzorg, veranderopgave MetMaya, maatregelen hervormingsagenda opneinde regeling en <u>WMO</u>).	€ 2.000.000	50%	€ 1.000.000
3	Recessie/crisis in de breedste zin van het woord (denkend aan stikstof, woningmarkt, rente, migranten enz.)	€ 1.500.000	50%	€ 750.000
4	Aansprakelijkheidsstelling (in de breedste zin van het woord bijvoorbeeld: afgeven vergunningen, gladheidsbestrijding, riolering, bodemvervuiling, aanvaring veerpont, letsel speeltoestellen, <u>awb</u> procedures, faillissement (van aannemer waar wij verantwoordelijk voor zijn), seizoen afhankelijke risico's (storm- en vuurwerkschade) en dergelijke.	€ 1.500.000	40%	€ 600.000
5	De marktprijzen stijgen door krapte in de markt bij onze leveranciers en bij aanbestedingsprocedures.	€ 1.500.000	40%	€ 600.000
	Totaal	€ 56.500.000		€ 5.450.000

Het fiscaal risico is uit de top vijf verdwenen. Dit blijft zeker bestaan, echter het risico op datalekken en het voldoen aan de NIS2 is samengevoegd en achten we groter, waardoor dit risico op één is gezet. De boetes van deze risico's zijn aanzienlijk.

Er is nu voor € 56,5 miljoen aan financieel risico geïnventariseerd in de top vijf. Het financiële gevolg in de top vijf is € 5,45 miljoen. Het totaal van de financiële risico's komt uit op afgerond € 133 miljoen. Het totaal van de financiële gevolgen van alle geïnventariseerde risico's komt uit op afgerond € 8,0 miljoen.

Bij ingeschatte risico's die boven de 75% uitkomen, kan het voorkomen dat deze risico's zich vaker voordoen. Als dit het geval is dan dienen deze risico's op termijn structureel in de begroting opgenomen te worden.

Sociaal domein

Participatiewet

Het regionaal werkvoorzieningsschap Amersfoort voert voor Bunschoten de Wet Sociale Werkvoorziening uit.

Jeugdwet en Wmo

In de verschillende beleidsnota's is in een aparte paragraaf aandacht besteed aan de mogelijke risico's en de te treffen beheersmaatregelen. Met name de ontwikkelingen op basis van de jeugdwet hebben de grootste financiële impact.

Rente

Een moeilijk voorspelbare en door de gemeente niet te beïnvloeden grootheid is de rente. Een aantal elementen bepaalt eigenlijk het positieve of negatieve renterisico:

- Onzekerheid over de korte rente
- Onzekerheid over de rente bij renteaanpassingen
- Onzekerheid over de rente bij aan te trekken geldleningen voor een nieuwe investering

In de paragraaf Financiering is de renterisiconorm uitgewerkt.

Incidentele baten en lasten

Op begrotingsbasis speelt het onderscheid tussen incidentele en structurele baten en lasten nauwelijks een rol, omdat de meeste ramingen structureel doorwerken in de begroting. Ook de bezuinigingen die gefaseerd ingevoerd worden vallen niet onder het begrip incidenteel.

Bij de jaarrekening speelt het wel weer een grote rol, omdat het resultaat daar regelmatig wordt beïnvloed door afrekeningen van voorgaande jaren of incidentele opbrengsten in verband met verkopen.

In onderstaande tabel staat een overzicht met alle incidentele posten voor de jaren 2026 tot en met 2029. Ook geeft de tabel weer wat dit voor invloed heeft op het begrotingssaldo.

Overzicht incidentele baten en lasten begroting 2026-2029

Omschrijving (Bedragen x € 1,-)	Baten	Lasten	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
Programma Economie Economische promotie		20.000	-20.000		-20.000	
Totaal	0	20.000	-20.000	0	-20.000	0

Structureel begrotingssaldo

(Bedragen x € 1,-)	2026	2027	2028	2029
Saldo baten en lasten voor mutatie in de reserve	315.000	805.000	619.000	667.000
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	268.000	781.000	582.000	624.000
Begrotingssaldo na bestemming	47.000	24.000	37.000	43.000
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-20.000	-	-20.000	-
Structureel begrotingssaldo	67.000	24.000	57.000	43.000

Beschikking reserves

Voor de tariefegalisatievoorzieningen geldt dat deze zijn gekoppeld aan de 100% kostendekking.

Geprognosticeerde balans

Het is verplicht om in de begroting een geprognosticeerde balans op te nemen. Deze balans geeft de verwachting voor de aankomende jaren weer.

Omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	Realisatie 31-12- 2024	Begroting 31-12- 2025	Begroting 31-12- 2026	Begroting 31-12- 2027	Begroting 31-12- 2028	Begroting 31-12- 2029
Activa						
Vaste activa	68.534	74.332	82.322	89.530	90.102	89.911
Vorraden	7.837	9.632	8.558	14.922	10.388	6.557
Vlottende activa	11.812	0	0	0	0	0
Liquide middelen	116	0	-2.280	-1.932	-2.610	5.161
Overige vlottende activa	4.805	2.771	2.771	2.771	2.771	2.771
Totaal activa	93.104	86.735	91.372	105.290	100.650	104.400
Passiva						
<i>Eigen vermogen</i>						
Algemene reserves	24.562	24.838	25.290	26.082	26.610	27.187
Begrotingsresultaat			0	0	0	0
Bestemmingsreserves	7.483	7.310	7.156	7.186	7.277	7.367
Voorzieningen	9.306	7.496	7.726	7.507	4.618	4.153
Langlopende leningen	31.468	34.355	29.440	40.250	36.910	33.570
Vlottende passiva	20.285	12.736	21.760	24.265	25.235	32.123
Totaal passiva	93.104	86.735	91.372	105.290	100.650	104.400

Vooruitlopend op de kengetallen die op de volgende bladzijde staan, is in onderstaand overzicht een verloop van de netto schuldquote, solvabiliteit en het kengetal grondexploitatie opgenomen voor de jaren 2026 – 2029, berekend op basis van de geprognosticeerde balans.

Kengetal	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Solvabiliteitsratio	35,5%	31,6%	33,6%	33,1%
Netto schuldquote	56,9%	72,2%	74,5%	74,1%
Kengetal grondexploitatie	10,6%	19,1%	14,4%	9,1%

Financiële kengetallen

Nr. Kengetal	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
1a Netto schuldquote	47,7%	71,1%	56,9%	72,2%	74,5%	74,1%
1 Netto schuldquote -/-						
b verstrekte leningen	44,3%	67,1%	53,6%	68,8%	70,8%	70,4%
2 Solvabiliteitsratio	34,4%	37,1%	35,5%	31,6%	33,6%	33,1%
3 Kengetal grondexploitatie	10,7%	14,1%	10,6%	19,1%	14,4%	9,1%
Structurele						
4 exploitatieruimte	1,7%	-0,3%	0,4%	1,0%	0,9%	0,9%
5 Belastingcapaciteit	89,3%	91,1%	90,4%	92,3%	94,3%	94,3%

- **Netto schuldquote:** De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie (>130 = hoge schuld). Uit het overzicht blijkt dat er in 2026 sprake is van een daling en in 2027 sprake is van een stijging van dit kengetal voor de financiering van investeringen in de grondexploitatie, rehabilitaties van wegen en scholen.
- **Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen:** Dit is dezelfde indicator als hiervoor beschreven, maar dan gecorrigeerd met het aandeel van de verstrekte leningen (>130 = hoge schuld).
- **De solvabiliteitsratio:** Dit geeft een indicatie in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het eigen vermogen (reserves en resultaat overzicht baten en lasten) wordt uitgedrukt in een percentage van het balanstotaal. Een solvabiliteit van minimaal 30% is een streven wat is opgenomen in het coalitieakkoord. Op begrotingsbasis zien we dat het percentage boven de 30 procent blijft.
- **Kengetal grondexploitatie:** Voor de berekening van dit kengetal wordt de bouwgrond in exploitatie gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. Dit kengetal is opgenomen, omdat de afgelopen jaren is gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van de gemeente. Er is richting 2027 een stijging zichtbaar. De stijging komt door uitgaven aan De Kronkels-Zuid en Eiland 6 van Rengerswetering. Op de lange termijn gaat dit kengetal weer dalen.
- **Structurele exploitatieruimte:** De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. In 2025 daalt dit kengetal door maatregelen van het Rijk. In de jaren daarna is de verwachting dat dit weer (licht) gaat stijgen.
- **Belastingcapaciteit woonlasten meerpersoonshuishouden:** De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert dit in de Atlas van de lokale lasten. Onder woonlasten wordt de OZB verstaan, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in de betreffende gemeente. Deze uitkomst wordt vergeleken met het landelijk gemiddelde en uitgedrukt in een percentage. Bekend is dat Bunschoten al jaren lager scoort dan het landelijk gemiddelde en nog ruimte heeft in de onbenutte belastingcapaciteit.

Overzicht reserves

Reserves	2026				2027				2028				2029			
	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12
Algemene reserves																
Algemene reserve	24.837.927	434.000	11.569	25.243.164	25.243.164	763.000	12.418	25.983.746	25.983.746	505.000	13.260	26.485.486	26.485.486	547.000	13.041	27.019.445
Resultaat boekjaar		47.197	0	47.197	47.197	23.481	0	87.872	87.872	36.794	0	124.666	124.666	42.756	0	167.422
Subtotaal	24.837.927	481.197	11.569	25.290.361	25.290.361	786.481	12.418	26.081.618	26.081.618	541.794	13.260	26.610.152	26.610.152	589.756	13.041	27.186.867
- Overige bestemmingsreserves																
Toekomstvisie	215.656	0	0	215.656	215.656	0	0	215.656	215.656	0	0	215.656	215.656	0	0	215.656
Starterslening	13.049	0	1.400	11.649	11.649	0	1.400	10.249	10.249	0	1.400	8.849	8.849	0	1.400	7.449
Stimulerings- vangnetten	18.886	0	1.850	17.036	17.036	0	1.850	15.186	15.186	0	1.850	13.336	13.336	0	1.850	11.486
Sociaal domein	77.500	0	75.000	2.500	2.500	0	0	2.500	2.500	0	0	2.500	2.500	0	0	2.500
Dekking kapitaallasten	548.524	0	50.160	498.364	498.364	0	50.160	448.204	448.204	0	50.160	398.044	398.044	0	50.160	347.885
Corona	75.815	0	1.500	74.315	74.315	0	1.500	72.815	72.815	0	1.500	71.315	71.315	0	1.500	69.815
Risicoverzekering jeugdzorg	847.000	0	100.000	847.000	847.000	0	0	847.000	847.000	0	0	847.000	847.000	0	0	847.000
Omgevingswet	232.500	0	0	232.500	232.500	0	0	232.500	232.500	0	0	232.500	232.500	0	0	232.500
Gemeentelijk erfgoed	74.000	0	0	74.000	74.000	0	0	74.000	74.000	0	0	74.000	74.000	0	0	74.000
Subtotaal	2.202.930	0	229.910	1.973.020	1.973.020	0	54.910	1.918.110	1.918.110	0	54.910	1.863.200	1.863.200	0	54.910	1.808.291
Grondexploitatie																
Algemene reserve	3.920.000	0	70.000	3.850.000	3.850.000	0	60.000	3.790.000	3.790.000	0	0	3.790.000	3.790.000	0	0	3.790.000
Boerenwijkse voorziening: Fonds stadsuitleg/bovenplans	1.009.831	147.410	2.000	1.155.241	1.155.241	147.410	2.000	1.300.651	1.300.651	147.410	2.000	1.446.061	1.446.061	147.410	2.000	1.591.471
Boerenwijkse voorziening: Fonds landchapstentje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oostmaat	177.462	0	0	177.462	177.462	0	0	177.462	177.462	0	0	177.462	177.462	0	0	177.462
Subtotaal	5.107.293	147.410	72.000	5.182.703	5.182.703	147.410	62.000	5.268.113	5.268.113	147.410	2.000	5.413.523	5.413.523	147.410	2.000	5.568.933
Totaal reserves	32.148.150	628.607	313.479	32.446.084	32.446.084	933.891	129.328	33.267.841	33.267.841	689.204	70.170	33.886.875	33.886.875	737.166	69.951	34.554.091

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is opgenomen in artikel 12 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen bevat (voor zover van toepassing) tenminste de volgende kapitaalgoederen:

- *Wegen;*
- *Riolering;*
- *Water;*
- *Groen;*
- *Gebouwen.*

Van deze kapitaalgoederen wordt het beleidskader met daarbij de voortvloeiende financiële consequenties en de financiële consequenties vertaald in de begroting.

De gemeente Bunschoten voegt ook nog het onderdeel sportvelden aan deze paragraaf toe.

Wegen & Bruggen

Beleidskader

- Beheerplan Wegen 2022 – 2026
- Beheerplan Bruggen Bunschoten 2022 – 2036

Informatie

Wegen

Onderscheid is te maken in elementenverhardingen (stenen, tegels etc.) en gebonden verhardingen (asfalt, beton, etc.). Het areaal aan verhardingen in de openbare ruimte, dat in beheer en onderhoud is bij de gemeente, wordt via een geautomatiseerd wegbeheersysteem actueel gehouden. Elke twee jaar wordt de onderhoudstoestand van de verhardingen, volgens de landelijke CROW- methodiek, globaal visueel geïnspecteerd. De inspectieresultaten worden vervolgens in het wegbeheersysteem verwerkt. Aan de hand van de resultaten wordt de restlevensduur van de verharding bepaald. Dit vormt de basis waarmee de onderhoudsplanning wordt gemaakt. De jaarlijkse storting in de voorziening onderhoud wegen bedraagt € 765.000,-. Door deze basisplanning af te stemmen met het riool- en groenbeheer wordt uiteindelijk een integrale planning op projectniveau verkregen. Het nieuwe wegenbeheerplan voor de planperiode van 2026-2030 is in voorbereiding (vaststelling streven eind 2025).

Bruggen

De gemeente heeft op dit moment 83 civieltechnische kunstwerken in beheer en onderhoud, waarvan 73 bruggen. Komende jaren gaat het aantal kunstwerken toenemen door de realisatie van Rengerswetering. Bij het beheer en onderhoud van civiele kunstwerken wordt ten minste uitgegaan van conditieniveau 'redelijk' van de NEN norm, waarbij de bruggen voor 100% constructief moeten kunnen functioneren.

De civiele kunstwerken in de gemeente Bunschoten worden kwalitatief beheerd. De technische staat van onderhoud wordt bepaald aan de hand van vierjaarlijkse algemene visuele inspectie. Elke vier jaar vindt een instandhoudingsinspectie, inclusief deformatiemetingen, plaats. Op basis van de vierjaarlijkse instandhoudingsinspectie wordt een meerjarenoverzicht opgesteld dat als basis wordt gebruikt voor het bepalen van de vervangingen, het jaarlijkse uitvoeringsprogramma groot onderhoud en het vaststellen van de benodigde financiële middelen. Voor de planperiode van 2026-2030 wordt gewerkt aan een nieuw meerjarenoverzicht.

De jaarlijkse storting in de voorziening onderhoud bruggen bedraagt € 39.000,-.

Riolering & water

Beleidskader

- Gemeentelijk Water en Riolering Plan 2022 – 2026
- Baggerplan Bunschoten 2024 – 2028
- Beheerplan Oeververdediging en Frontmuren 2016 – 2030
- Beheerplan Havens Bunschoten Laaksluis de Kooi 2020 – 2035

Informatie

Riolering

Het rioolstelsel in de gemeente is relatief jong. Met uitzondering van de riolen in de kernen van Bunschoten en Spakenburg. De uitbreidingswijken dateren uit de jaren '70, '80 en '90. De aangelegde riolen aan de westzijde zijn gemiddeld tussen de 30 en 50 jaar oud. Rekening houdend met een technische levensduur van ongeveer 60 jaar neemt de intensiteit van renovatie of vervanging vanaf 2030 toe. Het is belangrijk om financieel voorbereid te zijn op de investeringen die daar mee gemoeid zijn. Door de voorziening riolering te laten groeien, wordt de basis gelegd voor deze financiële draagkracht.

Op basis van het door de gemeenteraad vastgestelde GWRP inspecteren we momenteel risico gestuurd. Daar waar risico van niet (goed) functioneren van het riool groot is inspecteren we vaker dan waar dat risico minder is. Een en ander op basis van de kwaliteitscijfers van riolen en functies van de wegen waaronder het betreffende riool ligt.

De actualiteit geeft aanleiding om de knelpunten met 'water op straat' door steeds extremere regenbuien goed te blijven volgen, en eventueel aanvullende maatregelen te nemen.

Op basis van het GWRP 2022 - 2026 bedraagt de storting in de voorziening riolering € 350.000,-. De rioolhuisaansluitingen in de uitbreidingswijken van de jaren 70 t/m 90 vragen in hogere mate aandacht. Het komt steeds meer voor dat de aansluiting op het hoofdriool defect is. Oorzaak is niet direct te achterhalen maar uit zich in scheuren in de PVC-hulpstukken. Herstel is echter noodzakelijk waardoor herstelkosten oplopen. Het is niet mogelijk om door middel van camera inspectie vanuit het hoofdriool deze gebreken te constateren.

Water

Voor de uitvoering van baggerwerkzaamheden in de watergangen is in 2024 een nieuw beheerplan vastgesteld. Daarmee zijn de uitgangspunten, activiteiten en financiële kaders voor vijf jaar vastgelegd. Jaarlijkse storting in de voorziening baggeren vloeit voort uit het vastgestelde beheerplan. Er wordt jaarlijks, vanaf het jaar 2026, een storting van €150.000,- gedaan in de voorziening voor baggerwerkzaamheden. Dit bedrag is een verhoging ten opzichte van de geplande dotatie van vorig jaar (€ 136.700,-). Deze verhoging is nodig, zodat er voldoende middelen beschikbaar zijn voor de grote baggeronde in 2028 en opvolgende jaren.

De havens worden onderhouden volgens het beheerplan. Investeringsen daarvoor zijn vastgelegd en worden in de betreffende opvolgende kadernota's opgenomen.

De watergangen, oevers en civieltechnische kunstwerken als duikers worden onderhouden volgens het beheerplan Oeververdediging en Frontmuren 2016-2030.

Groen & Spelen

Beleidskader

- Groenbeleidsplan 2015 – 2025
- Snippergroenbeleid 2022 – 2026
- Speelbeleid 2022 – 2026
- Bomenbeleid Bunschoten 2018 – 2023

Informatie

Groen

Voor het planmatig en systematisch beheer en onderhoud van het groen wordt het groenbeleidsplan gevolgd. Er wordt gewerkt met beeldniveaus voor de onderhoudstoestand om de gewenste kwaliteit

te beschrijven. Om de staat van de beplanting te garanderen is renovatie en aanpassing van groenvakken nodig. Voor 2026 staan kleine groenrenovaties op de planning. Het bomenbeleid en het groenbeleidsplan zal worden geactualiseerd tot één beleidsstuk. Hierbij wordt ook het uitvoeringsprogramma herzien. Jaarlijks wordt een bedrag van € 44.500,- gestort in de voorziening groenbeheer.

Spelen

In 2026 voeren we verschillende werkzaamheden uit om de speel- en sportvoorzieningen in de openbare ruimte in stand te houden. Dit doen we door voorzieningen te renoveren of te vervangen. Voor 2026 staan de volgende projecten gepland:

- De speeltuinen bij sportpark De Vinken en op het tweede eiland van Rengerswetering worden gerenoveerd.
- In de wijk Blokhuiswetering wordt het project 'De Buitenkans' uitgevoerd, waarmee we het buitenspelen in deze buurten verbeteren.
- De kunstgras toplaag van de trapvoorziening in Eemdijk wordt in 2026 vervangen. Deze was dit jaar nog in redelijke staat, waardoor het werk is doorgeschoven.
- Aanleg pumptrack (een baan voor fietsen, steppen en skaten) aangelegd.
- Opstellen nieuwe uitvoeringsplanning voor de komende vijf jaar, waarmee de speelvoorzieningen ook na 2026 op peil blijven.

Voor het onderhoud van de speelvoorzieningen wordt € 92.500,- gestort in de bijbehorende voorziening. Voor het aanleggen van samenspeelplekken (waar kinderen met en zonder beperking samen kunnen spelen) is € 30.000,- beschikbaar.

Gebouwen

Beleidskader

- Meerjaren beheer- en onderhoudsplannen gebouwen op basis van de NEN - 2767.
- Vastgoedbeheerplan 2022 – 2025
- Routekaart toekomstbestendig vastgoed i.o.

Informatie

De jaarlijkse storting voor het onderhoud bedraagt € 361.500,-.

Bij diverse gebouwen wordt het schilderwerk vernieuwd. Aan de hand van de Routekaart toekomstbestendig vastgoed wordt het gemeentelijke vastgoed verder toekomstbestendig gemaakt, waarbij nadrukkelijk aandacht is voor de duurzaamheid (CO2 reductie).

Sportvelden

Beleidskader

- Nota accommodatiebeleid 'Stimulus' 2002
- Beheerplan sportvelden
- Nota sportaccommodaties

Informatie

De gemeente heeft 16 sportvelden in eigendom:

- 11 voetbalvelden waarvan tien kunstgrasvelden
- Twee handbalvelden
- Eén rugbyveld en een klein trainingsveld van de rugbyvereniging
- Eén atletiekbaan

De voorziening voor het onderhoud aan de sportvelden wordt gebaseerd op de kwaliteitsmetingen die periodiek plaatsvinden. Het onderhoud en de renovatie is gebaseerd op een beheerplan. De benodigde budgetten in het beheerplan vormen de basis voor de voorziening. Uitgaande van de huidige inzichten en ontwikkelingen kan uitvoering - o.a. aanbrengen van belijning bij de handbal en herkeuringen van de kunstgrasvelden - binnen de bestaande middelen in de voorziening sportvelden plaatsvinden. In 2026 is de storting in de voorziening € 225.000,-.

Overzicht investering en verloop boekwaarden

(Bedragen x € 1,-)	2026	2027	2028	2029
Investeringsniveau				
Nieuwe investeringen	6.635.683	3.460.473	1.684.972	955.971
Vervangingsinvesteringen	4.950.876	6.986.297	2.317.977	2.239.478
Investeringsniveau	11.586.559	10.446.770	4.002.949	3.195.449
Specificatie investeringen met afschrijvingslasten				
Programma Bestuur en ondersteuning	-	-	-	-
Programma Verkeer, vervoer en waterstaat	5.590.059	1.011.000	2.338.700	963.400
Programma Veiligheid	-	14.500	-	-
Programma Economie	-	14.470	-	40.000
Programma Onderwijs	1.791.000	4.985.000	25.000	-
Programma Sport, cultuur en recreatie	3.022.500	3.075.000	42.000	58.000
Programma Volksgezondheid en milieu	610.500	870.000	1.461.999	1.658.549
Programma Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-	-	50.000	-
Bedrijfsvoering	572.500	476.800	85.250	475.500
Boekwaarde				
Te activeren investeringen	11.586.559	10.446.770	4.002.949	3.195.449
Totale boekwaarde per einde jaar	82.322.401	89.529.653	90.101.898	89.911.342

In deze tabel zijn de investeringen geraamd die in enig jaar worden verwacht. Vanuit de praktijk blijkt vaak dat de investeringen niet volledig in één jaar worden betaald, maar vaak nog doorlopen naar een volgend jaar.

Overzicht voorzieningen

Voorzieningen	2026				2027				2028				2029			
	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's																
Stads- en dorpsvernieuwing	1.426	0	0	1.426	1.426	0	0	1.426	1.426	0	0	1.426	1.426	0	0	1.426
Subtotaal	1.426	0	0	1.426	1.426	0	0	1.426	1.426	0	0	1.426	1.426	0	0	1.426
Onderhoudse en investeringvoorzieningen																
Onderhoud gemeentewerf MOP	11.683	13.000	0	24.683	24.683	13.000	0	37.683	37.683	13.000	12.360	38.323	38.323	13.000	7.725	43.598
Brandweerkazerne	3.796	2.500	1.739	4.557	4.557	2.500	1.739	5.318	5.318	2.500	1.739	6.079	6.079	2.500	1.739	6.840
Onderhoud gemeentehuis etc	55.906	94.000	19.299	130.607	130.607	94.000	24.056	200.551	200.551	94.000	155.676	138.875	138.875	94.000	106.070	126.805
Onderhoud wegen	1.962.575	765.000	371.750	2.355.825	2.355.825	765.000	1.196.945	1.923.880	1.923.880	765.000	2.120.058	568.822	568.822	765.000	724.290	609.532
Baggeren binnenwater	354.032	150.000	0	504.032	504.032	150.000	0	654.032	654.032	150.000	800.000	4.032	4.032	150.000	0	154.032
Bruggenbeheerplan	50.976	39.000	89.100	876	876	39.000	16.600	23.276	23.276	39.000	47.500	14.776	14.776	39.000	14.075	39.701
Onderhoud parkeringsgarage	93.079	22.000	18.821	96.258	96.258	22.000	41.833	76.425	76.425	22.000	93.846	4.579	4.579	22.000	23.590	2.989
Onderhoud overige gebouwen	33.741	103.000	67.489	69.252	69.252	103.000	55.505	116.747	116.747	103.000	162.704	57.043	57.043	103.000	103.169	71.445
Onderhoud veerpont	19.742	9.250	28.000	992	992	9.250	0	10.242	10.242	9.250	0	19.492	19.492	9.250	0	28.742
Onderhoud sporthal	122.224	34.000	41.754	114.470	114.470	34.000	34.733	113.737	113.737	34.000	79.839	113.737	113.737	34.000	64.649	87.249
Onderhoud sportvelden	399.011	225.000	10.883	613.128	613.128	225.000	0	838.128	838.128	225.000	641.275	421.854	421.854	225.000	64.275	5.579
Onderhoud zwembad	129.548	93.000	156.827	65.721	65.721	93.000	155.903	2.818	2.818	93.000	57.618	38.200	38.200	93.000	89.678	41.522
Groenbeheer	192.716	44.500	40.250	196.966	196.966	44.500	40.250	201.216	201.216	44.500	40.250	205.466	205.466	44.500	40.250	209.716
Oeververdediging en frontmuren	17.095	2.500	0	19.595	19.595	2.500	0	22.095	22.095	2.500	0	24.595	24.595	2.500	0	27.095
Onderhoud speelvoorzieningen	48.850	92.500	60.500	80.850	80.850	92.500	60.500	112.850	112.850	92.500	60.500	144.850	144.850	92.500	60.500	176.850
Havens en laaksuis	21.062	22.000	17.400	25.662	25.662	22.000	7.000	40.662	40.662	22.000	47.800	14.862	14.862	22.000	28.700	8.162
Openbare verlichting	24.164	116.000	12.177	127.987	127.987	116.000	23.134	221.453	221.453	117.000	37.149	301.304	301.304	117.900	97.936	321.268
Subtotaal	3.516.036	1.711.250	923.812	4.303.474	4.303.474	1.711.250	1.635.064	4.379.660	4.379.660	1.711.250	4.321.165	1.769.746	1.769.746	1.711.250	1.655.710	1.639.857
Van der den gekregen middelen met specifiek bestedingsdoel																
Achterstand/vertraging vervanging riolering	344.933	0	0	344.933	344.933	0	0	344.933	344.933	0	0	344.933	344.933	0	0	344.933
Atelsticoffenheffing	354.559	0	46.407	308.152	308.152	0	6.479	301.673	301.673	34.899	0	336.572	336.572	32.473	0	369.045
Rioolrechten	419.107	0	51.037	368.070	368.070	0	51.005	317.065	317.065	0	26.495	290.570	290.570	0	42.530	248.040
Begraafrechten	302.735	0	63.845	238.890	238.890	0	64.063	174.827	174.827	0	64.169	110.658	110.658	0	52.117	58.541
Marktgelden	0	11.569	11.569	0	0	12.418	12.418	0	0	13.260	13.260	0	0	13.041	13.041	0
Subtotaal	1.421.334	11.569	172.858	1.260.045	1.260.045	12.418	133.965	1.138.498	1.138.498	48.159	103.924	1.082.733	1.082.733	45.514	107.688	1.020.559
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen																
Riolering	771.000	350.000	300.000	821.000	821.000	350.000	350.000	821.000	821.000	350.000	400.000	771.000	771.000	350.000	450.000	671.000
Subtotaal	771.000	350.000	300.000	821.000	821.000	350.000	350.000	821.000	821.000	350.000	400.000	771.000	771.000	350.000	450.000	671.000
Personeelsvoorziening																
Pensioen en wachtgeld welhouders	1.513.123	21.000	194.346	1.339.777	1.339.777	21.000	194.346	1.166.431	1.166.431	21.000	194.346	993.085	993.085	21.000	194.346	819.739
Verlofparen	117.332	0	0	117.332	117.332	0	0	117.332	117.332	0	0	117.332	117.332	0	0	117.332
Regeling vervroegde uitkering (RVU)	155.907	0	0	155.907	155.907	0	0	155.907	155.907	0	0	155.907	155.907	0	0	155.907
Subtotaal	1.786.362	21.000	194.346	1.339.777	1.339.777	21.000	194.346	1.166.431	1.166.431	21.000	194.346	993.085	993.085	21.000	194.346	819.739
Totaal voorzieningen	7.496.158	2.083.819	1.591.016	7.725.722	7.725.722	2.094.668	2.313.375	7.507.015	7.507.015	2.130.409	5.019.435	4.617.990	4.617.990	2.127.764	2.607.744	4.152.581

3.4 Financiering

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf financiering is opgenomen in artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille.

Inleiding

Op grond van de Wet Fido wordt er een treasuryparagraaf in de programmarekening opgenomen. Eén van de doelstellingen van deze wet is het bevorderen en transparant maken van een solide financieringsbeleid. Hier wordt invulling aan gegeven door het treasurystatuut en het opnemen van een treasuryparagraaf in zowel de begroting als in de programmarekening.

Treasurybeheer

Het geld van de gemeente wordt beheerd, dit wordt ook wel treasurybeheer genoemd. Het gaat hier zowel om het aantrekken en uitzetten van de voor de publieke taak van de gemeente Bunschoten benodigde respectievelijk overtollige middelen. Het treasurybeheer dient binnen de kaders van de Wet Fido te blijven. Het gaat hier met name om de kasgeldlimiet, de renterisiconorm en de kredietrisico's.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is in de Wet Fido opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. Door deze limiet is bepaald dat de gemeente haar financieringsbehoefte voor een beperkt bedrag met kort geld (looptijd <1 jaar) mag financieren. In de Wet Fido is bepaald dat de gemiddelde netto vlottende schuld per kwartaal de kasgeldlimiet niet mag overschrijden. De norm is vastgesteld door de minister en staat op 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten (excl. de stortingen in de reserves). Voor het begrotingsjaar 2026 bedraagt de kasgeldlimiet afgerond € 6,9 miljoen (8,5% van het begrotingstotaal 2026 € 80,7 miljoen, exclusief mutatie reserves).

In onderstaand overzicht is het bedrag van de kasgeldlimiet van de gemeente Bunschoten berekend voor de jaren 2026 - 2029, op basis van de begroting van 2026, rekening houdend met de meerjarenbegroting.

Kasgeldlimiet 2026 t/m 2029

Bedragen x € 1.000,-	2026	2027	2028	2029
<i>Toegestane kasgeldlimiet</i>				
Begrotingstotaal (incl. grondexploitatie/excl. storting reserves)	80.670	77.493	71.724	71.012
Vastgesteld percentage kasgeldlimiet	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Bedrag kasgeldlimiet	6.857	6.587	6.097	6.036

In het overzicht op de volgende pagina is per 1 januari 2026 de ruimte onder dan wel boven de kasgeldlimiet berekend van de gemeente Bunschoten, gelet op de hierna genoemde veronderstellingen. Hier is gebruik gemaakt van de liquiditeitsprognose.

Kasgeldlimiet

Bedragen x € 1.000,-	2026	2027	2028	2029
<i>Toegestane kasgeldlimiet</i>				
Begrotingstotaal (incl. grondexploitatie/excl. storting reserves)	80.670	77.493	71.724	71.012
Vastgesteld percentage kasgeldlimiet	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Bedrag kasgeldlimiet	6.857	6.587	6.097	6.036
<i>Toets kasgeldlimiet</i>				
Bedrag toegestane kasgeldlimiet	6.857	6.587	6.097	6.036
Vlottende schuld minus vlottende middelen	-2.280	-1.932	-2.610	5.161
Ruimte kasgeldlimiet	4.577	4.655	3.486	11.197

Als de geraamde/voorgenomen investeringen voor de komende jaren ten uitvoer worden gebracht, blijft de gemeente binnen de marges van de kasgeldlimiet. Het gaat hier om prognoses waarbij ook de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie bepalend zijn. Deze ontwikkelingen worden nauwlettend gevolgd en daar waar nodig wordt de prognose bijgesteld.

Liquiditeitsprognose

Bedragen x € 1.000,-	2026	2027	2028	2029
Liquide middelen				
Raming saldo rekening-courant <u>BNG</u> per 1/1	-	-	-	-
Raming schatkistbankieren per 1/1	-	-	-	-
Raming saldo rekening-courant Rabo per 1/1	-	-	-	-
Raming contante gelden in kas per 1/1	-	-	-	-
Totaal	-	-2.280	-1.932	-2.610
Geraamde inkomsten				
Nieuw aan te trekken geldlening		15.000	-	-
Aflossingen verstrekte geldleningen	100	90	80	70
Vrijvallende afschrijvingslasten	-	-	-	-
<u>BTW</u> compensatiefonds	3.700	3.700	3.700	3.700
Geraamd begrotingsoverschot (excl. verrek.)	4.350	5.080	5.239	5.437
Opbrengst verkoop bouwkavels	11.722	6.048	8.157	11.694
Totaal	19.872	29.918	17.176	20.901
Geraamde uitgaven				
Werkkapitaal	-	-	-	-
Aflossingen geldleningen	4.915	4.190	3.340	3.340
Aflossingen kasgeldleningen				
Investeringen tlv voorzieningen	796	1.952	3.666	3.814
Grondexploitatie investeringen	10.648	12.412	3.623	2.377
Investeringen (staat van activa)	5.793	11.017	7.225	3.599
Totaal	22.152	29.571	17.854	13.129
Liquiditeitsprognose per 1/1				
Overschot, danwel behoefte (-)	-2.280	-1.932	-2.610	5.161

Ontwikkeling EMU-saldo

De berekening van het EMU-saldo is te vinden op pagina 120. Hieruit blijkt dat voor het jaar 2026 een tekort van het EMU-saldo wordt verwacht. Het verloop van dit saldo (op kasbasis, terwijl voor de begroting het stelsel van baten en lasten wordt gehanteerd) hangt samen met de voortgang binnen de grondexploitatie en geplande nieuwe en vervangingsinvesteringen.

Renterisico norm

De norm renterisico is ervoor bedoeld om het renterisico dat de gemeente loopt op zijn langlopende schuld te beperken. Het renterisico op de vaste schuld mag de renterisico norm niet overschrijden. De norm wordt berekend op 20% (het door de minister vastgestelde percentage) van het begrotingstotaal. Dit houdt in dat de gemeente Bunschoten zorg moet dragen dat in het desbetreffende jaar niet meer dan 20% van de begrotingsomvang mag worden geheerfinancierd. De norm is ingesteld om door een spreiding in looptijden van leningen een stabiele rentelast te bewerkstelligen.

Renterisico op vaste schuld (bedragen x € 1.000,-)	2026	2027	2028	2029
1a. Renteherziening op vaste schuld o/g				
1b. Renteherziening op vaste schuld u/g				
2. Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)				
3a. Nieuw aangetrokken vaste schuld o/g	-	15.000	-	-
3b. Nieuw verstrekte lange leningen u/g				
4. Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a - 3b)	-	15.000	-	-
5. Betaalde aflossingen	4.915	4.190	3.340	3.340
6. Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	-	4.190	-	-
7. Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	-	4.190	-	-
8. Stand van het begrotingstotaal per 1/1	80.670	77.493	71.724	71.012
Het bij ministeriële regeling vastgestelde				
9. percentage	20%	20%	20%	20%
10. Renterisico norm	16.134	15.499	14.345	14.202
10. Renterisico norm	16.134	15.499	14.345	14.202
7. Renterisico op vaste schuld	-	4.190	-	-
11. Ruimte (+)/ overschrijding (-)	16.134	11.309	14.345	14.202

In het begrotingsjaar 2026 is de renterisiconorm € 16.134.000,- (20% van € 80.670.000,-). Er wordt geen overschrijding van de renterisico norm voor de meerjarenperiode verwacht. De looptijd van de leningen wordt zoveel mogelijk afgestemd op de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie en de investeringsopgave van de aankomende jaren. De rente is in 2025 redelijk stabiel ten opzichte van eerdere jaren. Voor het aantrekken van nieuwe leningen is gerekend met een rentepercentage van 3. We volgen de ontwikkelingen nauwlettend en stemmen de looptijd van de aan te trekken leningen ook af op de verwachte ontwikkelingen op de kapitaalmarkt, rekening houdend met de renterisiconorm.

Renteschema

Het renteschema geeft inzicht in de rentelasten van de externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Een resultaat met een – ervoor is positief.

Rente schema	2026	
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	€	776.474
Externe rentebaten over de korte en lange financiering	€	250.000
Saldo rentelasten en rentebaten	€	526.474
Rente die aan grondexploitatie moet worden doorberekend	€	96.320
Rente van projectfinanciering die aan taakveld moet worden doorberekend	€	-
Rentebaat van doorverstrekte leningen die aan taakveld moet worden toegerekend	€	-
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€	430.154
Rente over eigen vermogen	€	-
Rente over voorzieningen	€	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	€	430.154
De aan taakvelden toegerekende rente	€	736.989
Renteresultaat op het taakveld treasury	€	-306.835

Schatkistbankieren

De gemeente Bunschoten is net als andere gemeenten verplicht om deel te nemen aan het schatkistbankieren. Het uitgangspunt hierbij is dat alle overtollige middelen van de gemeente worden afgeroomd naar een rekening van het Rijk. Hierbij mag een drempelbedrag buiten beschouwing worden gelaten. Het percentage voor het drempelbedrag is 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1.000.000,-.

Het afgelopen jaar is de rentevergoeding over onze tegoeden bij het schatkistbankieren gedaald ten opzichte 2024. De gemeente Bunschoten heeft geen langlopende beleggingen.

Leningenportefeuille

Op 1 januari 2025 heeft de gemeente zes vaste geldleningen in de lening portefeuille o/g. Het saldo is € 31.270.000,-. Op basis van de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie en de toekomstige investeringen is de verwachting dat er in 2026 geen geldlening aangetrokken dient te worden en dat er in 2027 een geldlening aangetrokken dient te worden van € 15 miljoen. Het saldo aan leningen loopt op naar € 33,6 miljoen eind 2029.

Uitzettingen

Op 1 januari 2026 zijn de uitzettingen van de door het WSW geborgde leningen naar verwachting € 50,3 miljoen aan de Stichting Woningcorporaties Het Gooi en Omstreken. Voor de Stichting Eemland Wonen bedraagt dit naar verwachting € 1,3 miljoen. De leningen worden gegarandeerd via het WSW met achtervang van de gemeente.

Aandelen

De gemeente bezit aandelen in bedrijven die werkzaam zijn in de publieke sector.

Hoeveelheid	Soort	Bedrijf	Verkrijgingsprijs
16.219	Aandelen	Vitens	€ 16.219,00
117	Aandelen	Amfors Holding <u>BV</u>	€ 5.265,00
205	Aandelen	<u>NV</u> Rova Holding	€ 313.640,00
21	Aandelen	SRO Bunschoten <u>BV</u>	€ 50.500
639	Aandelen	Stedin Holding <u>NV</u>	€ 500.000,00
Totaal aandelenbezit			€ 885.624,00

Relatiebeheer

De huisbankier van de gemeente Bunschoten is de Rabobank. De Rabobank heeft de volgende ratings:

Rating bureau	Rating
Moody's	Aa2
Standard & Poor's Global	A+
Fitch	A+
DBRS	AA

Daarnaast is er een rekening-courantverhouding met de Bank Nederlandse Gemeente. Dit is verplicht in verband met de te verrekenen rijksbijdragen. Bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeente zijn ook rekening-couranten die betrekking hebben op de volkshuisvestingsaangelegenheden (startersregeling, funderingsherstelregeling, duurzaamheidsregeling en stimuleringsregeling).

Berekening EMU-saldo

	2025	2026	2027
Omschrijving	x € 1000,- Volgens realisatie tot en met sept. 2025 aangevuld met raming resterende periode	x € 1000,- Volgens begroting 2026	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2026
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-333	315	805
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	5.848	8.040	7.258
3. Mutatie voorzieningen	-1.810	343	-96
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	1.795	-1.074	6.364
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-9.786	-6.308	-12.913
Berekend EMU-saldo begroting 2025	-17.810	1.503	
Vershil 2026 - 2025,	8.024	-7.811	

Ruimte voor toelichting

Ten opzichte van de begroting 2025 zijn de geraamde lasten op de investeringen voor 2025 bijgesteld (€ 3,6 miljoen gunstiger saldo), ook zijn er per saldo lagere mutaties in voorzieningen (€ 2,1 miljoen ongunstiger saldo). Het exploitatiesaldo komt € 0,1 miljoen ongunstiger uit.

Daarnaast zijn de grondexploitaties voor 2025 en volgende jaren bijgesteld. Voor 2025 betekent dit een gunstiger saldo van € 6,6 miljoen.

Diverse bijstellingen (investeringen, grondexploitatie) voor 2026 hebben geleid tot een negatieve mutatie van € 7,8 miljoen.

Algemeen:

Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Een tekort bij de lokale overheden draagt bij aan een tekort van de gehele overheid (Rijk, lokale overheden en sociale fondsen). Volgens het verdrag van Maastricht mag het tekort maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP) bedragen. Bij een dreigende overschrijding - voorzover veroorzaakt door lokale overheden - kan ingegrepen worden op basis van de wet HOF (wet Houdbare OverheidsFinanciën).

Om dit te monitoren moet een raming worden opgenomen bij de begroting en wordt per kwartaal gerapporteerd aan het CBS. Een overschrijding van onze gemeente hoeft dus nog niet te leiden tot een overschrijding op landelijk niveau.

In de Wet Hof is sprake van een macronorm die niet onderverdeeld wordt in een (micro)norm per individuele overheid. Deze EMU-tekortnorm is voor decentrale overheden voor de jaren 2024 tot en met 2026 vastgesteld op 0,5% (aandeel gemeenten 0,34%).

Het ministerie van BZK publiceert in lijn met de wet HOF individuele EMU-referentiewaarden per gemeente. Dit is echter geen norm, maar een indicatie.

3.5 Bedrijfsvoering

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf bedrijfsvoering is opgenomen in artikel 14 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf bedrijfsvoering geeft tenminste inzicht in de stand van zaken en de realisatie van beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Organisatieontwikkeling

In de huidige arbeidsmarkt blijft het voor onze gemeente belangrijk om een aantrekkelijk werkgever te zijn voor nieuwe medewerkers. Als kleine gemeente zijn we vaak interessant voor starters op de arbeidsmarkt. Dit vraagt echter van de bestaande bezetting tijd en aandacht om nieuwe medewerkers te coachen en op te leiden. Hierbij maken we ook gebruik van inhuur van ervaren krachten. Om de nieuwe generatie daarin optimaal te kunnen begeleiden is er in 2025 een intern netwerk, “Jong Bunschoten” opgericht waarin jonge ambtenaren elkaar wegwijs kunnen maken in onze organisatie.

De afgelopen jaren zijn er steeds meer nieuwe taken toegevoegd aan werkzaamheden, welke een druk leggen op de bestaande formatie. Te denken valt o.a. aan taken in het kader van de nieuwe Omgevingswet, duurzaamheid, [IZA/GALA](#), opvang Oekraïners, taakstellingen rondom statushouders en spreidingswet. Ook wordt er steeds meer van ons gevraagd rondom verantwoording in de vorm van onder andere self assessments, rechtmatigheidsverantwoording en privacy.

Door het stoppen van de samenwerking [BLNP](#) dienen gedeelde taken op het vlak van bedrijfsvoering, te weten informatiebeheer, privacy, [ICT](#), [HRM](#), financiën en juridische zaken, thans weer zelfstandig te worden uitgevoerd, hetgeen extra formatie vraagt. De uitwerking van de samenwerking [BBS/Eemkracht](#) en de integrale toegang tot zorg heeft impact op de organisatie.

Daarnaast krijgen automatisering en [AI](#) een steeds grotere betekenis in de samenleving en organisatie, waarin wij mee bewegen. De verdere ontwikkeling van datagedreven werken is nodig ter verbetering van resultaten en kwaliteit.

In de Toekomstvisie is aandacht gevraagd voor de ontwikkeling van de organisatie. Er is een plan van aanpak Investeren in de Organisatie gemaakt, waarbij ook onderzocht wordt of de bestaande formatieomvang nog toereikend is. De formatiescan uit 2020 dient geactualiseerd te worden aan de hand van de huidige stand van zaken. Daarnaast zullen de knelpunten die de organisatie ervaart, in beeld worden gebracht. Dit kunnen formatieve knelpunten betreffen, maar ook knelpunten in processen, samenwerking of structuur.

Communicatie

E-diensten

De gemeente Bunschoten biedt veel verschillende producten en diensten aan. Inwoners kunnen dit in het gemeentehuis regelen, maar veelal ook online. Omdat we het de aanvrager zo simpel mogelijk willen maken, zijn we aan de slag gegaan met een update van onze e-diensten. Inmiddels zijn veel zaken makkelijker online bij de gemeente te regelen. We blijven de ontwikkelingen op dit gebied volgen en kijken of het mogelijk is om meer producten digitaal te ontsluiten.

Open en transparant

De gemeente Bunschoten is open en transparant en staat in goed contact met de verschillende mediarelaties en redacties. Ook zijn we, in projectverband, bezig met de [Woo](#), waardoor veel besluiten en documenten op voorhand al openbaar gemaakt (gaan) worden.

Offline en online communicatie

Het gebruik van offline en online communicatiemiddelen (de zogenaamde middelenmix) blijft van groot belang. We merken dat bijvoorbeeld de gemeentepagina in het wekelijkse huis-aan-huisblad goed

wordt gelezen, net als de verschillende social mediakanalen en de website. Op deze manier is ons bereik het grootst en houden we inwoners betrokken. We beschikken ook over de Media Monitor, waarmee we nog beter kunnen monitoren en analyseren wat er online gezegd wordt over belangrijke onderwerpen. We gaan bekijken hoe we inwoners nog beter aan ons kunnen binden via social media. We gaan kijken hoe we unieke content kunnen realiseren, de herkenbaarheid verhogen en een nog meer eenduidige schrijfstijl kunnen hanteren. We maken keuzes vanuit visie.

Participatie of communicatie?

Inwoners denken graag mee op verschillende manieren. Zo helpen wij bijvoorbeeld bij het informeren en betrekken van buurtbewoners wanneer er een nieuwe speeltuin wordt ontworpen, maar zijn we ook nauw betrokken als er een enquête wordt ontwikkeld voor bijvoorbeeld nieuw beleid.

ICT

Maatschappelijke en organisatorische ontwikkelingen en met name die op het technologische vlak gaan snel. In 2026 ligt de nadruk op de volgende thema's:

- Het uitvoeren van de i-Visie, met daarin opgenomen zeven strategische actielijnen zullen worden uitgewerkt in concrete uitvoeringsplannen. Deze plannen zullen aansluiten op de organisatiedoelen van de gemeente.
- De toenemende afhankelijkheid van ICT systemen vraagt om een solide bedrijfscontinuïteit. Uitval van systemen ongeacht de oorzaak is ongewenst. Uitwijkvoorzieningen dienen aanwezig te zijn en jaarlijks getest.
- Onze digitale informatiehuishouding beter en overzichtelijker inrichten om beter te kunnen voldoen aan de Woo. Dit betekent:
 - Actieve openbaarmaking van documenten volgens de Woo.
 - Passieve openbaarmaking op verzoek, met betere vindbaarheid en toegankelijkheid.
 - Duurzame toegankelijkheid van overheidsinformatie, ook in het kader van de nieuwe Archiefwet.
- Implementatie van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer. Zodat burgers en bedrijven meer zaken digitaal met de gemeente kunnen afhandelen.

Informatieveiligheid en Privacy

De gemeente Bunschoten benadrukt het belang van informatieveiligheid en privacy. De grote hoeveelheid gegevens, vaak van burgers, die de gemeente gebruikt voor het uitvoeren van haar taken moeten op een veilige manier worden verwerkt met een zo klein mogelijk risico voor de betrokkenen. Het dreigingsbeeld van informatieveiligheid en privacy veranderd continu. De gemeente heeft daartoe ingezet op de implementatie van de BIO en de AVG. Daarnaast volgt de organisatie de richtlijnen van VNG en houdt landelijke ontwikkelingen nauwlettend in de gaten.

Nieuw beleid

De organisatie bereidt zich voor op de komst van de Cyberbeveiligingswet (Cbw/NIS2) die naar verwachting in de tweede helft van 2026 van kracht wordt. Hiervoor wordt een nieuw informatieveiligheidsbeleid vastgesteld op basis van de nieuwe versie van de BIO 2.0. Aan de hand van het nieuwe beleid maakt de organisatie een actieplan met daarin concrete stappen om op termijn aan de BIO 2.0 te voldoen.

De organisatie werkt aan een nieuw privacybeleid. Het nieuwe beleid vormt een belangrijke basis voor het zorgvuldig en transparant omgaan met persoonsgegevens van inwoners, medewerkers en partners. Naast de beleidsontwikkeling liggen er nog actiepunten op het gebied van governance en organisatie-inrichting.

Concrete maatregelen

De komende tijd richt de organisatie zich op de implementatie van een aantal beheersmaatregelen die volgen uit het actieplan:

- Het door ontwikkelen van het Information Security Management System. Dit systeem dient ter ondersteuning van de CISO en Privacy Officer bij hun werk en stelt hen in staat de status van maatregelen met betrekking tot de BIO en de AVG effectiever te monitoren binnen de organisatie.

- Het verhogen van de digitale weerbaarheid doormiddel van zowel technische als organisatorische maatregelen. Er wordt een onderzoek gestart naar een nieuwe E-learning pakket op het gebied van Informatieveiligheid en Privacy om het bewustzijn van medewerkers naar een hoger niveau te brengen.
- Daarnaast wordt de strategie rondom kunstmatige intelligentie (AI) verder uitgewerkt. We zorgen voor verankering van AI in de organisatie en geven invulling aan de verplichtingen die voortvloeien uit de Europese AI-verordening waarbij we organisatie richtlijnen actief monitoren door te investeren in slimme technologie.

Planning en control

De planning en control cyclus begint met het opstellen van de kadernota voor het komende jaar, daar vloeit de programmabegroting uit voort. Er zijn twee tussentijdse bestuursrapportages over het lopende jaar. Eén in het voorjaar, de andere is in het najaar. Het laatste document in de cyclus is de programmarekening, dat is de verantwoording van het afgelopen jaar.

In 2026 staat de aanbesteding van een nieuw financieel systeem per 2028 op de planning. Daarnaast staat het stroomlijnen van financiële processen centraal.

Voor het jaar 2026 is de norm voor de rechtmatigheidsverantwoording verlaagd van 3 naar 2%. De aanpassing van deze norm vraagt ook aanpassing van de regelingen en verordeningen. In de raad van december 2025 wordt aan de raad voorgelegd ter besluitvorming.

3.6 Verbonden partijen

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf verbonden partijen is opgenomen in artikel 15 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf verbonden partijen bevat tenminste de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting. Daarnaast de beleidsvoornemens omtrent de verbonden partijen en een lijst van de verbonden partijen.

De paragraaf verbonden partijen gaat in op de doelstellingen, activiteiten en de mate van financiële betrokkenheid van de samenwerkingsverbanden, waarin onze gemeente participeert en tevens een bepaalde bestuurlijke invloed kan uitoefenen.

Inleiding

Aan de hand van de begroting, jaarrekening en via de diverse bestuurlijke overleggen kan de gemeente haar bestuurlijke invloed gestalte geven bij de verbonden partijen.

Voor het instellen, dan wel beëindigen van nieuwe verbonden partijen worden voorstellen aan de raad gedaan waarbij naast de beleidsinhoudelijke aspecten ook de financiële consequenties inzichtelijk worden gemaakt.

De verbonden partijen zijn al bij de verschillende programma's genoemd. In deze paragraaf gaat het vooral om het financiële aspect van de verbonden partij.

Verbonden partijen

Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus - Tricijn (GBLT)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in gemeentebegroting:	Programma <u>Bestuur en ondersteuning</u>
Belang van deelname in de verbonden partij: 	Juiste en klantgerichte uitvoering van gemeentelijke belastingverordening en kwijtscheldingsregels en waardering onroerende zaken.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	De grondslagen voor de gemeentelijke bijdrage zijn ontleend aan de Basisregistratie Personen en de <u>WOZ</u> -basisregistratie (aantallen inwoners en <u>WOZ</u> -objecten).
Bijdrage Bunschoten:	€ 350.000,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 2.281.000,- (2024)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 2.281.000,- (ultimo 2024, inclusief resultaat)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 6.110.000,- (ultimo 2024)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	<u>GBLT</u> beschikt in principe niet over eigen (weerstand)vermogen; financiële resultaten worden verrekend met de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2024

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Veiligheid</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Adequate brandweezorg, rampen- en crisisbestrijding
Wijze bestuurlijk belang:	De burgemeester is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	Jaarlijkse inwonersbijdrage op basis van verhoudingen van budgetten binnen het gemeentefonds, de zogenoemde 'ijkpuntscores'.
Bijdrage Bunschoten	€ 1.432.000,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 7.288.000,- (2024)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 34.600.000,- (ultimo 2024, inclusief resultaat)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 71.157.000,- (ultimo 2024)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	Openbaar meldsysteem, Wet banenafpraak, Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren, Derde jaar WW-uitkering en exploitatierisico's.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2024

SRO Bunschoten B.V.

Juridische rechtsvorm:	Joint Venture (BV)
Programma in begroting:	Programma <u>Sport, cultuur en recreatie</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Samenwerking ten aanzien van het beheer en de exploitatie van de gemeentelijke binnensportaccommodaties, buitensportaccommodaties en het gemeentelijk zwembad.
Wijze bestuurlijk belang:	Wethouder sport (inhoudelijk) en financiën (financieel)
Wijze financieel belang:	20 gewone en 1 preferent aandeel; inbreng eigen vermogen € 50.500,-
Bijdrage Bunschoten	Netto betaling aan SRO exploitatie sportaccommodaties € 1.287.000,-.
Meest recente financieel resultaat:	Joint Venture is per 1-1-2025 gestart
Meest recente omvang eigen vermogen:	Joint Venture is per 1-1-2025 gestart
Meest recente omvang vreemd vermogen:	Joint Venture is per 1-1-2025 gestart
Risico's voor financiële positie gemeente:	Beperkt

Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.

Juridische rechtsvorm:	Coöperatie
Programma in begroting:	Programma <u>Sport, cultuur en recreatie</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Behartigen van bovengemeentelijke belangen van de recreatie en de natuur.
Wijze bestuurlijk belang:	Vier stemmen in de algemene ledenvergadering
Wijze financieel belang:	Ledenrekening A € 20.000,-
Bijdrage Bunschoten:	€ 51.963,- inclusief maaibudget
Meest recente financieel resultaat:	€ -159.583,- resultaat voor bestemming 2023*

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2023

Samenwerkingsverband sociale zaken Baarn, Bunschoten en Soest (BBS)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Sociaal domein</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Naast het uitvoeren van werkzaamheden op het gebied van Werk en Inkomen voert de organisatie de zorgadministratie uit van de gemeenten en is <u>BBS</u> werkgever van medewerkers van de sociaal teams, die ondersteuning leveren dicht bij de inwoners van de drie gemeenten.
	
Wijze bestuurlijk belang:	Een wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	Jaarlijkse bijdrage in de uitvoeringskosten.
Bijdrage Bunschoten:	Bijdrage in de uitvoering € 3.537.000,-. Hier is inbegrepen een bedrag van € 1.724.000,- voor het sociaal team.
Meest recente financieel resultaat:	€ 0,- (2024)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 0,- (2024)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 9.314.000,- (2024)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	Negatieve financiële effecten hebben een directe invloed op de doorbelasting van kosten naar de gemeenten.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2024

Amfors Holding B.V. / RWA

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Sociaal domein</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Het voorkomen van structurele uitsluiting van bepaalde groepen kansarme werklozen.
Wijze bestuurlijk belang:	Elke deelnemende gemeente is in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door de portefeuillehouder Sociaal Domein
Wijze financieel belang:	De gemeente stelt de ontvangen rijksbijdrage <u>Wsw</u> volledig ter beschikking aan <u>RWA</u> . Daarnaast draagt elke gemeente naar rato bij in een eventueel negatief exploitatiesaldo.
Bijdrage Bunschoten:	€ 37.000,-
Meest recente financieel resultaat:	Exploitatietekort over 2024 was € 2,8 miljoen. Dit is aangezuiverd door Amfors met € 2,6 miljoen en door gemeenten met € 134.000 (waarvan Bunschoten € 5.000,-)*.
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 939.000 (ultimo 2024)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 10.043.000 (ultimo 2024)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	Het aantal <u>SW</u> -ers binnen <u>RWA</u> neemt jaarlijks met zo'n 8% af. In combinatie met een afnemende rijksbijdrage moeten de toenemende kosten worden opgevangen door een hoger nettoresultaat van Amfors. Zie hieronder bij Amfors Holding.

Juridische rechtsvorm:	Besloten Vennootschap (met gemeentelijke deelneming)
Programma in begroting:	Programma <u>Sociaal domein</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Het in het kader van de bevordering van de arbeidsintegratie van gehandicapten en niet-gehandicapten in de regio Amersfoort, het oprichten van, deelnemen in, samenwerken met, beheren, besturen, exploiteren en financieren van andere vennootschappen en ondernemingen.
	

Wijze bestuurlijk belang:	De deelnemende gemeenten zijn aandeelhouder van Amfors Holding. Zij controleren begroting, jaarrekening en beleidsplannen. Daarnaast is er een Raad van Commissarissen bestaande uit personen zonder bestuurlijke binding met de gemeenten.
Wijze financieel belang:	De gemeente Bunschoten bezit 117 aandelen Amfors.
Bijdrage Bunschoten:	7%
Meest recente financieel resultaat:	Over 2023: € 0,- (betreft resultaat na aanzuivering tekort aan <u>RWA</u> van € 2,6 miljoen)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 2,5 miljoen,- (ultimo 2024)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 4,8 miljoen (ultimo 2024)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	Door het dalende aantal <u>SW</u> -ers bij <u>RWA</u> en een afnemende rijksbijdrage moeten de toenemende kosten bij <u>RWA</u> worden opgevangen door een hoger nettoresultaat van Amfors. De gemeente is erg afhankelijk van het behalen van de operationele resultaten van Amfors, die ter aanvulling van het negatief subsidieresultaat <u>RWA</u> nodig is om zodoende de gemeente niet meer te laten bijdragen.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2024

Regionale uitvoeringsdienst Utrecht (RUD)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	 Het behartigen van de belangen van de deelnemers tezamen en van iedere deelnemer afzonderlijk op het gebied van de fysieke leefomgeving. Het zorgdragen van een goede, klantvriendelijke en efficiënte uitvoering van de opgedragen milieutaken, natuurbehoud en een veilige leefomgeving.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Bijdrage Bunschoten:	€ 630.000,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 1.402.000,- (2024)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 2.948.000,- (ultimo 2025, inclusief resultaat)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 7.309.000,- (ultimo 2024)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	Outputfinanciering (productie, achterblijvende vraag, onvoldoende productiviteit en kengetallen), ziekteverzuim, wet- en regelgeving.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2024

Gemeentelijke GezondheidsDienst regio Utrecht (GGDrU)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke Regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Invulling geven aan de wettelijke rol bij crises en rampen. Bevorderen van een goede basisgezondheid en gelijke kansen op gezondheid voor de inwoners, onder meer door preventie.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	De kosten van de wettelijke basistaken worden bij alle deelnemers in rekening gebracht; keuzetaken/maatwerk alleen bij de gemeenten waarvoor de taken zijn uitgevoerd.
Bijdrage Bunschoten:	€ 1.272.000,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 2.476.618,- (2024)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 6.216.567,- (ultimo 2024, inclusief resultaat)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 36.061.875,- (ultimo 2024)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	De verhouding tussen de vaste (inwoner)bijdrage en de maatwerk opbrengsten moet zodanig zijn, dat de <u>GGDrU</u> in de financieringsstructuur een eventuele daling van maatwerkinkomsten zelf kan opvangen.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2024

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Zorgen voor goede, reguliere en milieu verantwoord transport, overslag, be- en verwerking van huishoudelijk afval uit de deelnemende gemeenten. Ook kennisuitwisseling en vergroting op het gebied van efficiënte afvalinzameling en verwerking.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	Baten en lasten worden 100% aan de deelnemers doorberekend. De <u>GR</u> heeft een minderheidsbelang in de <u>NV ROVA Holding</u> (€ 4.538,-) en een 50%-belang in de <u>BV Afvaloverslag</u> (€ 9.000,-).
Bijdrage Bunschoten:	€ 947.964,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 0,- (2024)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 0,- (ultimo 2024)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 20.790.517,- (ultimo 2024)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	Normale bedrijfsrisico's zoals rente-, krediet-, debiteuren- en investeringsrisico's

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2024

N.V. ROVA Holding

Juridische rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	 Dienstverleningsovereenkomst voor de inzameling en verwerking van afvalstoffen en grondstoffen. Ook het beheer van de inzamelmiddelen valt hieronder.
Wijze bestuurlijk belang:	Aandeelhouder (ongeveer 2% van de uitstaande aandelen A, B en C)
Wijze financieel belang:	205 aandelen B (gewaardeerd tegen € 313.640,-)
Bijdrage Bunschoten:	€ 1.384.361,- (taken volgens dienstverleningsovereenkomst)
Meest recente financieel resultaat:	€ 4.820.000,- (2024)*. Een deel van het resultaat wordt als dividend uitgekeerd.
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 44.169.000,- (ultimo 2024)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 63.717.000,- (ultimo 2024)*, inclusief achtergestelde lening van € 9.590.000,-.
Risico's voor financiële positie gemeente:	De financiële risico's zijn beperkt.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2023

Vitens NV

Juridische rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	 Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf in Nederland en verzorgt de drinkwatervoorziening in de gemeente Bunschoten. Vitens is in 2006 ontstaan uit fusies van lokale en regionale drinkwaterbedrijven.
Wijze bestuurlijk belang:	0,281% van het totaal aantal aandelen
Wijze financieel belang:	16.219 aandelen (gewaardeerd tegen € 16.219,-)
Meest recente financieel resultaat:	€ 34,5 miljoen (2024)* De verwachting is dat de komende jaren geen dividend wordt uitgekeerd.
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 713,6 miljoen (2024)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 1.684,8 miljoen (2024)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	De financiële risico's zijn zeer beperkt. Er is geen verplichte afdekking van een eventueel tekort; aandeelhouders van een <u>NV</u> zijn niet aansprakelijk voor de schulden van een <u>NV</u> .

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2024

Stedin Holding NV

Juridische rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	 Stedin is de netbeheerder en heeft daardoor een belangrijke plaats in de energie-infrastructuur. Door de deelname in Stedin heeft de gemeente zeggenschap in het beleid van Stedin, waaronder de investeringsagenda en financiering van Stedin.
Wijze bestuurlijk belang:	0,01% van het totaal aantal aandelen
Wijze financieel belang:	639 aandelen (gewaardeerd tegen € 500.000,-)
Meest recente financieel resultaat:	€ 158 miljoen (2024)* Een deel van het resultaat wordt als dividend uitgekeerd. Voor 2024 was dat € 5.700,- (uitgekeerd in 2025).
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 3.370 miljoen (2024)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 5.704 miljoen (2024)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	De financiële risico's zijn beperkt.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2024

3.7 Grondbeleid

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf grondbeleid is opgenomen in artikel 16 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf grondbeleid geeft tenminste:

- *Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;*
- *Een aanduiding van de wijze waarop de provincie onderscheidenlijk gemeente het grondbeleid uitvoert;*
- *Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;*
- *Een onderbouwing van de geraamde winstneming;*
- *De beleidsuitgangspunten omtrent reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.*

De woningmarkt in Nederland vertoont tekenen van stabilisatie, hoewel de huizenprijzen sterker stijgen dan eerder voorspeld. De oorlog in Oekraïne is helaas nog steeds gaande en we hebben op dit moment een demissionair kabinet. De geactualiseerde grondexploitaties weerspiegelen nog niet de afvlakking van de eerder extreme hoogconjunctuur. Bij de volgende actualisatie kunnen deze macro-economische en politieke ontwikkelingen zeker van invloed zijn. Als zich tussentijds significante veranderingen voordoen, zal dit tussentijds of bij het MPG 2025 worden gecommuniceerd.

Sinds de vorige programmabegroting zijn er geen nieuwe grondexploitaties bijgekomen. Wel is de grondexploitatie Eiland 6 Rengerswetering herzien en verwerkt in het MPG 2024 en is De Kronkels-Zuid geactualiseerd en verwerkt in deze programmabegroting. Voor elke nieuwe ontwikkeling wordt gekeken welk gemeentelijk grondbeleid wordt gevolgd. Dit kan actief of facilitair grondbeleid zijn, dit staat beschreven in de nota Grondbeleid. De nota Grondbeleid dateert uit 2019 en er is een start gemaakt om dit te herzien, in de loop van 2026 zal de nota aan de raad worden aangeboden.

Het MPG 2024 is op basis van de rekeningcijfers 2024 vastgesteld in de raad op 22 mei 2025. De gegevens die in het MPG 2024 zijn opgenomen zijn nog steeds relevant. De meeste eindresultaten zijn nagenoeg gelijk aan de resultaten die in het vastgestelde MPG 2024 zijn genoemd.

Per complex worden de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van het MPG 2024 genoemd. De wijzigingen ten opzichte van het vastgestelde MPG zijn doorgevoerd in een nieuw totaaloverzicht 'gronden in exploitatie'. Dit overzicht en het overzicht 'totale cumulatieve kasstroom' worden in deze paragraaf opgenomen.

Het MPG wordt begin 2026 geactualiseerd op basis van de jaarcijfers van 2025. Het MPG 2025 wordt ter vaststelling aan de raad aangeboden in het tweede kwartaal van 2026.

Afwijkingen

Diverse grondexploitaties wijzigen niet/nauwelijks ten opzichte van het laatst vastgestelde MPG. Dit wordt dan ook niet verder genoemd in onderstaande toelichting.

Grondexploitatie bedrijventerrein De Kronkels-Zuid

Deze grondexploitatie zit nog aan het begin van het hele proces. Er zijn veel aspecten onzeker. Het streven blijft om de grondexploitatie budgetneutraal te laten verlopen. Er zijn beroepen binnen gekomen tegen het vastgestelde bestemmings- en exploitatieplan. De doorlooptijd van dit complex zal hier vertraging door krijgen, in deze actualisatie is hier meer rekening mee gehouden. De inbrengwaarde en uitgifteprijzen zijn opnieuw extern uitgezet. Bij de actualisatie is rekening gehouden met deze nieuwe uitgangspunten. Met de geactualiseerde informatie stijgt het verwacht resultaat van € 13.260,- naar € 60.092,- positief ten opzichte van het MPG 2024.

Grondexploitatie Zuiderland (eiland 4)

Deze grondexploitatie is in de afrondende fase. Alle grondtransacties zijn geweest. Het park is in aanleg en het woonrijp maken is in volle gang. Het huidige verwachte resultaat is € 564.414,- positief. Waarbij gezegd moet worden dat in de voorgaande jaren in totaal al € 2.352.748,- aan tussentijdse winst is genomen. Het totaal verwacht resultaat inclusief tussentijdse winstneming bedraagt € 2.917.162,-.

Grondexploitatie Zuidelijke Hoven (eiland 5)

Op eiland 5 wordt er volop gewerkt aan het bouwrijp- en woonrijp maken van het eiland. De tweede fase van de grondtransacties heeft in 2025 plaats gevonden en de laatste grondverkoop zijn gepland eind 2025/begin 2026. Het huidige verwachte resultaat is € 380.526,- positief, dit is € 11.047,- positiever ten opzichte van het MPG 2024.

Grondexploitatie Eiland 6

Het programma is bekend wat heeft geresulteerd in een positiever verwacht eindresultaat ten opzichte van de vorige programmabegroting, in het MPG 2024 is dit al gemeld. Het verwacht resultaat wordt nu geschat op € 1.470.422,-, waarvan de helft € 735.211,- het gemeentelijke aandeel is. De eerste uitgifte van de kavels wordt in 2026 verwacht.

Totaaloverzicht gronden in exploitatie 2025 tot en met 2027

Complexen		B/ E	Saldo Boekwaarde per 31-12-2024	Prognose Uitgaven 2025	Prognose Inkomsten 2025	Saldo Boekwaarde per 31-12-2025	Prognose Uitgaven 2026	Prognose Inkomsten 2026	Prognose Boekwaarde per 31-12-2026	Prognose Uitgaven 2027	Prognose Inkomsten 2027	Prognose Boekwaarde per 31-12-2027
0	Algemeen beheer	B	-			-			-			-
4	De Kronkels-Zuid	B	-2.221.275	3.544.274	409.500	-5.356.049	6.367.479	-	-11.723.527	8.943.105	-	-20.666.632
4	Afwikkeling (positief) resultaat	B										
45	Zuiderland (E4)	E	1.848.105	1.495.677	190.777	543.205	189.568	190.777	-	-	-	-
45	Afwikkeling (positief) resultaat	E					564.414					
46	Zuidelijke Hoven (E5)	E	-1.263.260	2.309.034	8.673.390	5.101.096	2.057.544	-	3.043.551	1.737.553	-	1.305.998
46	Afwikkeling (positief) resultaat	E							122.219			
47	Eiland 6	E	-6.200.258	3.719.977	-	-9.920.235	1.489.117	11.531.571		1.731.162	6.047.841	4.438.898
47	Afwikkeling (positief) resultaat	E										
TOTAAL COMPLEXEN			-7.836.688	11.068.962	9.273.667	-9.631.983	10.648.122	11.722.348	-8.557.757	12.411.820	6.047.841	-14.921.736
AF: voorziening verlieslatend			-			-			-			-
Balanswaarde :			-7.836.688			-9.631.983			-8.557.757			-14.921.736
Algemeen beheer			-			-			-			-
Bedrijventerreinen			-2.221.275	3.544.274	409.500	-5.356.049	6.367.479	-	-11.723.527	8.943.105	-	-20.666.632
Gronden in exploitatie			-5.615.413	7.524.688	8.864.167	-4.275.934	4.280.643	11.722.348	3.165.771	3.468.715	6.047.841	5.744.896
			-7.836.688	11.068.962	9.273.667	-9.631.983	10.648.122	11.722.348	-8.557.757	12.411.820	6.047.841	-14.921.736

Totaaloverzicht gronden in exploitatie 2028, 2029 en na 2029

Complexen	B/ E	Prognose Uitgaven 2028	Prognose Inkomsten 2028	Prognose Boekwaarde per 31-12-2028	Prognose Uitgaven 2029	Prognose Inkomsten 2029	Prognose Boekwaarde per 31-12-2029	Prognose Uitgaven na 2029	Prognose Inkomsten na 2029	Prognose Boekwaarde na 31-12-2029
0 Algemeen beheer	B			-			-			-
4 De Kronkels-Zuid	B	1.093.735	6.115.744	-15.644.623	925.050	6.207.481	-10.362.192	2.273.411	12.695.695	-
4 Afwikkeling (positief) resultaat	E							60.092		-
45 Zuiderland (E4)	E									
45 Afwikkeling (positief) resultaat	E	806.518	-	499.480	130.145	-	369.335	-11.191	-	-
46 Zuidelijke Hoven (E5)	E							380.526		
46 Afwikkeling (positief) resultaat	E	1.722.643	2.041.280	4.757.536	1.321.474	-	3.436.061	2.700.850	-	-
47 Eiland 6	E							735.211		
47 Afwikkeling (positief) resultaat	E	3.622.896	8.157.025	-10.387.607	2.376.669	6.207.481	-6.556.795	6.138.899	12.695.695	-
TOTAAL COMPLEXEN										
AF: voorziening verlieslatend				-	-		-	-		-
Balanswaarde:				-10.387.607			-6.556.795			-
Algemeen beheer	B			-						-
Bedrijventerreinen	E	1.093.735	6.115.744	-15.644.623	925.050	6.207.481	-10.362.192	2.333.503	12.695.695	-
Gronden in exploitatie	E	2.529.161	2.041.280	5.257.015	1.451.619	-	3.805.396	3.805.396	-	-
		3.622.896	8.157.025	-10.387.607	2.376.669	6.207.481	-6.556.795	6.138.899	12.695.695	-

Kasstroom

Omschrijving	Tot en met 31-12-2024	Boekingen tot en met 30-06-2025	Verwachte mutaties na 30-06-2025	Mutaties 2025	Tot en met 31-12-2025	Planjaar 2026	Planjaar 2027	Planjaar 2028	Planjaar 2029	Planjaren na 2029	Totaal
Uitgaven											
Grondverwerving	15.638.419	6.662	3.097.461	3.104.122	18.742.541	5.795.283	2.500	2.500	-	-	24.542.824
Bouw en woonrijp maken	6.715.168	550.079	5.956.980	6.507.058	13.222.227	2.690.289	11.293.311	2.531.411	1.813.817	1.756.793	33.307.847
Overige kosten	272.515	-	65.000	65.000	337.515	55.000	25.000	20.000	20.000	-	457.515
Totale uitgaven	22.626.102	556.740	9.119.441	9.676.181	32.302.283	8.540.572	11.320.811	2.553.911	1.833.817	1.756.793	58.308.186
Inkomsten											
Bijdragen van derden	3.027.506	-	190.777	190.777	3.218.283	190.777	-	-	-	-	3.409.060
Verkopen	23.608.176	14.160	9.088.730	9.082.890	32.691.066	11.531.571	6.047.841	8.157.025	6.207.481	12.695.695	77.330.678
Totale inkomsten	26.635.682	14.160	9.259.507	9.273.667	35.909.348	11.722.348	6.047.841	8.157.025	6.207.481	12.695.695	80.739.738
Saldo inkomsten -/- uitgaven	4.009.580	-542.580	140.066	-402.514	3.607.066	3.181.776	-5.272.970	5.603.114	4.373.664	10.938.902	22.431.552

3.8 Openbaarheid

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf Openbaarheid is opgenomen in artikel 16a van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf openbaarheid geeft tenminste inzicht in de beleidsvoornemens inzake de toepassing van de artikelen 3.1, 3.3, 3.3a en hoofdstuk 4 van de Wet open overheid en de wijze waarop toepassing is gegeven aan deze beleidsvoornemens.

De Wet open overheid trad in 2022 in werking. Daarna begon een periode waarin veel voorbereid is om in 2027 volledig operationeel te zijn voor deze wet. In 2022 is een roadmap ontwikkeld waarin per jaar staat beschreven wat er voorbereid of ontwikkeld moet worden. Medio 2025 kunnen we zeggen dat we in de pas lopen met hetgeen destijds in de roadmap is vastgelegd. 2026 is een jaar waarin volgens de roadmap geen nieuwe inhoudelijke zaken opgepakt hoeven te worden en daarom kunnen we ons als gemeente Bunschoten focussen op de volgende onderwerpen:

1. Bewustwording en kennisoverdracht.

Voor veel collega's is de Woo nog steeds iets nieuws. Er wordt blijvend aandacht gevraagd voor bewustwording over deze wet en hoe deze impact heeft op ons dagelijks werk. Door communicatie tijdens (team)overleggen, via intranet en waar nodig één op één vragen we hier aandacht voor. Daarnaast worden trainingen gegeven, waarbij bijvoorbeeld aangehaakt wordt op de serious game.

2. Publiceren verschillende informatie categorieën.

We lopen in de pas met onze roadmap, maar zijn nog wel afhankelijk van Den Haag als het gaat om het actief openbaar maken en publiceren van nieuwe informatie categorieën. Dit kan slechts reactief gebeuren, maar vereist wel actie van onze kant. Op inhoud zijn deze categorieën voor het grootste gedeelte al voorbereid.

3. Borgen functies binnen de organisatie.

Momenteel wordt de voornoemde werkzaamheden voor de Woo uitgevoerd in nadrukkelijke samenwerking met diverse teams. Vanaf 2027 is de Woo volledig operationeel en daarmee ook een vast onderdeel geworden van onze werkzaamheden. Dit willen we zo goed mogelijk borgen binnen de organisatie. We willen hiervoor de functie van Woo-coördinator of -medewerker zo goed mogelijk beschrijven en integreren binnen de organisatie. Samenwerking met bijvoorbeeld documentaire informatievoorziening en functioneel beheer anonimiseringsapplicatie is hierbij essentieel.

4. BIJLAGEN

4.1 Overhead

Wat is overhead?

Het BBV geeft de volgende definitie van overhead: *‘alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces’*. Door deze definitie te gebruiken kan een eenduidig inzicht worden gegeven in de kosten die direct zijn toe te rekenen aan bepaalde taakvelden.

Uitsplitsing taakveld 0.4 Overhead

De overhead wordt begroot (en verantwoord) op taakveld 0.4. Onderstaande verdeling geeft het saldo weer van de begrote inkomsten en uitgaven op het taakveld. Voor diverse onderdelen is een uitzondering gemaakt. Dit geldt voor de reiniging, riolering, begraven, marktgelden en leges. Ook bij de grondexploitatie en investeringen mag de overhead doorberekend worden. De doorberekening staat apart vermeld.

	Begroot 2026
Salaris overhead, inclusief inhuur	€ 4.270.096
Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie	€ 21.896
Personeel en organisatie	€ 408.441
Interne en externe communicatie	€ 61.258
Juridische zaken	€ 59.402
Informatievoorziening en automatisering	€ 1.486.010
Facilitaire zaken en huisvesting	€ 1.178.387
Archief en postzaken	€ 71.176
Doorberekening naar taakvelden	€ -825.114
Doorberekening naar investeringen en/of grondexploitatie	€ -376.611
	€ 6.354.941

Deze kosten worden verantwoord op het taakveld overhead. De kosten van personeel in het primaire proces wordt aan de hand van een percentage rechtstreeks doorberekend aan de betreffende taakvelden.

In het programma Bestuur en ondersteuning is bij de verplichte indicatoren (blz. 26) het percentage opgenomen dat wordt gehanteerd voor de opslag op totale lasten. Dit is berekend op afgerond 9% (totale overhead gedeeld door de totale lasten inclusief grondexploitatie).

4.2 Kerngegevens

Algemene uitgangspunten	2026	2027	2028	2029
Inflatiecorrectie budgetten (meerjaren constante prijzen)	2.9%	0%	0%	0%
Sociale structuur				
Aantal inwoners	22.881	22.981	23.081	23.181
<i>waarvan</i>				
< 18 jaar	5.720	5.745	5.770	5.795
18 t/m 64 jaar	13.171	13.201	13.166	13.131
65 t/m 74 jaar	2.210	2.200	2.250	2.300
75 t/m 84 jaar	1.450	1.500	1.550	1.600
> 85 jaar	330	335	345	355
Fysieke structuur				
Oppervlakte gemeente	3.039 ha	3.039 ha	3.039 ha	3.039 ha
Binnenwater	443 ha	443 ha	443 ha	443 ha
Aantal woonruimten	9.150	9.200	9.300	9.450
Financiële structuur				
Uitgedrukt in bedragen per inwoner (x € 1,-)				
Gewone uitgaven (excl. grondexploitatie)	2.768,40	2.766,24	2.754,50	2.770,57
Opbrengst belastingen, incl. leges en andere rechten	576,85	578,70	576,19	573,70
Algemene uitkering uit het gemeentefonds	1.761,69	1.755,77	1.715,61	1.735,53
Vaste schuld	1.286,66	1.751,45	1.599,15	1.448,17
Standen per 1 januari				
Reserves van de algemene dienst	1.181,80	1.186,34	1.213,11	1.228,31
Voorzieningen van de algemene dienst	327,61	336,18	325,25	199,21
Reserves grondexploitatie	223,21	225,52	228,24	233,53
Voorzieningen grondexploitatie	0,00	0,00	0,00	0,00
Weerstandsvermogen				
reserve algemene dienst; reserve grondexploitatie en voorziening grondexploitatie	1.273,55	1.299,86	1.317,10	1.336,27

4.3 Overzicht directe en indirecte subsidies

In onderstaand overzicht zijn de subsidieplafonds opgenomen. De raming is gebaseerd op het jaarplan subsidies 2025. Op basis van het subsidieplan 2026 (begin 2025) kan het zijn dat er nog een onderlinge verschuiving plaatsvindt.

Programma (bedragen afgerond op € 1.000,-)	2025	2026
Jeugd	342.000	351.918
Zorg	808.000	831.432
Cultuur	836.000	860.244
Leefbaarheid en sociale samenhang	88.000	90.552
 Overige subsidies:		
Kindercentra	76.000	78.204
Historisch aanzien Museumhaven	148.000	152.292
Toerisme en Citymarketing	188.000	193.452
Collectieve preventie en preventieve verslavingszorg	40.000	41.160
Burgerparticipatie Sociaal domein	5.000	5.145
Maatschappelijke begeleiding statushouders	30.000	30.870
Preventie schuldhulpverlening	95.000	97.755
 Muziek	18.000	18.522
Eenmalige subsidies	20.000	20.000
 Totaal	€ 2.694.000	€ 2.771.546

Bij de bespreking van het onderwerp indirecte subsidies is toegezegd dat globaal zou worden bekeken wat de risico's zijn die de gemeente loopt bij het verstrekken van de leningen aan verenigingen en instellingen. Er wordt gesproken over de verenigingen die rente en aflossingsverplichtingen kennen of die huur moeten betalen. Deze risico's zijn verwaarloosbaar klein. Er wordt voldaan aan de aflossings- en huurverplichtingen. Er is geen reden om hier aanvullende maatregelen te nemen.

Op de volgende pagina is een overzicht gegeven van de indirecte subsidies per 2025. In het kader hieronder een toelichting op de tabel.

De lasten zijn in de volgende categorieën onderverdeeld:

Kapitaallasten → De lasten van de investeringen/subsidies/geldleningen op basis van onder andere de nota Stimulus en de voorlopers daarvan, voor zover deze nog in de administratie zijn opgenomen. Deze lasten nemen in de loop van de tijd af en zijn niet beïnvloedbaar. De lasten zijn lager, omdat met een lager rentepercentage is gerekend.

Derden → Het gaat hier om het dagelijks onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen en sportvelden. Dit onderhoud is noodzakelijk om de voorzieningen in stand te houden. Ook de verzekeringspremies en overige zakelijke lasten zijn hierbij inbegrepen.

Voorziening → Onder deze post worden de jaarlijkse stortingen in de voorziening onderhoud gebouwen/sportvelden weergegeven. Deze stortingen zijn bedoeld om op enig moment het groot onderhoud te kunnen uitvoeren en zo de gebouwen/sportvelden in stand te houden. Hier liggen de diverse onderhoudsplannen aan ten grondslag. Ook hier geldt dat deze lasten in principe als vast moeten worden beschouwd.

Inkomsten → Hier zijn de bedragen geraamd die bij de verenigingen in rekening worden gebracht, voornamelijk op basis van het geldende tarievenbeleid.

Jaar		Oorspr. Bedrag kapitaal uitgaven	Percentage/ maatstaf	Totaal van de afschr.- aflossing begin dienstjaar	(Extra) afschrijvingen	(Extra) aflossingen	Boekwaarde begin 2026	Boekwaarde eind 2026	Toege- rekende rentelasten 1,0%	Totaal kapitaallasten
	Geldlening realisering Korengebouw	181.512,09	50 jr. ann				181.512,09	181.512,09	1.815,12	1.800,00
	Aankoop scheepswerf	382.378,92	40 jr.	344.577,93	5.815,10		37.800,99	31.985,89	378,01	6.200,00
	Aankoop grond Havenstraat	234.000,00					234.000,00	234.000,00	2.340,00	2.300,00
1997	Bijdrage St Botterwerf Spakenburg	74.873,74	40 jr.	53.348,64	1.871,88		21.525,10	19.653,22	215,25	2.100,00
	Totaal Botterwerf	691.252,66		397.926,57	7.686,98		293.326,09	285.639,11	2.933,26	10.600,00
2007	Uitbreiding museum Spakenburg, 1e fase	573.118,94	40 jr. ann	216.751,26	14.562,48		356.367,68	341.805,20	3.718,56	18.300,00
2007	Uitbreiding museum Spakenburg, 2e fase	106.110,14	25 jr. ann	71.250,36	4.425,72		34.859,78	30.434,06	795,24	5.200,00
2007	Aankoop grond museum Spakenburg	282.000,00					282.000,00	282.000,00	2.820,00	2.800,00
	Totaal Museum	961.229,08		288.001,62	18.988,20		673.227,46	654.239,26	7.333,80	26.300,00
2007	Korenmolen De Hoop	317.000,00	40 jr. ann	78.446,84	4.689,44		238.553,16	233.863,72	2.385,53	7.100,00
2021	Voorfinanciering Bibliotheek Eemland	150.250,00	15 jr.	40.000,00	10.000,00		110.250,00	100.250,00	1.102,50	11.100,00
	Totaal cultureel Bunschoten	2.301.243,83		804.375,03	41.364,62		1.496.868,80	1.455.504,18	15.570,21	56.900,00
	Renovatie de Vinken: w Eemdijk	25.000,00	25 jr.	15.000,00	1.000,00		10.000,00	9.000,00	100,00	1.100,00
	Totaal vv Eemdijk	226.877,67		216.877,67	1.000,00	0,00	10.000,00	9.000,00	100,00	1.100,00
	Renovatie de Vinken: Handbalvelden, HVBS	20.000,00	25 jr.	12.000,00	800,00		8.000,00	7.200,00	80,00	900,00
2003	Geldlening Ruitersportcentrum	73.400,00	50 jr.				73.400,00	73.400,00	734,00	700,00
	Renovatie de Vinken: Paardesport	15.000,00	25 jr.	9.000,00	600,00		6.000,00	5.400,00	60,00	700,00
2010	Geldlening stichting 4B (Boulamis)	63.724,50	50 jr.				63.724,50	63.724,50	637,25	600,00
2010	Geldlening vogelver. Vogelvreugde	20.000,00	50 jr.				20.000,00	20.000,00	200,00	200,00
	Aanleg atletiekbaan Quo Vadis	182.000,00	25 jr.	109.200,00	7.280,00		72.800,00	65.520,00	728,00	8.000,00
	Overige verenigingen	426.784,00		182.859,50	8.680,00	0,00	243.924,50	235.244,50	2.439,25	11.100,00
	Totaal sportpark de Vinken	653.661,67		399.737,17	9.680,00	0,00	253.924,50	244.244,50	2.539,25	12.200,00
2005	Lening T.V. De Eemslag	24.350,00	40 jr.				24.350,00	24.350,00	243,50	200,00
2004	Grondaankoop Agilitas	34.034,00	15 jr.				34.034,00	34.034,00	340,34	300,00
2004	Geldlening Agilitas	65.525,00	50 jr.				65.525,00	65.525,00	655,25	700,00
2010	Geldlening Agilitas sportvloer	70.211,49	50 jr.				70.211,49	70.211,49	702,11	700,00
2003	Geldlening Denksportcentrum	88.302,00	15 jr.				88.302,00	88.302,00	883,02	900,00
2000	Geldlening Denksportcentrum	39.705,77	50 jr.				39.705,77	39.705,77	397,06	400,00
	Totaal sportpark Vaartweg	400.320,40		78.192,14	0,00	0,00	322.128,26	322.128,26	3.221,28	3.200,00
	Totaal sportief Bunschoten	1.932.605,20		1.356.552,44	9.680,00	0,00	576.052,76	566.372,76	5.760,53	15.400,00
	Geldlening St. Ongerweges	340.335,16	50 jr.	163.360,86		6.806,70	176.974,30	170.167,60	1.769,74	1.800,00
	Totaal zorgend Bunschoten	1.124.042,36		947.068,06	0,00	6.806,70	176.974,30	170.167,60	1.769,74	1.800,00
	Totaal Bunschoten	5.357.891,39		3.107.995,53	51.044,62	6.806,70	2.249.895,86	2.192.044,54	23.100,48	74.100,00

	Derden onderhoud	Voorziening groot onderhoud vervanging	Inkomsten
Museum Spakenburg	11.200,00	21.500,00	52.950,00
VV Eemdijk	36.000,00	30.000,00	15.500,00
RugbyClub Spakenburg	13.500,00	-1.650,00	2.500,00
HVBS	3.100,00	6.000,00	1.150,00
Boulamis			800,00
Qua Vadis	3.100,00		3.550,00
Totaal sportpark de Vinken	55.700,00	34.350,00	23.500,00
VV IJsselmeervogels	54.000,00	94.000,00	43.368,00
SV Spakenburg	54.000,00	94.000,00	43.368,00
Totaal sportpark de Westmaat	108.000,00	188.000,00	86.736,00
Herbestemming Brandaris	20.000,00	0,00	83.400,00

Bovenstaand overzicht geeft weer dat er voor sommige onderdelen ook andere baten en lasten zijn, naast de kapitaallasten.

4.4 Totaaloverzicht per taakveld 2026

Op deze pagina staan alle lasten van de programma's. Op de volgende pagina alle baten.

Bedragen x € 1.000,-		Leveringen en diensten						Overige verrek-	Totale
Taakveld	Omschrijving	Salaris	Tractie van derden	Overdrachten	Reserveringen	Kapitaal-lasten	Overige verrek-	ningen	lasten
0.1	Bestuur	1.017		198	216	21	14		1.466
0.2	Burgerzaken	447		87	166		1		701
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	63		11			12		86
0.4	Overhead	4.270		2.617	38	107	538	-1.177	6.394
0.5	Treasury			12			6	776	794
0.6	Belastingen	13		24	209				246
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds								-
0.8	Overige baten en lasten			50			-300		-250
0.10	Mutaties reserves					581			581
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten								-
	Totaal Bestuur en Ondersteuning	5.810	-	2.999	629	709	271	-400	10.019
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	43		75	1.457	3	59		1.636
1.2	Openbare orde en veiligheid	570		117	28		15		730
	Totaal Veiligheid	613	-	192	1.485	3	74	-	2.367
2.1	Verkeer en vervoer	868	111	943		1.073	875	111	3.982
2.2	Parkeren			176		22			198
2.3	Recreatieve havens	35		29		26	59		149
2.4	Economische havens en waterwegen			18					18
2.5	Openbaar vervoer			25	1	12	6		43
	Totaal Verkeer, vervoer en waterstaat	904	111	1.191	1	1.132	939	111	4.390
3.1	Economische ontwikkelingen	42			40		7		89
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	100		6.160			120		6.380
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	18	8	33	20	16	27	32	155
3.4	Economische promotie	105		302	6	9			422
	Totaal Economie	265	8	6.496	66	25	154	32	7.046
4.1	Openbaar basisonderwijs				44				44
4.2	Onderwijshuisvesting	6		205			867		1.078
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	111		973	1.165	25	3		2.277
	Totaal Onderwijs	118	-	1.177	1.209	25	870	-	3.399
5.1	Sportbeleid en activering	109			205		5		319
5.2	Sportaccommodaties			294	1.358		234		2.237
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	41		15	89		2		147
5.4	Musea			44	225		26		316
5.5	Cultureel erfgoed	62		67	268		38		460
5.6	Media	13			453		1		467
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	734	173	1.157	84	137	71	213	2.569
	Totaal Sport, cultuur en recreatie	959	173	1.577	2.682	535	377	213	6.516
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	300		669	1.882		2		2.853
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen integraal			37	1.775			60	1.872
6.3	Inkomensregelingen			108	5.630				5.738
6.4	WSW en beschut werk				1.071				1.071
6.5	Arbeidsparticipatie				450				450
6.60	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)			625					625
6.711	Huishoudelijke hulp (Wmo)			1.950					1.950
6.712	Begeleiding (Wmo)			719					719
6.713	Dagbesteding (Wmo)			427					427
6.714	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)			9	329				338
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal			121	3.465				3.586
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal				4.235				4.235
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk			364					364
6.791	PGB Wmo			98					98
6.792	PGB Jeugd			71					71
6.811	Beschermde wonen (Wmo)				32				32
6.821	Jeugdbescherming				1.020				1.020
6.91	Coördinatie en beleid Wmo	158							158
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	111							111
	Totaal Sociaal domein	569	-	5.199	19.890	-	2	60	25.720
7.1	Volksgezondheid	76		150	1.221				1.447
7.2	Riolering	214	31	378	130	350	596	372	2.071
7.3	Afval	258	16	2.620	50	2	10	439	3.394
7.4	Milieubeheer	336		118	630		23		1.106
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	107	36	146		7	123	118	537
	Totaal Volksgezondheid en milieu	991	83	3.412	2.031	358	752	929	8.556
8.1	Ruimte en leefomgeving	383		63			6		452
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	460		2.578			43	8.494	11.575
8.3	Wonen en bouwen	1.018		65	43	3	84		1.214
	Totaal Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	1.862	-	2.705	43	3	133	8.494	13.240
	Totaal programma's	12.091	375	24.949	28.035	2.791	3.572	9.439	81.252

Bedragen x € 1.000,-		Heffingen	Doel-	Reser-	Verreke-	Totale	
Taakveld	Omschrijving	en tarieven	uitkeringen	vingen	ningen	baten	Saldo
0.1	Bestuur				59	59	1.408
0.2	Burgerzaken	415				415	286
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	256				256	-170
0.4	Overhead	14			25	39	6.355
0.5	Treasury				1.089	1.089	-295
0.6	Belastingen	6.356				6.356	-6.110
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		40.309			40.309	-40.309
0.8	Overige baten en lasten				357	357	-607
0.10	Mutaties reserves			313		313	268
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten					-	-
	Totaal Bestuur en Ondersteuning	7.041	40.309	313	1.529	49.193	-39.174
1.1	Crisisbeheersing en brandweer					-	1.636
1.2	Openbare orde en veiligheid	9	7			16	714
	Totaal Veiligheid	9	7	-	-	16	2.350
2.1	Verkeer en vervoer	231	24		90	345	3.637
2.2	Parkeren	51				51	146
2.3	Recreatieve havens	325				325	-175
2.4	Economische havens en waterwegen					-	18
2.5	Openbaar vervoer	1	15			16	28
	Totaal Verkeer, vervoer en waterstaat	608	38	-	90	736	3.653
3.1	Economische ontwikkelingen					-	89
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur				6.367	6.367	13
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	99		12		111	45
3.4	Economische promotie	39				39	383
	Totaal Economie	138	-	12	6.367	6.517	529
4.1	Openbaar basisonderwijs					-	44
4.2	Onderwijshuisvesting					-	1.078
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	258	782			1.039	1.238
	Totaal Onderwijs	258	782	-	-	1.039	2.359
5.1	Sportbeleid en activering		135			135	184
5.2	Sportaccommodaties	581				581	1.656
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	18				18	129
5.4	Musea	53				53	263
5.5	Cultureel erfgoed	2				2	458
5.6	Media					-	467
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	15			35	50	2.519
	Totaal Sport, cultuur en recreatie	670	135	-	35	840	5.676
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	25	330			355	2.499
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen integraal					-	1.872
6.3	Inkomensregelingen		3.820			3.820	1.918
6.4	WSW en beschut werk					-	1.071
6.5	Arbeidsparticipatie					-	450
6.60	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	244				244	381
6.711	Huishoudelijke hulp (Wmo)					-	1.950
6.712	Begeleiding (Wmo)					-	719
6.713	Dagbesteding (Wmo)					-	427
6.714	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)					-	338
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal					-	3.586
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal					-	4.235
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk					-	364
6.791	PGB Wmo					-	98
6.792	PGB Jeugd					-	71
6.811	Beschermd wonen (Wmo)					-	32
6.821	Jeugdbescherming					-	1.020
6.91	Coördinatie en beleid Wmo					-	158
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd					-	111
	Totaal Sociaal domein	269	4.150	-	-	4.418	21.301
7.1	Volksgezondheid		95			95	1.352
7.2	Riolering	2.020		51		2.071	-
7.3	Afval	3.092	167	46	89	3.394	-
7.4	Milieubeheer					-	1.106
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	473		64		537	-
	Totaal Volksgezondheid en milieu	5.585	262	161	89	6.097	2.459
8.1	Ruimte en leefomgeving	38				38	414
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	11.722				11.722	-147
8.3	Wonen en bouwen	681				681	533
	Totaal Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	12.442	-	-	-	12.442	799
	Totaal programma's	27.019	45.683	486	8.111	81.299	-47

4.5 Afkortingenlijst

In deze lijst staan de betekenissen van alle afkortingen, op alfabetische volgorde, die in deze programmabegroting zijn opgenomen. De afkortingen in de tekst bevatten een hyperlink, als daar opgedrukt wordt ziet men deze afkortingen lijst.

Afkortingen

AI → Artificiële intelligentie (kunstmatige intelligentie)	ICT → Informatie en Communicatietechnologie
AMvB's → Algemene maatregelen van Bestuur	IHP → Integraal Huisvestings Plan
AOW → Algemene ouderdomswet	IKC → Integraal Kindcentrum
APV → Algemene plaatselijke verordening	IZA → Integraal Zorgakkoord
AVG → Algemene Verordening Gegevensbescherming	JOBS → Jonge ondernemers Bunschoten Spakenburg
AVU → Afvalverwijdering Utrecht, gemeenschappelijke regeling	JOGG → Jongeren op gezond gewicht
AWB → Algemene Wet Bestuursrecht	JOR → Jeugd in de openbare ruimte
AZWA → Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord	KCC → Klant contactcentrum
BAG → Basisregistratie adressen en gebouwen	KNVB → Koninklijke Nederlandse Voetbalbond
BBS → Baarn Bunschoten en Soest	LEA → Lokale Educatieve Agenda
BBV → Besluit begroting en verantwoording	LISA → Landelijk Informatiesysteem arbeidsplaatsen
BES → de Bilt, Eemland en Soest (onder 'Eemland' worden de gemeenten Baarn, Bunschoten en Eemnes verstaan)	MKB → Midden- en klein bedrijf
BIO → <u>Baseline Informatiebeveiliging Overheid</u> . Het normenkader voor informatieveiligheid waar de gehele overheid (Rijk, Provincies, Gemeenten en Waterschappen) zich aan heeft geconformeerd.	MPG → Meerjaren prognose Grondexploitatie
BIZ → Bedrijven investeringszone	NV → Naamloze vennootschap
BLNP → Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten	OBS → Openbare basisschool
BNG → Bank Nederlandse Gemeenten	ODU → Omgevingsdienst Utrecht
BOA → Buitengewoon opsporingsambtenaar	OV → Openbaar vervoer
BTW → Belasting toegevoegde waarde	OZB → Onroerendezaakbelasting
BV → Besloten vennootschap	PFAS → Poly- en perfluoralkylstoffen, verzamelnaam polycyclische koolwaterstoffen
CBS → Centraal Bureau voor de Statistiek	PGB → persoonsgebonden budget
CDOKE → Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	POVI → Provinciale Omgevingsvisie
CISO → Chief Information Security Officer, is verantwoordelijk voor de informatiebeveiliging	RES → Regionale energiestrategie
COELO → Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden	RIVM → Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu
DMO → Destinatie managementorganisatie (in dit geval Samen SPKNBRG)	ROVA → Afvalinzameling
DVO → Dienstverleningsovereenkomst	RUD → Regionale Uitvoeringsdienst
EZ → Economische zaken	RWA → Regionaal Sociaal Werkvoorzieningschap Amersfoort
G&O → <u>Naam</u> van voorheen woningcorporatie Het Gooi en Omstreken	SAVE → onderdeel van Samen Veilig Midden-Nederland
GALA → Gezond en Actief Leven Akkoord	SPUK → Specifieke uitkering
GBLT → Gemeenschappelijk belastingkantoor Lococensus Tricijn	SVV → Spakenburgse Vishandel Vereniging
GFT → Groente, fruit en tuinafval	(V)MBO → (Voorbereidend) Middelbaar Beroepsonderwijs
GGD(rU) → Gezondheidsdienst regio Utrecht	VNG → Vereniging Nederlandse Gemeenten
GR → Gemeenschappelijke regeling	VO → Voortgezet onderwijs
GWRP → Gemeentelijk Water en Riolerings Plan	VRU → Veiligheidsregio Utrecht
HGO → Huurdersorganisatie van G&O	VTH → Veiligheid, toezicht en handhaving
HRM → Human Resource Management	VWS → Volksgezondheid, Welzijn en Sport
	WEB → Wet educatie en beroepsonderwijs
	Wet Fido → Wet Financiering decentrale overheden
	(Wet) WOZ → Wet Waardering Onroerende Zaken
	WEW → Waarborgfonds Eigen Woningbezit
	Wkb → Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
	Wmo → Wet Maatschappelijke ondersteuning
	WOO → Wet Open Overheid
	Wpg → Wet publieke gezondheid
	WSW → Waarborgfonds Sociale Woningbouw
	Wsw → Wet sociale werkvoorzieningen
	ZZP → Zelfstandige zonder personeel

BEREIKBAARHEID

Gemeente Bunschoten
Stadsspui 1
3752 CL Bunschoten-Spakenburg

 033-299 1411
T 033-299 1411
www.bunschoten.nl

 /gembunschoten
 @gembunschoten
 @gembunschoten